

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до звіту про діяльність ВМ ЦБС за 2025 рік

Вінниця, 2026

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
I. ПОДІЇ РОКУ, ЩО ВИЗНАЧИЛИ РОБОТУ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК ГРОМАДИ.....	4
XII книжковий фестиваль «VinBookFest» День Європи в Україні	5
XIII книжковий фестиваль «VinBookFest» День міста Вінниці	6
Загальносистемний літературно-мистецький проєкт «Сила духу – сила слова».....	8
II. БІБЛІОТЕЧНА МЕРЕЖА.....	9
III. ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ	10
Абсолютні показники діяльності	10
Відносні показники діяльності.....	10
IV. БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ.....	12
V. СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	19
Презентації книг, які висвітлюють подвиги сучасних героїв, визначні історичні події та життєві шляхи захисників України.....	19
Творчі зустрічі з письменниками.....	20
Культурно-просвітницькі заходи, присвячені героїзму українських воїнів та повномасштабному вторгненню Росії в Україну	25
Ментальне здоров'я: крихкість і стійкість майбутнього.....	28
Безбар'єрність	30
Заходи з популяризації української мови	32
Зелений курс Вінниці: екопросвіта, здоров'я, у бібліотеках.....	33
Літературно-мистецькі заходи	34
Презентації книжкових виставок:	45
Заходи поза межами бібліотеки	48
Робота з дітьми	49
Робота гуртків та клубів за інтересами	54
VI. ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕКИ. СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО. МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ.....	57
Власні проєкти бібліотек	57
Соціальне партнерство.....	59
VII. ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	60
Дні інформації.....	61
Бібліографічні огляди.....	63
Інформаційні, тематичні години	64
Віртуальні виставки, буктрейлери, відеопрезентації.....	69
VIII. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	75

IX. РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ. УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ КУЛЬТУРИ «ВІННИЦЬКА МІСЬКА ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА.....	78
X. АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. ЗМІЦНЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ БІБЛІОТЕКИ. ЗАХОДИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ	83
Характеристика приміщень	86
Технічні засоби ВМ ЦБС	86

I. ПОДІЇ РОКУ, ЩО ВИЗНАЧИЛИ РОБОТУ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК ГРОМАДИ

Четвертий рік поспіль Україна живе в умовах повномасштабної війни. У цей складний і трагічний для держави період українське суспільство демонструє надзвичайну стійкість, згуртованість і здатність до самовідновлення. Завдяки мужності, професіоналізму та самовідданості Збройних Сил України громади зберігають можливість жити, працювати, навчатися та розвиватися, підтримуючи економічну, культурну й гуманітарну складову життя країни. У цих умовах заклади культури, зокрема публічні бібліотеки, набувають особливої ваги як простори стабільності, підтримки й соціальної взаємодії.

Для публічних бібліотек Вінниці це означає відповідальну суспільну місію – бути надійними й безпечними просторами культури, знань, громадянського діалогу, психологічної та духовної підтримки. Бібліотеки виконують функцію точок опори для громади, забезпечуючи доступ до інформації, сприяючи збереженню культурної ідентичності та формуванню стійкості в умовах воєнних викликів.

У 2025 році діяльність закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» вибудовувалася у відповідності до Стратегії розвитку Вінницької міської територіальної громади, пріоритетів муніципальної культурної політики, а також сучасних підходів до розвитку бібліотек як багатофункціональних культурних хабів. Робота бібліотек була спрямована на реагування на виклики воєнного часу та врахування перспектив післявоєнного відновлення громади. Ключовими напрямками діяльності стали: збереження та розвиток бібліотечної мережі; оновлення й актуалізація бібліотечних фондів; забезпечення рівного та безбар'єрного доступу до інформаційних ресурсів і послуг; адаптація бібліотечних сервісів до потреб різних соціальних і вікових груп; цифрова трансформація; упровадження інноваційних форматів роботи; розвиток грантової діяльності; міжінституційне партнерство; збереження й популяризація культурної спадщини.

Протягом року системно здійснювалося оновлення бібліотечних фондів. Закуповувалася актуальна українська та перекладна література, зокрема сучасна художня, науково-популярна, дитяча й підліткова книга, а також видання з питань історії, культури, психології та саморозвитку. Забезпечувалася передплата періодичних видань з урахуванням реальних читацьких запитів. Регулярне вивчення інтересів користувачів, аналіз відвідуваності та статистичних показників дозволяли гнучко реагувати на потреби громади та формувати бібліотечні послуги, орієнтовані на сучасного читача.

Заклади бібліотечної системи упродовж року функціонували як відкриті соціокультурні простори. На їх базі відбувалися літературні події, творчі зустрічі з письменниками, митцями та громадськими діячами, презентації книжкових і мистецьких виставок, майстер-класи, освітні та просвітницькі заходи для дітей, молоді й дорослих. Особлива увага приділялася розвитку читацької культури, неформальній освіті, підтримці творчих ініціатив і формуванню активних локальних спільнот; бібліотека утверджувалася як простір діалогу, культурного дозвілля та безперервного навчання.

Особливу увагу у 2025 році було приділено реалізації ветеранської політики громади та підтримці військовослужбовців, ветеранів війни і внутрішньо переміщених осіб. Для цих категорій мешканців бібліотеки залишалися доступними й дружніми просторами: забезпечувалася безоплатна реєстрація, проводилися тематичні зустрічі, інформаційні заходи, психологічні тренінги та творчі майстер-класи, спрямовані на соціальну адаптацію й емоційне відновлення.

Працівники ВМ ЦБС активно долучалися до благодійних і волонтерських ініціатив на підтримку Збройних Сил України. Упродовж року було зібрано кошти та сформовано допомогу для військових і поранених захисників, а також передано книги для осіб, які проходять лікування та реабілітацію. Волонтерська діяльність бібліотек стала важливою складовою громадянської позиції колективів і підтвердила їхню активну роль у житті громади в умовах війни.

ХІІ книжковий фестиваль «VinBookFest» День Європи в Україні

9–10 травня за підтримки Вінницької міської ради та міського голови Сергія Моргунова, за сприяння Департаменту культури, Закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» на Європейській площі Вінниці відбувся ХІІ-й книжковий фестиваль «VinBookFest». Цьогоріч він проходив під гаслом «Книга єднає! Вінниця читає!» та був приурочений до Дня Європи, акцентуючи ідеї єдності, миру, свободи та європейських цінностей. Основною метою фестивалю стало не лише популяризування читання й підтримка українських авторів, а й утвердження культури як живої сили, здатної гуртувати суспільство у найскладніші часи.

Святкову атмосферу відкриття створив Вінницький міський естрадно-духовий оркестр «ВінБенд» (художній керівник – Заслужений артист України Валерій Новосад). З вітальними промовами до гостей звернулися представники міської влади та культурної спільноти, підкресливши важливість розвитку культури читання та підтримки української книги. Особливим акцентом став виступ Сашка Лірника, який подякував вінничанам за відкритість і теплий прийом. Завершенням урочистостей став виступ директорки ЗК ВМ ЦБС, організаторки фестивалю Олени Заквацької, яка подякувала партнерам і учасникам та запросила почесних гостей зробити перші записи у фестивальному книзі пам'яті «Наші спогади живуть тут».

Змістовною частиною фестивалю стала панельна дискусія «Культура як шлях до соціальної реінтеграції», модераторкою якої виступила Катерина Пилипчук – письменниця, серійна підприємниця, співзасновниця творчого об'єднання «НЕСПІЛКА». Учасниками дискусії були Віталій Запека, Сергій Дзюба, Олег Гавріш, Андрій Паляниця та Максим Філанчук. Обговорення стало майданчиком осмислення ролі культури у реабілітації та соціальній інтеграції ветеранів.

Фестиваль зібрав надзвичайно багатий склад гостей – знамих українських письменників і авторів з різних регіонів: Сашко Лірник, Андрій Кокотюха, Тамара Горіха Зерня, Брат Капранов, письменниці та співавторки «НЕСПІЛКИ» – Катерина Пилипчук, Ольга Науменко, Валерія Вільчинська, команда «BANDERAS» – Валерія Борщевська, Сергій Дзюба, Артемій Кірсанов, а також Віталій Запека, Олег Гавріш, Катерина Самойленко, Ганна Булгакова, Анастасія Євдокимова, Катерина Пекур, Мійя Марченко.

У межах фестивалю відбулася автограф-сесія письменників Вінниччини, у якій взяли участь близько тридцяти авторів, серед яких Андрій Стебелєв, Анастасія Ходанович,

Наталя Поспелова, Микола Школьний, Микола Остапчук, Василь Пенедюк, Олег Крушельницький, Саша Рак, Наталя Дацишин, Наталя Погребняк, Алла Плясовиця, Світлана Котляр, Світлана Кравінська, Альона Кривко-Тарасюк, Віра Гранатова, Семен Кравченко, Наталя Химич, Саша Костюк, Лариса Сичко, Вінсент Фоукс, Галина Рибачук-Прач, Юлія Гребельська, Аліна Олійник та інші.

Впродовж двох днів на фестивалі працював книжковий ярмарок, у якому взяли участь 15-ти провідних видавництв і книгарень: «Ранок», «Час Майстрів», «Зелений пес», «Бук-Друк», «Чорні вівці», «Видавництво 21», «Меридіан Черновіц», «Вишенька», «НОРА-ДРУК», «Видавництво Старого Лева», «БІЛКА», «Феєрія мандрів», «КСД», «Теза», а також книгарня Андрія Кокотюхи. Фестиваль відвідали понад 3500 гостей, що засвідчило його значущість для громади.

Вперше на «VinBookFest» було представлено концептуальну локацію «Від мрії до ЄС: спадок Шумана», присвячену європейським цінностям і майбутньому України як частини європейської спільноти. Бібліотекарі презентували тематичні книжкові виставки та бібліотечні проєкти, зокрема «Бібліотека – партнер Goethe-Institut» і шахово-шашковий клуб. Працювали дитячі й молодіжні локації, творчі майстер-класи, наукове шоу, освітні зони, фотозони та інтерактивні активності.

Важливою складовою «VinBookFest» стали благодійні ініціативи: упродовж фестивалю зібрано понад 150 книг і понад 15 000 грн.

XII книжковий фестиваль «VinBookFest» став вагомим подієм у культурному житті Вінниці та підтвердив свою місію – робити українську книгу ближчою до кожного.

XIII книжковий фестиваль «VinBookFest» День міста Вінниці

13–14 вересня 2025 року на Європейській площі у Вінниці відбувся XIII книжковий фестиваль VinBookFest-2025 – масштабна культурна подія, що об'єднала письменників, видавців, читачів та гостей з різних регіонів України. Фестиваль підтвердив свою місію – популяризувати українську книгу, формувати культуру читання та бути простором діалогу, єдності й духовної стійкості громади.

Святкову атмосферу задали Вінницький міський естрадно-духовий оркестр «ВінБенд» Центру концертних та фестивальных програм (керівник – Заслужений артист України Валерій Новосад) та народний ансамбль танцю «Барвінок» Комунального закладу «Вінницький міський центр художньо-хореографічної освіти дітей та юнацтва» (керівник – Народний артист України, Заслужений діяч мистецтв України Петро Бойко). Урочиста хода та виступи колективів наповнили площу енергією і святковим ритмом.

З вітальними промовами до гостей звернулися представники міської влади та культурної спільноти, які підкреслили значення розвитку культури читання та необхідність всебічної підтримки української книги. Зворушливими акцентами відкриття стали виступ Вікторії Колмикової, громадської діячки, голови Ради родин загиблих Захисників України при міському голові, авторки книги «Янголи Маріуполя», а також наймолодшого письменника Вінниччини Семена Кравченка, чиї слова стали символом пам'яті, вдячності та спадкоємності поколінь. Завершенням урочистої частини став виступ директорки

Закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система», організаторки фестивалю Олени Заквацької, яка подякувала всім, хто долучився до формування й розвитку культурного простору міста.

У перший фестивальний день відбулася знакова подія – панельна дискусія «Книга як зброя у мандрах часу: історія, виклики, майбутнє», модератором якої став Ігор Захаренко, журналіст, мандрівник, директор туристичної компанії «Феєрія мандрів». Спікерами дискусії були Володимир Шовкошитний, Віталій Капранов, Дмитро Чекалкін, Олександр Терещенко та Олег Крук. Обговорення засвідчило, що українська книга є потужним інструментом правди, історичної пам'яті та духовної стійкості нації у час війни.

Упродовж двох днів на фестивалі відбулося понад сто літературних заходів. У VinBookFest взяли участь понад 40 українських письменників з різних міст та понад 40 авторів з Вінниччини. У межах фестивалю працювала виставка-продаж книг «Книжковий аванпост», де були представлені провідні українські видавництва: «Вишенька», «Білка», «БукДрук», «Зелений пес», книгарня-кав'ярня «Мрійники», «КСД», «ЛордОфБордс», «Магура», «Мрієлови», «НОРА ДРУК», «Ранок», «Видавництво Старого Лева», «Феєрія мандрів», «Фоліо», «Час Майстрів», «Чорні вівці», «Український пріоритет».

У форматі «Озброєні словом, нескорені духом» відбулися авторські зустрічі, презентації книг та автограф-сесії. Літературу про війну представили Зоряна Биндас, Сергій Деркач, Віталій Запека, Вікторія Колмикова, Олександр Красовицький, команда «Бандерас» (Валерія Борщевська, Артемій Кірсанов, Сергій Дзюба), Біата Куркуль, Анастасія Олехнович, Людмила Охріменко, Олександр Терещенко. У блоці художньої літератури взяли участь Ірина Білоцерковська, Олег Гавріш, Гаель Алехо Грахілья, Мирослав Дочинець, Андрій Кокотюха, Брат Капранов, Марія Косян, Олег Крук, Сергій Пономаренко, Ірен Роздобудько, Катерина Самойленко, Дмитро Чекалкін. Дитячу літературу представили Сашко Дерманський, Сашко Лірник, Зоряна Лісевич, Вікторія Ніколенко, Юлія Олефір, Марина Павленко, Тетяна Рубан, Надія Руда, Віта Савченко, Таміла Тарасенко, Марія Титоренко.

У межах Програми підтримки книговидання про Вінницю на 2025–2027 роки відбулися презентації книг Валентини Захабури, Михайла Пашенка, Тетяни Редько, Андрія Стебелева, Світлани Творун, Олександра Шемета. Також діяли фестивальні локації «BookCamp» – вінницька літературна галявина, «Книга у серці Ві» – івент-простір, «Гаррі Поттер і Гогвортська школа чарів і чаклунства», «Чіл зона», «Місце для яскравих спогадів», «Handmade-галявина».

Важливою складовою фестивалю стала благодійна акція «Подаруй книгу воїну». Упродовж заходу відвідувачі передавали книги для військових, писали теплі слова та побажання. У результаті було зібрано 180 книг та 4700 грн, які буде спрямовано на формування бібліотечок для захисників України.

XIII книжковий фестиваль «VinBookFest» став не лише простором літературних зустрічей, а й осередком добрих справ, підтримки та єдності. Він відбувся вже четвертий рік поспіль в умовах повномасштабної війни та вкотре підтвердив: поки звучить українська книга, поки ми читаємо й творимо – ми непереможні.

Загальносистемний літературно-мистецький проєкт «Сила духу – сила слова»

Однією з ключових ініціатив звітнього періоду став загальносистемний літературно-мистецький проєкт «Сила духу – сила слова», спрямований на психологічну та моральну підтримку захисників України, які проходять лікування та реабілітацію у медичних закладах м. Вінниці. Проєкт реалізовувався з метою створення безпечного емоційного простору, у якому слово, музика й мистецтво сприяли зниженню рівня напруги, емоційному відновленню та підтримці бойового духу військовослужбовців.

Упродовж року в межах проєкту проведено 22 тематичні зустрічі на базі провідних медичних і реабілітаційних закладів міста: Вінницького центру протезування та реабілітації «Ортопедсервісцентр», Вінницького експериментального протезно-ортопедичного підприємства, Вінницького обласного клінічного медичного реабілітаційного центру ветеранів війни та радіаційного захисту населення, ДУ «Територіальне медичне об'єднання МВС України по Вінницькій області». У заходах взяли участь понад 250 захисників і захисниць України, які перебували на лікуванні або проходили етапи фізичної та психологічної реабілітації.

Зустрічі проходили у форматі презентацій книг, поетичних читань, живих розмов та музичних виступів, що створювало атмосферу щирості, довіри й підтримки. Свою творчість військовим дарували відомі вінницькі та українські автори й виконавці: Тетяна Шкурак, Ірина Малярська, Оксана Лихогляд, Альона Нікітіна, Віра Гранатова, Наталія Химич, Дмитро Задоянчук, Саша Рак, Анастасія Ходанович, Роман Костюк. Їхні виступи ставали не лише культурною подією, а й важливим елементом живого спілкування, підтримки та взаєморозуміння.

Напередодні Дня Збройних Сил України бібліотекарі Вінницької міської централізованої бібліотечної системи відвідали військовослужбовців у медичних закладах міста, привітали їх зі святом, висловили слова вдячності та підтримки, а також подякували медичному персоналу за щоденну самовіддану працю з пораненими захисниками.

Важливою складовою проєкту стала передача літератури для військових. Упродовж року до медичних закладів передано 320 примірників книг художньої, історичної та документальної літератури на загальну суму 48 000 грн. Книги було зібрано в межах благодійної акції «Подаруй книгу воїну» під час XII–XIII книжкових фестивалів «VinBookFest», а також у ході авторських презентацій книг і культурних заходів у бібліотеках ВМ ЦБС. Кожне передане видання стало символом вдячності, підтримки й небайдужості громади до тих, хто боронить Україну.

Реалізація проєкту «Сила духу – сила слова» переконливо засвідчила, що мистецтво, література та щире слово є дієвими інструментами підтримки, здатними зміцнювати внутрішню опору, сприяти психологічному відновленню та підвищувати моральний дух військових. Команда Вінницької міської централізованої бібліотечної системи планує й надалі розвивати цю ініціативу, розширювати географію заходів, залучати нових авторів, митців і волонтерів до спільної справи підтримки захисників України.

II. БІБЛІОТЕЧНА МЕРЕЖА

До складу закладу культури Вінницька міська централізована бібліотечна система входять **24 бібліотеки: ЦМБ ім. І. В. Бевза, ЦБДЮ та 22 бібліотеки-філії.**

Назва підрозділу	Адреса
Центральна міська бібліотека ім. І. В. Бевза	21036, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 4
Центральна бібліотека для дітей та юнацтва	21027, м. Вінниця, проспект Космонавтів, 63
Бібліотека-філія № 1	21001, м. Вінниця, проспект М. Коцюбинського, 49
Бібліотека-філія № 2	21019, м. Вінниця, вул. Барвиста/1-й Український провулок, 23/6
Бібліотека-філія № 3	23240, Вінницький район, селище Десна, вул. Лесі Українки, 2
Бібліотека-філія № 4	23219, Вінницький район, с. Вінницькі Хутори, вул. Сагайдачного, 95
Бібліотека-філія № 5	21034, м. Вінниця, вул. Соняшникова, 3
Бібліотека-філія № 6	21034, м. Вінниця, вул. Олега Антонова, 50
Бібліотека-філія № 7	21011, м. Вінниця, вул. Дмитра Білоконя, 32
Бібліотека-філія № 8	21009, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 39
Бібліотека-філія № 9	21010, м. Вінниця, вул. І. Богуна, 184
Бібліотека-філія № 10	23241, Вінницький район, с. Стадниця, вул. Д. Франишина, 2
Бібліотека-філія № 11	21018, м. Вінниця, вул. Князів Коріатовичів, 189
Бібліотека-філія № 12	21022, м. Вінниця, вул. Київська, 126
Бібліотека-філія № 13	21021, м. Вінниця, проспект Космонавтів, 39
Бібліотека-філія № 14	21017, м. Вінниця, вул. Марка Вовчка, 39
Бібліотека-філія № 15	21037, м. Вінниця, вул. Олексія Миргородського, 74
Бібліотека-філія № 16	21023, м. Вінниця, вул. Бучми, 96
Бібліотека-філія № 17	21002, м. Вінниця, вул. Тимофіївська, 14
Бібліотека-філія № 18	21008, м. Вінниця, вул. Пирогова, 348
Бібліотека-філія № 19	23202, Вінницький район, с. Гавришівка, вул. Олега Августюка, 27
Бібліотека-філія № 20	23242, Вінницький район, с. Малі Крушлинці, вул. Незалежності, 5
Бібліотека-філія № 21	23243, Вінницький район, с. Великі Крушлинці, вул. Українська, 28а
Бібліотека-філія № 22	23206, Вінницький район, с. Щітки вул. Миру, 35

III. ОСНОВНІ СТАТИСТИЧНІ ПОКАЗНИКИ

Абсолютні показники діяльності

Відносні показники діяльності

У Вінницькій міській територіальній громаді склалася характерна для сучасних умов ситуація щодо забезпечення населення бібліотечним обслуговуванням та організації бібліотечної мережі.

Завдяки ефективному плануванню, публічні бібліотеки охоплюють практично всі мікрорайони міста та населені пункти громади, які входять до складу голмади, де проживає 500 і більше мешканців. Це відповідає чинним нормативам та забезпечує доступ до бібліотечних послуг більшості населення.

Особливу увагу приділено створенню комфортних умов для користувачів, модернізації бібліотечних закладів, впровадженню цифрових послуг і залученню нових форм роботи. Окрім традиційного обслуговування, бібліотеки пропонують освітні програми, організовують культурно-мистецькі заходи та надають доступ до сучасних інформаційних ресурсів.

Важливим аспектом є також охоплення менш доступних районів. Для цього організовано роботу інших форм мобільного обслуговування, що дозволяє мешканцям навіть найвіддаленіших куточків громади користуватися бібліотечними послугами. Це сприяє підвищенню рівня читацької активності, розвитку інформаційної грамотності та інтеграції громади в сучасний культурно-освітній простір.

Такий підхід робить бібліотечну мережу громади ключовим елементом соціокультурної інфраструктури та інструментом забезпечення рівного доступу до знань і інформації для всіх мешканців.

Моніторинг читацьких запитів та аналіз невиконаних замовлень у міських бібліотеках Вінницької міської ВМ ЦБС свідчить про те, що мешканці громади активно цікавляться книгою.

Показник читаності у 2025 році дорівнює 32,41. Це свідчить про поступове зростання інтересу до читання, незважаючи на постійний розвиток інформаційних технологій, цифрових розваг, зміну стилю життя та дозвілля, які впливають на культурну активність містян.

Жінки виявляють більший інтерес до читання, ніж чоловіки: 61,62% проти 38,38%. Така тенденція зберігається протягом кількох років і вказує на важливість врахування гендерних особливостей під час формування фондів бібліотек.

Дослідження читацьких вподобань у 2025 році виявило, що 54% користувачів віддають перевагу художній літературі, яка залишається найпопулярнішою категорією серед читачів. Це охоплює як класичні твори, так і сучасні романи, детективи та фантастику.

Навчально-довідковою літературою користувалося 20% читачів, переважно у віковій групі 15–59 років. Такий вибір зумовлений потребами навчання, професійного розвитку та самовдосконалення.

Популярно-розважальна література привернула увагу 12% респондентів, що свідчить про стабільний попит на книги для відпочинку та розваг.

Частка користувачів, які обирали соціально-політичну літературу, зменшилася до 7%. Це може бути пов'язано зі зростанням доступності альтернативних джерел інформації, зокрема в інтернеті.

Інтерес до літератури, присвяченої мистецтву, культурі та релігії, залишається низьким – лише 3% користувачів обирали такі книги. Попит на фахову літературу зберігається на рівні минулих років – 4%.

Водночас переважна більшість читачів зазначають, що читання сприяє їхньому особистому та духовному розвитку, професійному зростанню, полегшує комунікацію з іншими людьми та допомагає відволіктися від щоденної рутини.

Ці дані свідчать про важливість бібліотек як платформ для задоволення широкого спектра потреб читачів, від освіти до дозвілля. Регулярний аналіз читацьких запитів допомагає бібліотекам оптимізувати свої фонди, пропонуючи користувачам найактуальнішу літературу.

IV. БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ

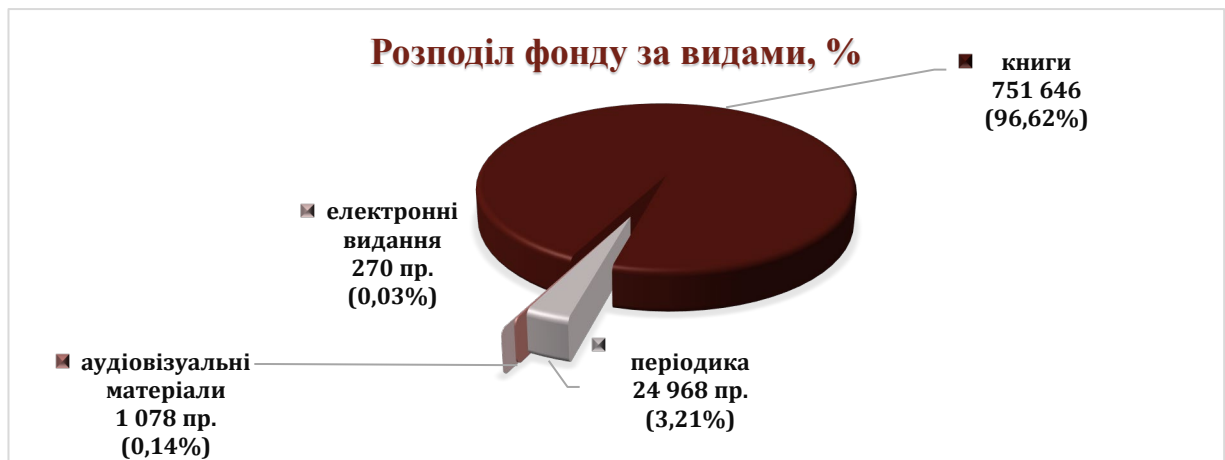
Бібліотечний фонд – є загальною частиною національної культурної спадщини, історичним джерелом та інформаційним ресурсом країни.

Сьогодні перед бібліотеками стоїть завдання, з одного боку, надати користувачам можливість широкого доступу до бібліотечних фондів, а з іншого – забезпечити їх збереження.

У 2025 році значна увага приділялась формуванню документних ресурсів бібліотек, укомплектуванню їх матеріалами на різних носіях інформації.

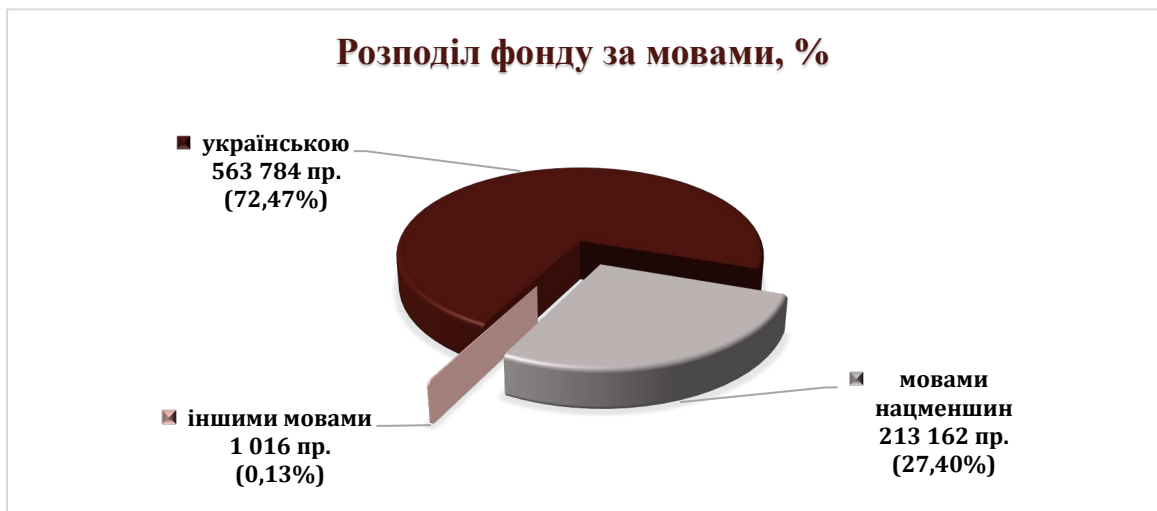
Станом на 1 січня 2026 року загальний фонд ВМ ЦБС нараховує 777962 примірники документів. Розподіл фонду за видами:

- книги – 751646 пр.
- періодика – 24968 прим.
- аудіовізуальні матеріали – 1078 прим.
- електронні видання – 270 прим

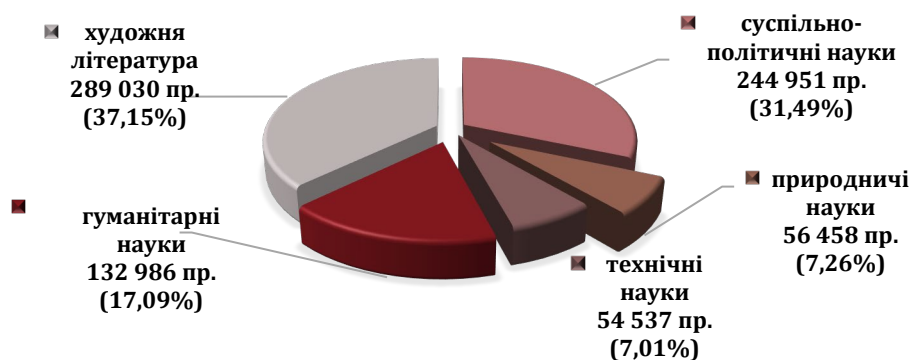

Склад за мовами:

- українською – 563784 примірники;
- мовами нацменшин – 213162 примірники (в т. ч. 211396 – російською);
- іноземними мовами – 1016 примірників;

Галузевий склад бібліотечного фонду, %

За галузями:

- Суспільно-політичні науки – 244951 пр.
- Природничі науки – 56458 пр.
- Технічні науки – 54537 пр.
- Гуманітарні науки – 132986 пр.
- Художня література – 289030 пр.

Поповнення книжкового фонду упродовж звітнього року здійснювалось за рахунок бюджетних коштів, подарунків, проєктів, інших джерел (заміна), перерозподілу.

Усього отримано 16719 примірників документів на суму **1 793 849,87 грн.**, у т. ч. 7 740 примірників книг на суму 1 285 549,35 грн.

За бюджетні кошти придбано 11104 примірників на суму 1 219 999,52 грн., у т. ч.: 7740 книг на суму 711699,00 грн. та 8979 примірників періодичних видань на суму 508 300,52 грн. – 66,4%

За спонсорські кошти отримано 3 162 примірники книг на суму 435 675,28 грн. З них:

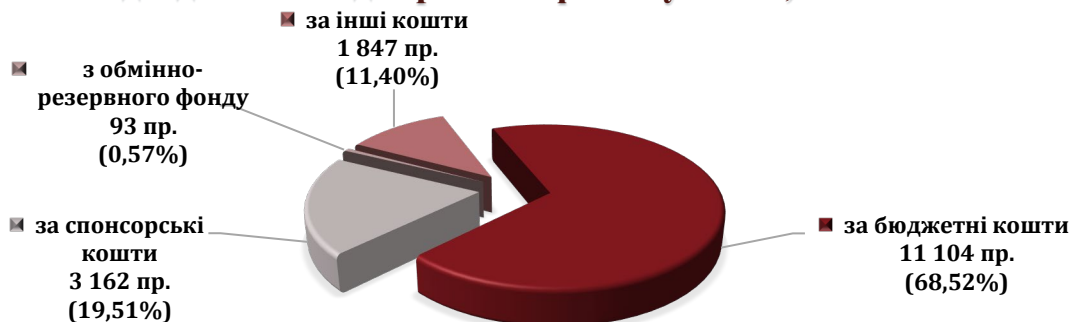
- подарованих – 3 018 примірників на суму 396 452,03 грн.;
- за проєктами – 144 примірники на суму 39 223,25 грн.

З обмінно-резервного фонду Вінницької ОУНБ ім. В. Отамановського надійшло 93 примірники книг на суму 20 863,85 грн.

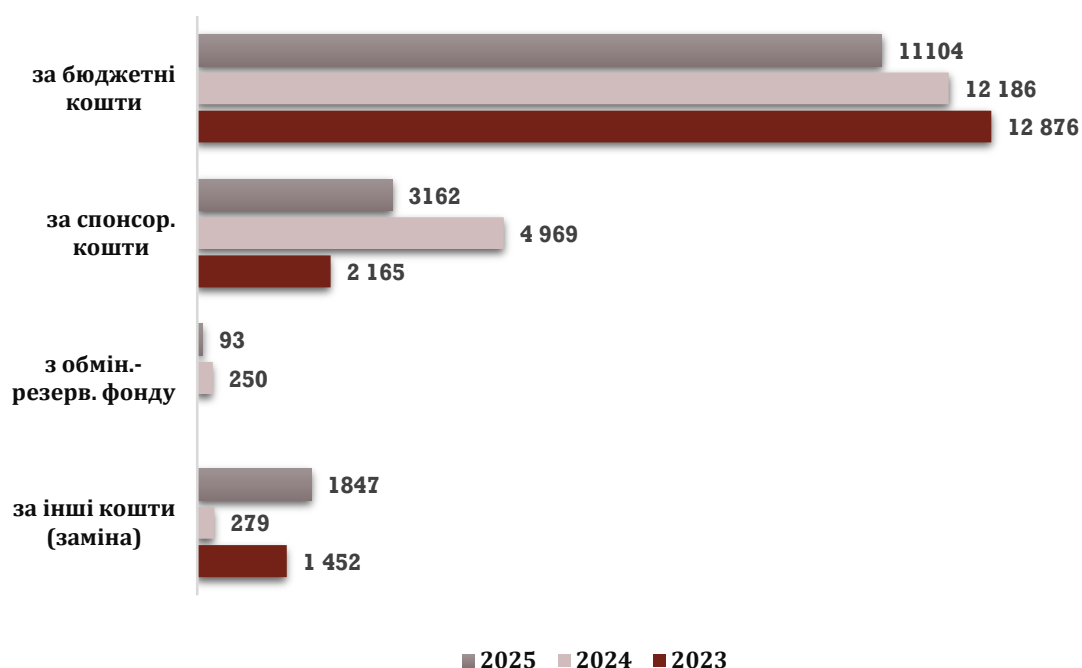
За інші кошти (заміна книг, втрачених користувачами) – 1847 примірників на суму 117 311,22 грн.

За рахунок перерозподілу документів між бібліотеками ВМ ЦБС з метою забезпечення більш оперативного, якісного та гнучкого обслуговування користувачів, оброблення, розстановки, збереження фонду, виходячи з його особливостей та необхідності оптимізації використання, фонди окремих бібліотек поповнилися на 513 пр.

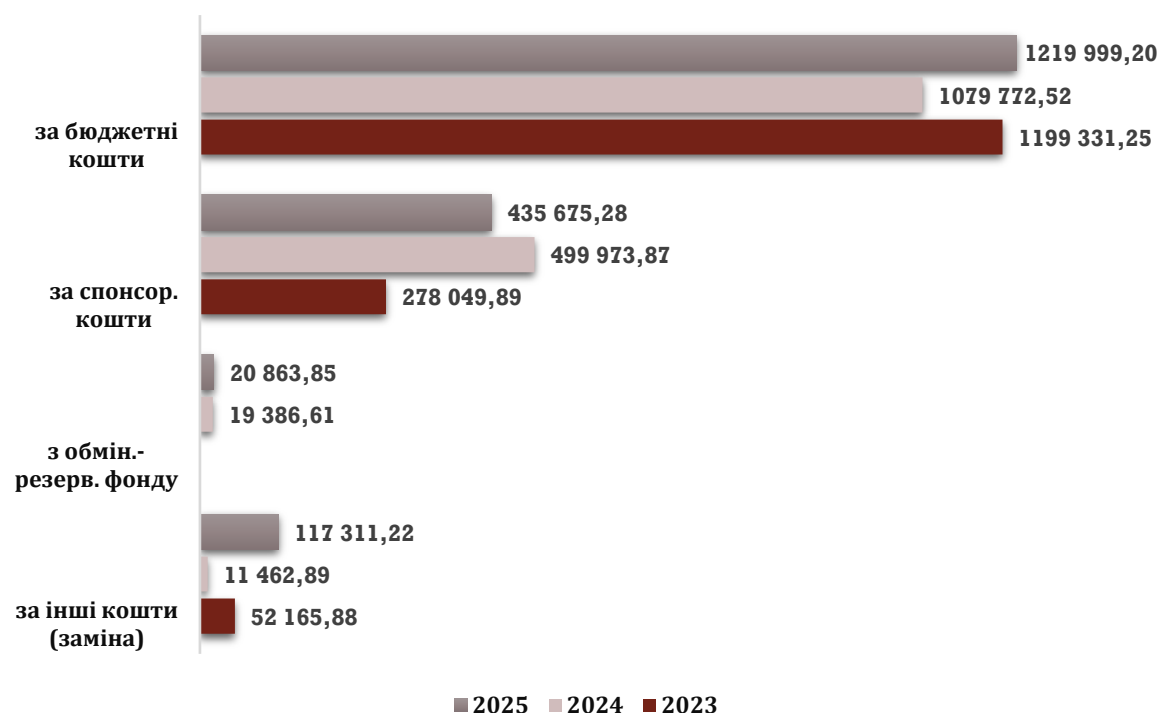
Надходження за джерелами фінансування, %

Надходження за джерелами фінансування, пр. (у порівнянні з 2023/2024 роками)

Надходження за джерелами фінансування, грн. (у порівнянні з 2023/2024 роками)

У поточному році книжкові фонди поповнились за рахунок подарованих видань від авторів та видавництв, користувачів, благодійників тощо. Зокрема, від Меморіального центру Голокосту «Бабин Яр» в рамках проєкту «10000 книжок – бібліотекам України» отримано 74 книги на суму 22795 грн., від БФ «Бібліотечна країна» в рамках проєкту «Жива бібліотека» – 10 примірників книг на суму 2000 грн., від турецького видавництва «Sozler»

– 68 примірників на суму 16740 примірників, а від родини вінницького письменника – фантаста Ігоря Федорова – 56 примірників книг на суму 11420 грн.

Серед авторів, які подарували книги для бібліотек ВМ ЦБС: Люко Дашвар, Андрій Кокотюха, Віталій Запека, Айя Нея, Сергій Деркач, Ольга Саліпа, Дара Корній, Сашко Лірник, Людмила Охріменко, Катерина Самойленко, Сергій Пономаренко, Катерина Пилипчук і творче об'єднання українських письменниць «Неспілка», літературна та кіноспільнота «Бандерас»; вінницькі письменники – Людмила Брендак, Ірина Малярська, Ольга Стасюк, Світлана Сирена, Ігор Шуров, Майя Руда, Раїса Гончаренко, Валентина Капшук, Олена Вітенко, Тамара Артем'єва та ін.

За рахунок проєктної діяльності упродовж року бібліотечний фонд поповнився на 144 примірники на суму 39223,25 грн.

Автори та видавництва – учасники XII та XIII книжкових фестивалів «VinBookFest» (травень, вересень) подарували бібліотекам ВМ ЦБС 416 книг на суму 108288,60 грн.

У 2025 році колективом ВМ ЦБС продовжувалась реалізація спільного проєкту з Goethe-Institut Україна. За звітний період надійшло 11 книг на суму 2203 грн.

Від *Українського інституту книги* за програмою поповнення бібліотечних фондів ЦМБ ім. І. Бевза отримала 93 книги на суму 20863,85 грн.

Також від видавництва «Ранок» філії № 11 та 14 отримали 22 книги на суму 6661,75 грн., а переможцем конкурсу від видавництва «Час майстрів» стала ЦМБ ім. І. Бевза та отримала 15 книг на суму 3608,50 грн.

Одним із основних показників при формуванні бібліотечного фонду є коефіцієнт оновлюваності (K_o), який обчислюється за формулою: $K_o = H : \Phi \times 100\%$, де K_o – коефіцієнт оновлюваності, H – кількість надходжень на початок року, Φ – величина фонду на початок року. Показник оновлюваності фонду бажано мати на рівні 5% (відповідно до Постанови КМУ від 6 лютого 2019 року № 72 «Про затвердження Державних соціальних нормативів забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні»). А стратегія розвитку читання на 2021-2025 рр. передбачала оновлюваність фондів відповідно до міжнародних норм на рівні 10%.

Оновлюваність книжкового фонду ВМ ЦБС становить лише 2,1%. Позитивно те, що кошти з місцевого бюджету виділяються, але незмінно з року в рік сума не збільшується, а вартість книг невідмінно зростає, тому відповідно оновлюваність книжкових фондів не може

збільшуватись, і вона не може змінюватись через обставини, які від нас не залежать, а саме через збройну агресію російської федерації.

Протягом року комплектування фонду здійснювалося відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з урахуванням Постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування».

У звітному періоді проведено дві процедури відкритих торгів з особливостями на закупівлю **книг для поповнення бібліотечних фондів та передплати періодичних видань**

14 квітня укладено договір на закупівлю 1 775 примірників книг на суму **571699** грн. з переможцем торгів ФОП Зарицьким Віталієм Івановичем – видавництво «Ліра-К».

16 грудня 2024 року за результатами відкритих торгів з особливостями укладено договір вартістю **508300,52** грн. на **передплату періодичних видань на 2025 рік** з переможцем торгів ТОВ «ПресЦентр Київ». За договором передплачено 398 назв газет та журналів (8979 примірників.) В середньому на одну бібліотеку-філію було передплачено від 12 до 28 назв періодичних видань (в середньому 390 примірників на кожну філію. На передплату було використано від 10 000 до 20 000 грн. на філію.

На початку грудня 2025 року проведено відкриті торги з особливостями на передплату періодичних видань на 2026 рік. З переможцем закупівлі – ТОВ «ПресЦентр Київ» укладено договір на закупівлю 179 назв журналів та 120 назв газет на суму 497371,62 грн. Період поставки періодичних видань – з січня по 31 грудня 2026 року.

Також за рахунок бюджетних коштів бібліотечні фонди міських книгозбірень поповнились на 350 примірників книг проєктів-переможців конкурсу на підтримку книговидання про Вінницю у 2025 році на суму 140000 грн.. Передача друкованих книг на баланс ВМ ЦБС була здійснена через департамент маркетингу та туризму міста згідно рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 20.11.2025 року № 2721.

Тендерна документація, зокрема специфікація періодичних видань і книг формувалася з урахуванням навчальних та дозвілєвих потреб користувачів. Асортимент передплачених періодичних видань і книг охоплює найрізноманітніші галузі знань. Фахівці відділу комплектування проводили роботу з обліку та контролю надходження періодичних видань, здійснювали облік та реєстрацію періодичних видань, які централізовано надходили до центральної бібліотеки щомісяця через «Нову пошту» та щоденно через «Укрпошту». Листоноші відділень зв'язку доставляють періодичні видання в структурні підрозділи ВМ ЦБС.

Впродовж 2025 року з бібліотечних фондів ЦБС вибуло **51625** примірників документів на суму **455809,07** грн., в т. ч. **4244** примірники періодичних видань за 2021 рік на суму **359751** грн.

Таким чином, бібліотечні фонди у 2025 році зменшилися порівняно з 2024 роком на 34906 примірників. У відсотковому відношенні від загального фонду література, яка вибула – складає 6,63 %.

Вибуття відбулося по причині зношеності, актуалізації бібліотечних фондів, за результатами переобліків та списання літератури, загубленої користувачами. Актуалізація бібліотечних фондів в умовах війни в Україні – це процес оновлення та очищення фондів від забороненої літератури, особливо російського походження, згідно з рекомендаціями Міністерства культури та інформаційної політики, що спрямована на захист національної безпеки та протидію ворожим інформаційним впливам, включаючи вилучення видань із «Переліку заборонених».

Це включає ідентифікацію та вилучення матеріалів, що пропагують насильство, розпалюють ворожнечу, підтримують агресора або містять іншу заборонену інформацію, замінюючи їх українськими та проукраїнськими виданнями.

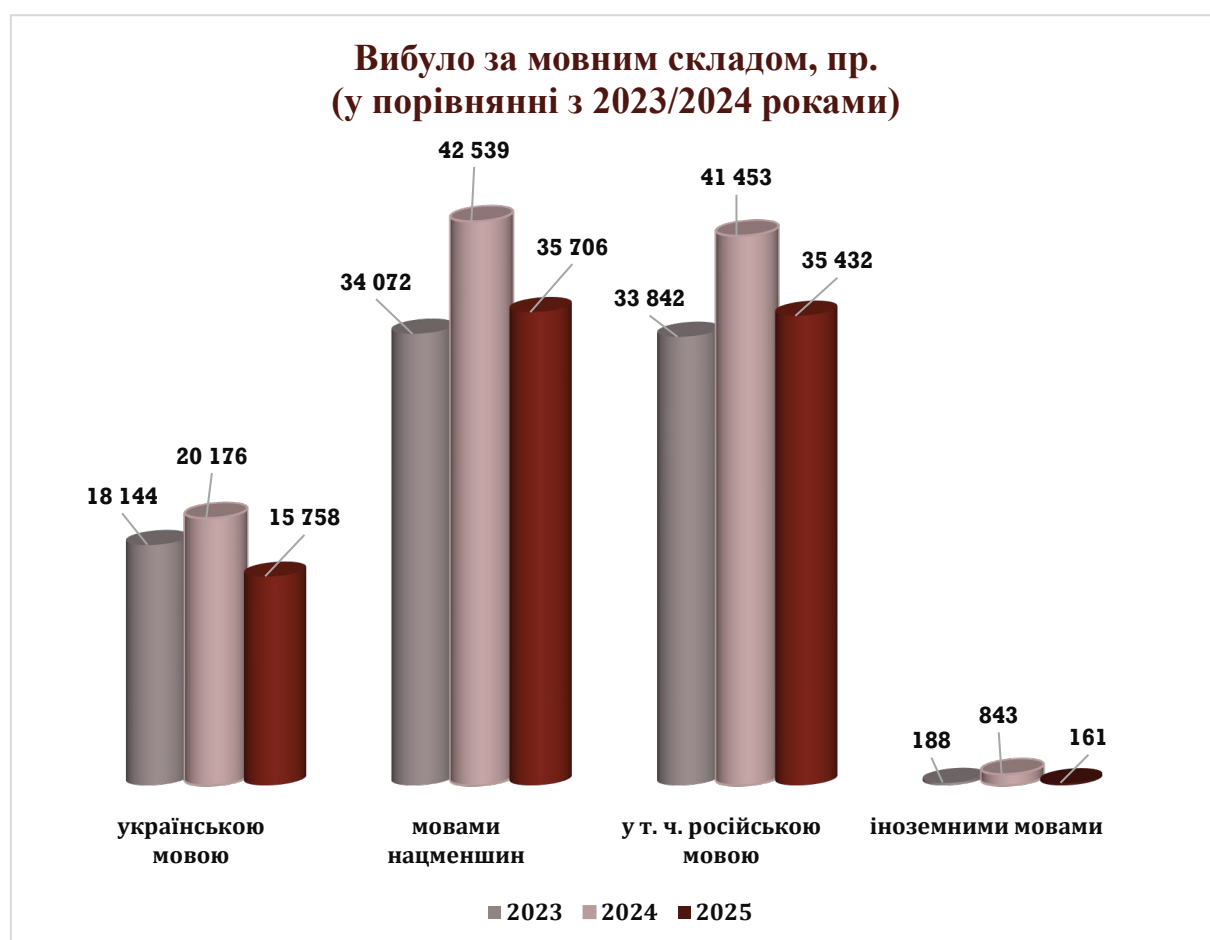
Робота щодо актуалізації бібліотечних фондів у структурних підрозділах ВМ ЦБС здійснювалася відповідно до рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики України. Вилучені книжкові видання, зміст яких спрямований на ліквідацію незалежності України, пропаганду насильства, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини російських авторів та видавництв.

Проведення актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України прорідили перелік запропонованої читачам літератури.

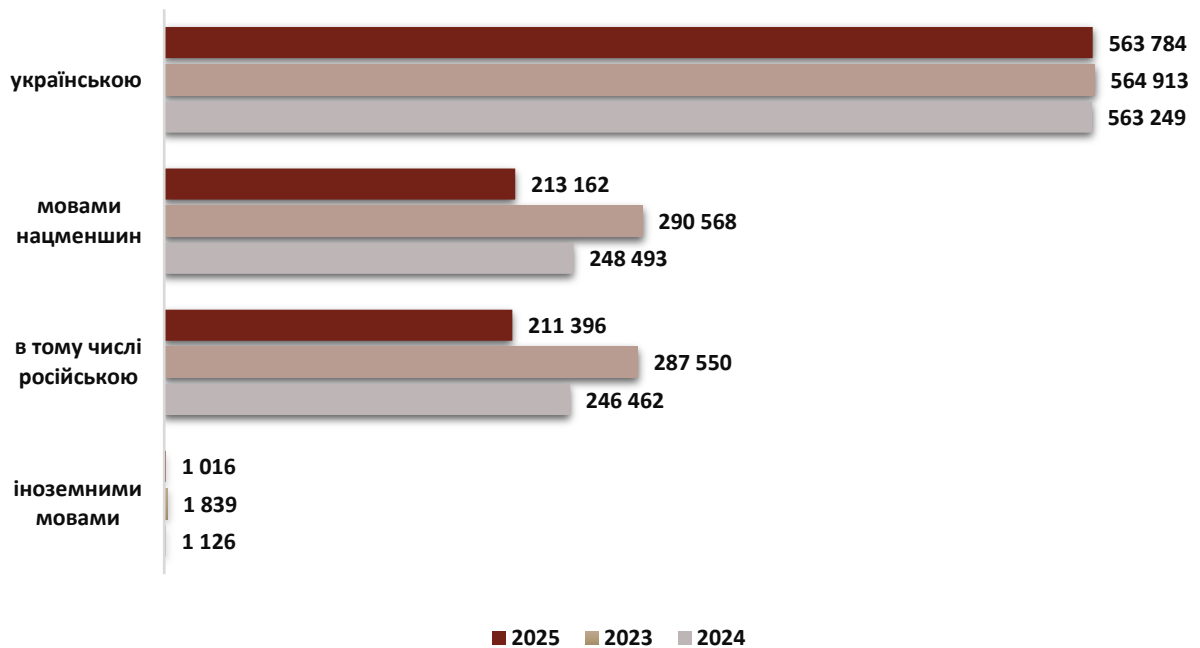
По причині зношеності списана література «радянського» періоду.

Вибуло за мовним складом:

- українською мовою – 15758 прим.;
- мовами нацменшин – 35706 прим.;
- у т. ч. російською мовою – 35432 прим.;
- іноземними мовами – 161 прим.

Розподіл фонду за мовами, прим. (у порівнянні з 2023/2024 роками)

У поточному році проводилась робота з довідковим апаратом. Вливались картки на нові надходження до абеткового та систематичного каталогів, облікового каталогу, краєзнавчого каталогу, каталогу індикаторів, проводилась їх редакція.

Упродовж року фахівцями відділу комплектування та обробки літератури надавалась методична та практична допомога бібліотекарям структурних підрозділів з питань розстановки книжкових фондів за системою УДК та з проблем формування і збереження книжкових фондів на сучасному етапі. Для молодих спеціалістів надавались консультації з питань обліку та збереження книжкових фондів, з питань роботи з ДБА.

У жовтні місяці на базі бібліотеки-філії № 16 був проведений семінар-практикум для бібліотекарів на тему: «Систематизація документів та переведення систематичних каталогів на таблиці Універсальної десятикової класифікації»

Завідувачам філій надавались методичні рекомендації щодо роботи з бібліотечними фондами і каталогами та методики проведення переобліків у 2025 році.

Для працівників приєднаних бібліотек-філій № 19, 20, 21, 22 проводилась аналітично-експертна оцінка проведеної роботи з актуалізації книжкового фонду та його переведення на систему УДК.

Згідно плану на 2025 рік здійснювалась інвентаризація фондів бібліотек громади. Завершено переоблік в ЦБДЮ, філіях № 1,13,20,21. Завершено переоблік у філії № 14, підводяться підсумки, фахівці філії № 14 продовжують складання списку на нестачу, виявлену під час інвентаризації фонду.

За результатами інвентаризацій у філіях № 1, 13, 20, 21 та ЦБДЮ списано відповідно 9572 примірники на загальну суму 9251,34 грн., що становить 1,23% від загального фонду ЦБС. На кінець звітного періоду в ЦМБ продовжується зв'язка бібліотечного фонду з обліковими документами, а фахівці філії № 14 продовжують складання список на нестачу, виявлену під час інвентаризації фонду.

Питання формування та збереження книжкових фондів потребує серйозного ставлення і надалі. Тому бібліотеки сподіваються на подальшу підтримку міської влади та держави на фінансування для поповнення книжкових фондів бібліотечної системи новою українськомовною літературою, яка відповідає запитам користувачів Вінницької міської громади та забезпечить краще їх обслуговування в бібліотеках міста.

V. СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2025 році, попри всі виклики й небезпеки, спричинені російською військовою агресією, колектив ВМ ЦБС активно працював над заходами, спрямованими на підтримку морального та духовного стану нашої громади, збереження простору довіри, спілкування й взаємодопомоги. Бібліотеки залишалися осередками стійкості та людяності, де кожен міг відчуті опору, знайти потрібну інформацію, долучитися до культурних і просвітницьких ініціатив та отримати психологічне розвантаження через книгу й живе слово. Упродовж року фахівці бібліотечної системи спрямовували свою діяльність на зміцнення національної ідентичності, популяризацію української мови й літератури, підтримку військових та їхніх родин, а також на створення можливостей для змістовного дозвілля дітей, молоді та дорослих. Саме завдяки системній роботі бібліотеки залишалися місцем, де культура продовжує жити, об'єднувати людей і надихати на віру в Перемогу.

Презентації книг, які висвітлюють подвиги сучасних героїв, визначні історичні події та життєві шляхи захисників України

Презентації книг і творчі зустрічі 2025 року стали важливою складовою патріотичного та громадянського виховання, адже через живе слово та авторські тексти висвітлювалися події війни, подвиги сучасних героїв, визначні сторінки історії та життєві шляхи захисників України. Такі заходи об'єднували громаду навколо тем пам'яті, гідності, стійкості та вдячності тим, хто боронить державу.

У 2025 році відбулося три зустрічі з *Наталією Химич* у різних бібліотеках ВМ ЦБС, що засвідчило сталість інтересу громади до її творчості. 17 червня, у бібліотеці-філії № 4 пройшла творча зустріч, під час якої авторка презентувала власну поезію, читала вірші та розмірковувала про роль слова як внутрішньої опори у непростий час. 21 червня у бібліотеці-філії № 13 відбулася творча зустріч і **презентація поетичної збірки «Моя вільна Україна»**, присвяченої темам війни, сили духу та вдячності захисникам України; модераторкою виступила вінницька поетеса Альона Нікітіна, а подія пройшла в емоційно глибокій атмосфері. 22 вересня у бібліотеці-філії № 2 письменниця поспілкувалася зі студентами 1 курсу КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», презентувала збірку «Моя ві(й)льна Україна», читала вірші на побутову й філософську тематику та відповідала на запитання молоді, підтримуючи інтерес до сучасної української поезії.

7 серпня, у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася творча зустріч із письменником і військовослужбовцем *Сергієм Деркачем*. У заході взяли участь курсанти Вищого професійного училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, друзі автора, користувачі бібліотеки та бібліотекарі. Письменник розповідав про історію створення своїх книг, власний життєвий і творчий шлях, а також ділився спогадами про перебування в зоні бойових дій і фронтові будні українських захисників. Із вітальним словом виступив голова Вінницької обласної організації НСПУ Вадим Вітковський, а директорка ВМ ЦБС Олена Заквацька подякувала автору за творчу діяльність та активну громадянську позицію. Модераторкою зустрічі була бібліотекарка Марія Бомбело, а щирий інтерес аудиторії підтвердив актуальність тем, які порушує сучасна воєнна проза.

9 жовтня, у бібліотеці-філії № 4 відбулася презентація поетичної збірки *Олени Нікітіної «300.30.3! поезії і жодного забутого Героя»*. На заході були присутні родина авторки, колеги, друзі, перша вчителька, однокласниці, матері загиблих Героїв, небайдужі користувачі бібліотеки та бібліотекарі. Авторка читала вірші й розповідала про ідею створення книги та її присвяту пам'яті захисників України. Подія поєднала художнє слово з глибокою суспільною пам'яттю й вдячністю Героям та залишила сильний емоційний відгук у всіх присутніх.

Творчі зустрічі з письменниками

Творчі зустрічі з письменниками у бібліотеках ВМ ЦБС стали важливою складовою культурного життя громади й ефективним інструментом популяризації читання. Живе спілкування з авторами, презентації нових видань, читання уривків і відверті розмови про творчість перетворювали бібліотечний простір на майданчик діалогу, натхнення та взаємної підтримки. Такі події не лише знайомили читачів із сучасною українською літературою, а й допомагали осмислювати актуальні теми сьогодення – війну, історичну пам'ять, людську стійкість, цінність свободи, силу слова та відповідальність кожного за майбутнє країни.

15 січня, у читальній залі бібліотеки-філії № 12 відбулася творча зустріч із вінницькою поетесою, співачкою, волонтеркою та мисткинею **Оленкою Сонце**. Учасники – молодь, поціновувачі поетичної творчості, користувачі бібліотеки та бібліотекарі – дізналися про творчий шлях авторки, історію її псевдоніма та процес підготовки першої поетичної збірки «Протуберанці світла». Під час заходу звучали поезії та авторські музичні композиції, що створили атмосферу щирого живого спілкування з сучасною поезією.

Упродовж року тричі відбувалися **засідання Вінницького осередку Товариства письменників і журналістів імені Івана Франка** на базі бібліотеки-філії № 11. 16 січня у читальній залі бібліотеки пройшло засідання за участі вінницьких авторів – **Тетяни Яковенко, Олени Вітенко, Анжели Веремій, Алли Гавришко-Бабічевої**; онлайн до зустрічі долучився голова товариства Євген Баран. Учасники обговорили плани діяльності осередку на 2025 рік, а наприкінці зустрічі автори подарували бібліотеці власні книги та літературні альманахи, поповнивши фонди сучасними виданнями. 3 липня відбулося чергове творче зібрання письменників і журналістів, під час якого підбили підсумки творчої й просвітницької роботи за перше півріччя, поділилися напрацюваннями та визначили подальші кроки для розвитку літературного середовища регіону. Особливою подією стало засідання 2 жовтня, у межах якого відбулася презентація нової поетичної книги **Тетяни Яковенко «Цілувати (Війна. Життя. Любов)»**. У колі професійної спільноти підбили підсумки роботи осередку, вручили дипломи лауреатам Всеукраїнської премії імені Анатолія Свидницького та відзначили колектив бібліотеки-філії № 11. Авторка читала поезії, ділилася творчими роздумами, а обговорення підкреслило важливість підтримки сучасного українського слова.

22 січня, у бібліотеці-філії № 8 відбулася творча зустріч із поетом, членом Національної спілки письменників України **Віктором Цимбалом** та поетесою **Зоєю Красуляк**. Гості читали авторські поезії, присвячені темам єдності, патріотизму та любові до України, ділилися творчими роздумами, а зустріч пройшла у форматі живого спілкування з сучасними українськими авторами. Упродовж року письменник також зустрічався з читачами у бібліотеці-філії № 13 – до Дня сміху тут відбулася літературна зустріч «Всміхаємось разом», на яку завітали учні 9-Г класу КЗ «Вінницький ліцей № 33» та бібліотекарі. Автор читав гумористичні поезії, спілкувався з молоддю, залучав учнів до жвавого обговорення й створив позитивну, невимушену атмосферу, показавши, як українське гумористичне слово підтримує настрій і водночас формує інтерес до сучасної літератури.

23 січня, у ЦМБ ім. І. Бевза в межах мистецького заходу до Дня Соборності України відбулася творча зустріч із поетесою, авторкою бардівських пісень **Іриною Антонович**. У заході взяли участь молодь, викладачі місцевих закладів вищої освіти, представники творчої інтелігенції, вінницькі автори, користувачі бібліотеки та бібліотекарі. Поетеса представила авторську програму «Життя кришталю», читала поезії та виконувала пісні, а зустріч перетворилася на живий мистецький діалог, у якому поетичне слово поєдналося з музикою та щирими емоціями.

5 лютого, у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася творча зустріч із поетесою, співачкою, тележурналісткою та громадською діячкою **Галиною Ільєвою**. Авторка презентувала **поетичну збірку «Кольорові корали»**, поділилася історією її створення, читала власні вірші та представила пісенні й відеороботи. Присутні мали можливість поспілкуватися з

авторкою, поставити запитання та придбати книгу з автографом, а сама подія стала прикладом того, як бібліотечний простір підтримує синтез літератури, музики й сучасних медіа.

Відбулися дві зустрічі за участі вінницької письменниці та поетеси **Галини Рибачук-Прач**. **5 лютого** у бібліотеці-філії № 12 пройшла літературна зустріч, на яку завітали учні 3-Б класу КЗ «Вінницький ліцей № 29», бібліотекарі та користувачі бібліотеки. Авторка презентувала свої книги для дітей – *«Маленький мандрівник»*, *«Капітан Одеса»*, *«Грибні історії»*, *«Пригоди кажанчика»*, *«Святкові пригоди маленького мандрівника»*, поділилася секретами створення сюжетів і розповіла, що надихає її на написання дитячих творів; діти долучилися до читань українською та англійською мовами. 24 квітня відбулася літературно-мистецька імпреза «Любов'ю слова», присвячена 65-річчю письменниці. У камерній атмосфері щирого літературного спілкування присутні глибше познайомилися з творчим шляхом ювілярки, почули її поезію у виконанні колег і друзів та насолодилися музичними композиціями на слова авторки – подія стала теплим вшануванням людини, яка формує культурне обличчя міста.

6 лютого, у НУВ «Місто змістів» відбулася презентація поетичних збірок учасників клубу «Поезія незламних», що діє на базі бібліотеки-філії № 13. Було презентовано книги **Віри Гранатової** – *«Червоними та чорними нитками»* та **Олега Крушельницького** – *«Моя Україна на мапі небес»*, а автори читали власні поезії та говорили про творчість у час війни, коли слово стає формою внутрішньої опори. Продовженням цієї співпраці стала творча зустріч 25 лютого у бібліотеці-філії № 12 «Слова народжені з любові», під час якої вони читали твори про патріотизм, людяність і віру у майбутнє, підтримуючи живий діалог з аудиторією. Окремою подією стала презентація 15 березня у бібліотеці-філії № 13 нової прозової книги **Віри Гранатової** *«Майже сповідь»* – авторка представила автобіографічне видання, розповіла про його створення, а поетичні тексти, що доповнюють розділи книги, надали зустрічі особливої емоційної глибини та відкритості у розмові з читачами.

9 лютого, у бібліотеці-філії № 11 відбулася презентація книги та бесіда-практикум *«Літературне відкриття. Книга Світлани Ройз “Ключі сили”»*. У заході взяли участь діти та підлітки – користувачі бібліотеки, а також бібліотекарі. Присутні ознайомилися з постаттю авторки, переглянули буктрейлер і дізналися про ідею створення книги. Практична частина була присвячена роботі з емоціями – учасники вчилися розпізнавати та проживати власні почуття, а зустріч поєднала літературний інтерес із корисними навичками емоційної грамотності.

12 лютого, у бібліотеці-філії № 12 відбулася творча зустріч із вінницькою поетесою, співачкою та композиторкою **Олександрою Довгань**. Авторка презентувала власні вірші, поділилася секретами поетичної майстерності та творчими планами, виконала авторські пісні. Атмосфера заходу була емоційно насиченою – поезія звучала поруч із музикою, а відкрите спілкування з аудиторією підкреслило цінність живого авторського виконання.

Відбулися дві зустрічі з поетесою, сценаристкою та казкаркою **Тетяною Шкурак**. **15 лютого** у бібліотеці-філії № 13 відбулася презентація її першої поетичної збірки «Слово Сполучення Життя», у якій вірші, написані після початку повномасштабного вторгнення, прозвучали як чесне й сильне свідчення часу. Присутні спілкувалися з авторкою, ставили запитання, а всі охочі отримали книги з автографом. 29 квітня у бібліотеці-філії № 12 відбулася ще одна творча зустріч, що поглибила знайомство читачів із виданням – авторка говорила про ідейні та емоційні акценти збірки (любов до Батьківщини, людську гідність, пам'ять і внутрішню стійкість) та читала поезії, які викликали щирий відгук у слухачів.

Відбулися дві зустрічі з письменницею **Ларисою Сичко**. **3 березня** у бібліотеці-філії № 13 відбулася презентація збірки поезій «Паростки» за участі учнів 8 класу КЗ «Вінницький ліцей № 21», бібліотекарів і користувачів бібліотеки. Авторка читала власні вірші, говорила про задум книги та творчі пошуки, а також спілкувалася з молоддю про роль поезії у формуванні особистості; за внесок у розвиток української літератури її було відзначено подякою директорки закладу Олени Заквацької. У квітні письменниця зустрілася з читачами також у бібліотеці-філії № 12 – презентувала художньо-історичну

дилогію «В'яр», створену на основі реальних фактів, переказів і спогадів жителів Тиврівщини. Під час презентації йшлося про складні сторінки української історії, реальні прототипи героїв та важливість збереження історичної пам'яті, а активна дискусія зі студентами Вінницького торговельно-економічного коледжу засвідчила великий інтерес молоді до історико-художньої прози.

21 березня, у бібліотеці-філії № 7 відбулася творча зустріч із вінницькою письменницею **Світланою Шевченко «Коли обирає душа»**, приурочена до Всесвітнього дня поезії. У заході взяли участь учні Вінницького ліцею № 27, бібліотекарі та поціновувачі поетичного слова. Авторка розповіла про творчий шлях, читала поезії та спілкувалася з молоддю, а інтерактивні завдання, декламації й поетичні вправи зробили зустріч динамічною та залучили школярів до живої роботи зі словом.

26 березня, у бібліотеці-філії № 12 відбулася презентація поетичної збірки **Тамари Філіної «На перехресті зрілих літ»**. На захід завітали поціновувачі поетичного слова, друзі авторки, вінницькі поети та митці, користувачі бібліотеки й бібліотекарі. Поетеса розповіла про історію створення книги, читала поезії та ділилася особистими спогадами, а присутні мали можливість поставити запитання й долучитися до щирого літературного діалогу, у якому поезія звучала як відверта розмова про життя, досвід і духовну зрілість.

Відбулося п'ять зустрічей за участі поетеси й композиторки **Вероніки Остапчук**. У квітні у бібліотеці-філії № 12 на захід завітали учні 2-А класу КЗ «Вінницький ліцей № 29», під час якого авторка презентувала казку «Чарівний пензлик», розповіла про її створення та заохочувала дітей до читання й фантазування. **12 червня** у ЦМБ ім. І. Бевза в межах літературної зустрічі з дитячою письменницею **Світланою Сиреною «Чим дивує нас природа?»** діти пришкольного табору «ШколоГрай» активно спілкувалися з авторками, слухали про книги й довкілля, а авторські пісні та презентація казки додали події емоційності. 17 червня у бібліотеці-філії № 13 для учнів пришкольного табору «Веселий гурт» КЗ «Вінницький ліцей № 21» творча програма поєднала поезію, пісні та живу взаємодію з аудиторією. 19 червня у бібліотеці-філії № 6 під час зустрічі «Чарівне мереживо рідного слова» для вихованців пришкольного табору Вінницького ліцею № 12 звучали вірші й пісні, відбулося активне спілкування з дітьми, а наприкінці охочі придбали книги з автографами. 25 червня поза межами бібліотеки-філії № 6 пройшла окрема зустріч для вихованців того ж табору, що стала продовженням літніх читань і підтримала інтерес дітей до сучасної української книги.

15 квітня, у бібліотеці-філії № 1 відбулася творча зустріч із авторкою дитячих повчальних казок **Валентиною Шимко**. Учні 4-х класів КЗ «Вінницький ліцей № 8» разом із педагогами та бібліотекарями ознайомилися з творчістю письменниці, слухали уривки з **книги «Вогонь – не забава»** та говорили про відповідальність і безпечну поведінку. Жвава розмова, вікторина та активне обговорення зробили зустріч не лише цікавою, а й корисною для формування життєвих навичок і читацького інтересу.

28 квітня, у бібліотеці-філії № 8 відбулася зустріч із автором книг про ліквідаторів аварії на ЧАЕС **Михайлом Ястремським**. У заході взяли участь користувачі різних вікових категорій, військовослужбовці та бібліотекарі. Автор поділився спогадами про події 1986 року, розповів про власну дослідницьку роботу та книги, присвячені героїзму ліквідаторів, а активні запитання з залу засвідчили глибокий інтерес громади до збереження історичної пам'яті.

У 2025 році відбулося дві презентації поетичної збірки **Райси Гончаренко «Полім моїх емоцій і думок»**. 30 квітня у ЦМБ ім. І. Бевза авторка презентувала книгу широкому колу поціновувачів поезії, вінницьких літераторів і користувачів бібліотеки, розповіла про творчий шлях та читала вірші, що відгукувалися слухачам щирістю й емоційною наповненістю. 23 травня у бібліотеці-філії № 4 відбулася презентація цієї ж дебютної збірки у дружній атмосфері підтримки місцевого автора – присутні спілкувалися з поетесою, слухали вірші, говорили про переживання, що стали основою текстів, та обговорювали творчі плани авторки.

У 2025 році відбулося дві літературні зустрічі за участі поетеси **Ірини Малярської**.

14 травня у бібліотеці-філії № 12 пройшла творча зустріч *«Поезія – то серця мова»*, під час якої авторка читала вірші, сповнені роздумів про життя, любов, біль і надію, ділилася особистими переживаннями та творчими пошуками, а живий діалог із аудиторією перетворив захід на щирі розмови про силу поетичного слова. 24 вересня у читальній залі ЦМБ ім. І. Бевза відбулася *презентація поетичної збірки «Заборонені істини»* за участі представників влади, літераторів, друзів, колег, рідних авторки та користувачів бібліотеки. До слова були запрошені директор департаменту культури Максим Філанчук і директорка Закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» Олена Заквацька, які відзначили творчий доробок поетеси та її внесок у розвиток сучасної української поезії. Модераторкою події виступила бібліотекарка ЦМБ ім. І. Бевза Тетяна Бондарцова. Авторка читала власні вірші, розповідала про ідею книги, її тематичні акценти та шлях до видання.

16 травня, у бібліотеці-філії № 1 відбулася творча зустріч вінницької письменниці **Олени Вітенко** з учнями 1-Б класу КЗ «Вінницький ліцей № 8». Авторка читала власні вірші, відповідала на запитання юних читачів, підтримувала їхню цікавість до книжки та творчості. На завершення письменниця подарувала бібліотеці та дітям свої книги, підкресливши важливість особистого контакту дитини з сучасним українським автором.

23 травня, у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася творча зустріч із письменницею **Світлоною Вертолюю**. Учні 2-х та 4-го класів КЗ «Вінницький ліцей № 26 імені Дмитра Майбороди» знайомилися з авторкою через її книги – «Лель», «Казкарня “Оце кухня – 2”», «Чарокрил. Тварини Червоної книги України», «Мандрівний вітер». Письменниця розповіла про особливості письменницької праці та відповідала на численні запитання школярів, а зустріч надихнула дітей читати, фантазувати й відкривати нові книжкові світи.

У 2025 році юний письменник **Семен Кравченко** став одним із найактивніших учасників літературних подій ВМ ЦБС – відбулося кілька зустрічей у різних бібліотеках, які послідовно підтримували інтерес дитячої аудиторії до читання і творчості. 29 травня у бібліотеці-філії № 11 пройшла презентація *«Книжковий трамвай: зупинка – творчість!»*, де автор представив детективну повість *«Справа під Новий рік»*, книги *«Вінницький трамвай. Від А до Я»* та розмальовку *«Малюй та пізнавай. Вінницький трамвай»*, спілкувався зі школярами та відповідав на численні запитання. 5 червня у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася творча зустріч для учнів 3-А класу КЗ «Вінницький фізико-математичний ліцей № 17», під час якої він розповідав про створення сюжетів і роботу над книжками, демонструючи, що наполегливість і любов до читання дають результат у будь-якому віці. 17 червня у бібліотеці-філії № 13 учні пришкольного табору «Веселий гурт» КЗ «Вінницький ліцей № 21» спілкувалися з юним автором у форматі живої розмови про творчість і книжку. 25 червня у бібліотеці-філії № 13 для учнів табору «Веселка» КЗ «Вінницький ліцей № 33» відбулася окрема зустріч, де **Семен Кравченко** презентував книгу «Вінницький трамвай» та відповідав на запитання про те, як народжується ідея й як створюється видання. Завершальним акордом стала зустріч 9 жовтня у бібліотеці-філії № 11 з учнями 4-Ж класу КЗ «Вінницька гімназія № 24», під час якої він ділився письменницьким досвідом і заохочував дітей до читання та творчості, підтверджуючи, що бібліотека є простором підтримки юних талантів.

7 червня, до бібліотеки-філії № 12 завітала письменниця та казкарка з міста Кропивницький **Вікторія Семененко**. Зустріч відбулася у двох форматах: для дітей авторка презентувала книги *«Моє зимове диво»* та *«Сніжинка-невидимка»*, розповіла про створення казкових історій і активно спілкувалася з маленькими читачами; для дорослої аудиторії були представлені книги *«Вона першою все сказала»*, *«Така як є»*, *«Сильна дівчинка»*, *«Назавжди»*, *«Сестрині секрети»*. Письменниця говорила про власний шлях у літературі та житті, надихала присутніх не відкладати мрії й наполегливо рухатися до мети.

24 червня, у бібліотеці-філії № 13 відбулася зустріч з дитячою письменницею **Світлоною Кравінською** *«Розмалюю казку»*. У заході взяли участь діти пришкольного табору «Веселка» та бібліотекарі. Авторка презентувала свої дитячі книги, спілкувалася з юними читачами, заохочувала до творчості та читання.

26 червня, у читальній залі ЦМБ ім. І. Бевза відбулася творча зустріч із вінницьким письменником-початківцем **Вінсентом Фоуксом (Володимиром Карпенком)** та презентація його **дебютного роману «П'ятий демон: Кіра»**. У заході взяли участь користувачі бібліотеки, поціновувачі сучасної прози, бібліотекарі та запрошені гості. Із вітальним словом до присутніх звернулася директорка Закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» Олена Заквацька, яка привітала автора з літературним дебютом та вручила подяку. Модераторкою зустрічі виступила завідувачка бібліотеки-філії № 11 Надія Щусь. Автор розповів про ідею роману, процес написання книги та відповів на запитання аудиторії.

12 серпня, у бібліотеці-філії № 12 відбувся творчий вечір поетеси **Тетяни Ковальчук «До тебе, краю, серцем лину»**. У заході взяли участь дорослі користувачі бібліотеки та бібліотекарі. Авторка презентувала свої поетичні збірки, читала вірші та розповідала про власний творчий шлях.

24 вересня, у бібліотеці-філії № 12 відбулася зустріч з вінницькою поеткою та письменницею **Валентиною Капшук**. Учасниками заходу стали учні 1-Б класу. Авторка презентувала першу **прозову збірку «Дитячі повчальні розповіді»**, поділилася історією її створення та зачитала уривки з книги.

24 липня, у бібліотеці-філії № 13 відбувся поетичний діалог за участі поетки **Катерини Флекман** та письменниці **Ольги Криштопи**. Авторки презентували поетичну збірку **«Міжсатомна любов» та книги «Ключі», «Двері», «Рими за дверима»**. Модераторкою зустрічі виступила Тетяна Пилипець. Захід мав благодійну мету – підтримку військового підрозділу, де служить син Ольги Криштопи.

21 серпня, у бібліотеці-філії № 13 відбулася презентація **книги спогадів «Унікальний творчий талант і працьовитість Володимира Рабенчука»**. У заході взяли участь письменники, бібліотекарі та поціновувачі літератури. Книга об'єднала спогади 24 авторів про відомого громадського діяча та письменника.

25 липня, у ЦБДЮ відбулася презентація книг місцевого письменника-початківця **Олександра Левандовського**. У заході взяли участь зацікавлені читачі та бібліотекарі. Автор презентував власні книги, розповів про початок творчого шляху, поділився мотивацією до письменницької діяльності та планами на майбутнє. Під час зустрічі відбулося активне спілкування з аудиторією, обговорення тематичних особливостей творів і процесу їх написання. Захід сприяв популяризації сучасної української літератури та підтримці місцевих авторів.

3 серпня, у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася презентація книг **Ігоря Шурова «Слоуни» та «Вірун-мандрівець на осліничку»**. У заході взяли участь бібліотекарі, поціновувачі сучасної літератури, представники творчої спільноти міста та запрошені гості. Під час презентації обговорювалися особливості авторського стилю, тематичне наповнення книг та їх місце в сучасному літературному процесі. Захід доповнило відеозвернення автора, у якому він поділився власними роздумами про творчість і роботу над книгами.

2 вересня, у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася зустріч, присвячена творчості вінницького письменника-фантаста **Ігоря Федорова**, та **презентація книги «Дорога без кінця»**. У заході взяли участь друзі та колеги письменника, бібліотекарі, користувачі бібліотеки та поціновувачі жанру фантастики. Присутні ділилися спогадами про автора, обговорювали його творчий доробок, ідейне наповнення книги та значення письменника для розвитку вінницького літературного середовища. Захід став майданчиком для живого літературного спілкування та вшанування пам'яті автора.

14 жовтня, у бібліотеці-філії № 1 відбулася зустріч з відомою вінницькою казкаркою, письменницею та радіожурналісткою **Світлоною Кравінською**. У заході взяли участь учні 4-Г класу КЗ «Вінницький ліцей № 6» та бібліотекарі. Авторка презентувала свої казкові твори, читала уривки з книг, розповідала про особливості створення дитячих історій та значення читання у формуванні уяви й світогляду дітей. Зустріч пройшла у теплій атмосфері живого спілкування, діти активно ставили запитання та ділилися власними враженнями.

2 жовтня, у бібліотеці-філії № 12 відбулася творча зустріч з поетесою з міста Суми **Ольгою Суровицькою**. У заході взяли участь дорослі користувачі бібліотеки та бібліотекарі. Авторка презентувала вірші зі своєї першої дитячої інтерактивної збірки «Ті, що поруч і далеко», а також із поетичної збірки для дорослих «Si», розповіла про особливості власного творчого шляху та спілкувалася з аудиторією.

7 жовтня, у бібліотеці-філії № 12 відбулася презентація книги письменника **Валерія Воловодюка** «Моя кохана... #дура#». У заході взяли участь дорослі користувачі бібліотеки та бібліотекарі. Автор поділився історією створення книги, зазначивши, що її сюжет ґрунтується на реальних подіях, відповідав на запитання присутніх та обговорював із читачами проблематику твору.

13 листопада, в межах літературного проєкту VinBookFest#365 у ЦБДЮ відбулася натхненна зустріч із письменницею **Дара Корній**. Її книги – це світ давніх легенд, міфів і української містики, що захоплює читачів будь-якого віку. Під час зустрічі авторка розповіла про творчий шлях, силу народної казки та про те, як важливо берегти культурне коріння, адже саме воно формує нашу ідентичність. Юні учасники з інтересом слухали письменницю, ставили запитання та відкривали для себе чарівний всесвіт українського фентезі.

8–9 листопада, у бібліотеках ВМ ЦБС – а саме у ЦМБ ім. І. Бевза, бібліотеці-філії № 1 та бібліотеці-філії № 13 – відбулася серія творчих зустрічей із відомою українською письменницею **Ольгою Саліною**, яка презентувала свій **ретро-роман** «**Полювання на чудовисько**». Авторка розповіла про історію створення твору, що поєднує атмосферу минулих епох, детективну інтригу та психологічну глибину людських переживань, поділилася літературними вподобаннями й творчими пошуками та пояснила, як історія, міфи й моральні дилеми вплітаються в сучасну українську прозу. Серед запрошених були вінничани, користувачі бібліотек-філій, учасники клубу «Поезія незламних» бібліотеки-філії № 13, учасники клубу «Музичні посиденьки» бібліотеки-філії № 1, а також ліцеїсти Вінницького ліцею безпекового спрямування та національно-патріотичного виховання Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, курсанти Харківського національного університету внутрішніх справ і Вищого професійного училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (м. Вінниця). Присутні із захопленням ставили запитання, ділилися власними враженнями від книг, фотографувалися на згадку та отримували автографи з теплими побажаннями. Зустрічі пройшли у ширій і натхненній атмосфері – у просторі, де література поєднує минуле й сучасне, а слово стає джерелом сили та підтримки.

17 грудня, у ЦМБ ім. І. Бевза та бібліотеці-філії № 11 відбулися презентації поетичної збірки **Наталі Махначової** «**Її тендітна душа**». Під час зустрічей, модерованих Миколою Шевчук-Гуски, говорили про поезію як щирий спосіб проживати почуття, про образ «тендітної душі» як символ чутливості й внутрішньої сили, про слово, яке підтримує та надихає. Вірші авторки – відверті й справжні, у яких кожен міг упізнати власні емоції. Із вітальним словом до присутніх звернулася директорка Закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» Олена Заквацька, привітавши авторку з важливою творчою подією та вручивши подяку за вагомий особистий внесок у розвиток української культури й популяризацію читання.

Культурно-просвітницькі заходи, присвячені героїзму українських воїнів та повномасштабному вторгненню Росії в Україну

До **третьої річниці повномасштабного вторгнення росії в Україну** працівники бібліотек-філій ВМ ЦБС організували низку патріотичних заходів, метою яких було вшанування пам'яті полеглих героїв, підтримка українських захисників та нагадування про незламність українського народу. У бібліотеках-філіях № 1, 12 та 19 провели патріотичні години «Нескорена Україна», «Нескорені війною» та «Третя річниця незламності». Для студентів ВПТУ-11 працівники бібліотек-філій № 6 та 10 провели інформаційні години «Історія одного року...», «Хроніки окупації і спротиву» (23.02.). Бібліотекарі філії № 11

присвятили захід пам'яті полеглого земляка – розвідника-навідника 35-ї бригади морської піхоти Максима «Конга» Несверенка, презентувавши драму «Нескорений дух «Конга» або протуберанці душ нам волю будять», написану журналістом Анатолієм Поїздом за мотивами розмови з матір'ю героя. Відбувся вечір-спогад «Всі молимося за Україну» у бібліотеці-філії № 2. «Вистояли – переможемо» – коло спілкування провели у філії № 3, а в бібліотеці-філії № 16 долучилися до благодійної акції «Листівка – подяка для воїна», під час якої діти власноруч виготовляли патріотичні браслети та листівки, які волонтерська організація «Бджоли Поділля» передали на фронт українським захисникам (23.02).

До **Дня українського добровольця** у бібліотеці-філії № 19 відбулася година спілкування «Подвиг заради майбутнього», присвячена мужності і самовідданості українських добровольців – людей, які за покликом серця стали на захист рідної землі. Учасники заходу говорили про необхідність пам'ятати їхній подвиг, берегти історичну правду і цінувати тих, хто не побоявся взяти зброю в руки, щоб боронити Україну (14.03).

До **Всеукраїнського Дня пам'яті «Кіборгів» та Дня вшанування захисників Донецького аеропорту** бібліотекарі бібліотеки-філії № 2 для учнів 4-В класу КЗ «ВЛ № 11» організували сторінку історії «Кіборги. Донецьк. Аеропорт.», під час якої ознайомили школярів із книгою Сергія Лойка «Аеропорт», також вшанували пам'ять загиблих кіборгів-вінничан. У бібліотеці-філії № 3 відбувся історичний спогад «Пам'ятаймо кіборгів безсмертних», під час якого звучала знаменита фраза «Кіборги вистояли, не встояв бетон», яка стала символом безпрецедентного героїзму захисників Донецького аеропорту. Для старшокласників приватного ліцею «Артинов» та дошкільного відділення «Дельфін» провели патріотично-інформаційну бесіду «Незламні кіборги» у ЦМБ ім. І. Бевза почесним гостем став атаман Вінницького козацького полку імені Івана Богуна Володимир Воловодюк, який поділився власними думками про важливість історичної пам'яті та героїзму в сучасному суспільстві (16.02).

До **Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя** провели низку просвітницьких заходів, покликаних нагадати про належність Криму до України та підтримати тему деокупації. Тематичний день «Крила свободи» пройшов в бібліотеці-філії № 8 у межах якого діяла виставка «Крим, який ми любимо» та відбулася розмова з представниками ГО «Ветан», що включала перегляд документальних відео та діалог про сьогодення півострова (26.02). У бібліотеці-філії № 6 організували інформаційну зустріч «Крим – це Україна», де йшлося про події анексії та роль кримських татар у спротиві (до 26.02). Патріотичну годину «Мій Крим – моя Україна» з демонстрацією відеоматеріалів і пізнавальною грою провели у філії № 10 (26.02). Історична розмова «Крим – незгасимий біль України» відбулася у бібліотеці-філії № 14, у якій розглядалися наслідки окупації для мешканців півострова (26.02).

Напередодні **Дня пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу** у бібліотеці-філії № 11 провели історичну годину «Народ трагічної долі». Учасники дізналися про депортацію кримців 1944 року, бібліотекарі презентували тематичну добірку історичної та художньої літератури, а захід завершився переглядом фільму «Хайтарма» Ахтема Сейтаблаєва (17.05).

До **Дня Героїв України** у бібліотеках-філіях ВМ ЦБС пройшли патріотичні заходи на вшанування мужності та подвигу захисників. Зокрема, працівники бібліотеки-філії № 12 для учнів 9-В класу КЗ «ВЛ № 29» провели годину мужності «Герої нашої держави» з вшануванням вінницьких Героїв – Сергія Зулінського та Павла Корнелюка (22.05). У філії № 13 організували виставку дитячого малюнка «Українці – нація героїв». У бібліотеці-філії № 1 відбулася патріотична година «Незламні! Нескорені! Непереможні!» з книжковою виставкою «Непереможні: наші герої» (22.05). У філії № 14 провели інформ-дайджест «Ми нація хоробрих» (25.05). У філії № 22 проведено історичну годину «Пам'ятаємо наших Героїв» за участі учнів КЗ Щітецької гімназії (24.05). У ЦМБ ім. І. Бевза відбулася година пам'яті «Крізь віки до сьогодення» за участі Олексія Серветника та учнів ліцею «Артинов» (25.05), а в бібліотеці-філії № 3 відбулася година спілкування «Кращі сини України» з хвилиною мовчання (23.05).

До **Дня вшанування пам'яті дітей, які загинули внаслідок збройної агресії російської федерації проти України** у бібліотеці-філії № 12 відбулася акція «Янголи в небі» (03.06), а у філії № 6 – «Маленькі янголи» (04.06). Працівники філії № 4 разом із дітьми організували акцію «Дитинство вбите війною...» (04.06). Бібліотекарі філії № 7 провели годину пам'яті «Дитинство вбите війною» (04.06). У філії № 5 разом із дітьми КЗ «ЗДО № 18 ВМР» створили колективний малюнок у формі карти України з квітами маку – символом пам'яті (04.06). Працівники філії № 14 провели годину спілкування «Діти, які ніколи...» (04.06). У ЦМБ ім. І. Бевза учні Вінницького фізико-математичного ліцею № 17 взяли участь в акції «О діти, Янголи невинні!».

З метою **вшанування пам'яті українських захисників та популяризації героїзму сучасних воїнів** у бібліотеках-філіях ВМ ЦБС проведено низку патріотичних заходів. У бібліотеці-філії № 11 відбулася година пам'яті «Герой, що живе в серцях», присвячена загиблому воїну, вінничанину Максиму «Конгу» Несеверенку, за участі його родини (13.08). У ЦМБ ім. І. Бевза в межах Всеукраїнської акції «Сонях» проведено майстер-клас «Сонях пам'яті» за участі курсантів Вищого професійного училища Львівського державного університету безпеки життєдіяльності (27.08).

До **Дня Повітряних Сил України** у ЦМБ ім. І. Бевза організовано майстер-клас «Крила України» та представлено тематичну книжкову виставку «Герої українського неба» для вихованців Приватного ліцею «Артинов» (01.08) також колектив ЦМБ ім. І. Бевза долучився до всеукраїнської акції «Стіл пам'яті», встановивши символічний стіл на знак вшанування полеглих захисників України (29.08).

До **Дня пам'яті захисників України** у бібліотеці-філії № 19 відбулася година пам'яті «Вічна пам'ять Героям» для учнів 9 класу КЗ «Гавришівський ліцей» з переглядом документальних відеоматеріалів про загиблих земляків-воїнів (07–08.09). Працівники бібліотеки-філії № 11 провели презентацію виставки-реквієму «У боротьбі за незалежність» (28.09). Також бібліотека-філія № 11 долучилася до національної акції «Стіл пам'яті 2025», організованої Благодійним фондом імені Іллі Грабара та платформою «Меморіал», встановивши у читальній залі символічний стіл пам'яті вшанування загиблих Героїв-вінничан (29.09).

До **Дня Захисників і Захисниць України та Дня Збройних Сил України** у відбулися патріотичні заходи, спрямовані на виховання поваги до українських воїнів, підтримку ЗСУ та формування вдячності захисникам. Працівники бібліотеки-філії № 5 експонували та презентували книжково-ілюстративну виставку «Справжні герої серед нас» для користувачів різної вікової категорії (01.10). У бібліотеці-філії № 14 проведено конкурс малюнка «Слава незламним захисникам», під час якого діти через творчість висловили щире вдячність тим, хто боронить наше майбутнє (01.10). У бібліотеці-філії № 16 відбулася конкурсno-розважальна програма «Лине слава козацька з далеких віків» для учнів 2-Б класу КЗ «Вінницький ліцей № 20», а також проведено день інформації «Українці: історія нескорених», у межах якого організовано акцію «Листівка на фронт» та презентовано книжкову виставку «Гетьмани України: легенди, міфи, біографії» (01.10). У бібліотеці-філії № 19 пройшла патріотична година «Нація нескорених», під час якої учні 9 класу КЗ «Гавришівський ліцей» вшанували мужність і героїзм українських воїнів (01.10). До Дня Збройних Сил України у бібліотеці-філії № 2 вихованці КЗ «ЗДО № 38 ВМР» виготовляли листівку «Дякую тобі, мій захисник», доповнюючи її малюнками та словами подяки (06.12). Працівники бібліотеки-філії № 7 підготували патріотичну годину «Україна – країна нескорених», під час якої юні читачі дізналися про роль сучасного війська у захисті держави та долучилися до флешмобу «Дякую ЗСУ» (06.12). У бібліотеці-філії № 14 відбулися поетичні читання «Тату, ти наш захисник», де діти читали авторські вірші, сповнені любові, віри й вдячності нашим оборонцям (06.12).

До **Дня Гідності та Свободи** працівники бібліотеки-філії № 2 у КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» провели для студентів годину інформування «Країна нескорених», презентували тематичну літературу та розповіли про Героїв Революції Гідності й сучасної війни, зокрема представили книгу «Янголи Маріуполя» (20.11). У

бібліотеці-філії № 8 проведено патріотичний екскурс «Кращі з кращих за свободу сміло стали без вагань» (20.11). У бібліотеці-філії № 12 відбулася патріотична година «Незламний дух нескореної нації» за участі студентів КЗ «ВПУ № 7» (20.11). Для ліцеїстів 9 класу Вінницько-Хутірського ліцею бібліотекарі провели усний журнал «Вони боролись, щоб ми перемогли» (21.11). У бібліотеці-філії № 14 організовано годину-діалог «Про Майдан – дітям», під час якої у доступній формі пояснили значення Майдану та говорили про цінність свободи і гідності (21.11). У бібліотеці-філії № 19 проведено бесіду пам'яті «Ангели Майдану» для учнів 7–8 класу КЗ «Гавришівський ліцей», під час якої присутні вшанували Героїв хвилиною мовчання (21.11). У бібліотеці-філії № 20 для дітей відбулася патріотична година «Країна нескорених» (21.11). У ЦМБ ім. І. Бевза проведено патріотичну годину «Гідність у серці – свобода в дії» за участі Олексія Серветника, представника Українського інституту національної пам'яті, який розповів учням і студентам про ключові події Революції Гідності та їхній вплив на сучасний розвиток України (21.11).

Ментальне здоров'я: крихкість і стійкість майбутнього

У бібліотеках ВМ ЦБС упродовж 2025 року відбулися численні заходи, спрямовані на підтримку ментального здоров'я, саморозвиток і соціальну адаптацію понад 500 мешканців громади. До участі в них долучалися діти, підлітки, освітяни, внутрішньо переміщені особи, військовослужбовці, люди поважного віку та родини з дітьми. Метою цієї діяльності було формування у відвідувачів емоційної стійкості, розвиток навичок самопізнання та підтримка психічного благополуччя в умовах війни та стресових ситуацій.

У бібліотеці-філії № 1 психолог-волонтер **Ігор Кондратьєв** упродовж року провів серію тренінгів і консультацій, спрямованих на відновлення внутрішніх ресурсів і покращення якості життя. Серед них – заняття **«Відновлення власних ресурсів»** (05.02), яке допомогло учасникам визначити свої сильні сторони і знайти баланс між роботою та відпочинком; тренінг **«Океан моїх мрій»** (19.02), під час якого присутні через методи візуалізації та письмових практик формували власні життєві цілі; **«Самоцінність. Его стани. Ресурси»** (16.02), де розглядалися питання самооцінки та прийняття себе; **«Моя територія. Як зберегти особисті кордони»** (09.02) – про вміння відстоювати власні межі у спілкуванні; а також **«Спілкування без конфліктів»** (08.06), що навчав ефективно вирішувати суперечності у колективі та сім'ї, ще дві зустрічі **«Образ – тінь душі. Як її зрозуміти та відпустити»** (26.10) та **«Кодекс толерантності»** (23.11). Під час цих зустрічей учасники працювали з емоціями, усвідомлювали причини внутрішньої напруги, вчилися відновлювати психологічну рівновагу та формувати **культуру толерантного спілкування** у повсякденному житті.

Психологиня **Альона Нікітіна** у філіях № 4 і № 12 провела серію мотиваційних і терапевтичних занять для дорослих і молоді. Серед них – ресурсна сесія **«Мотивація та самопізнання»** (18.01), тренінг з дихальних вправ **«Дихання по техніці ВВМ»** (15.02), арт-терапевтична зустріч **«Моя енергія»** (08.03), тренінг **«Життя в гармонії з собою»** (26.01) і практикум **«Я та моя мотивація»** (23.02). Учасники цих подій навчалися розслабленню через дихальні техніки, відновленню енергії, гармонізації емоційного стану, а також формуванню позитивного ставлення до життя. У бібліотеці-філії № 4 відбулася ресурсна зустріч **«Шлях до гармонії»** (29.11), що стала логічним продовженням роботи з темами внутрішньої рівноваги, підтримки та психологічної стійкості.

У бібліотеці-філії № 2 для малюків і їхніх батьків вихователі спільно з бібліотекарями організували годину спілкування **«Я та мої емоції»** (18.02), під час якої діти за допомогою казкових персонажів і малюнків вчилися впізнавати емоції. У четвертому кварталі до Всесвітнього дня психічного здоров'я в бібліотеці-філії № 2 проведено арт-терапію **«Володій собою»** (09.10) для вихованців КЗ «ЗДО № 38 ВМР». Діти за допомогою веселих та сумних смайликів зображували свій настрій, а також вирізали та розфарбовували **«Свої долоньки»**, навчаючись говорити про емоції та безпечно їх проживати. До Міжнародного дня толерантності у бібліотеці-філії № 2 проведено майстер-клас **«Квітка толерантності»** (13.11) за участі учнів 4-В класу КЗ «Вінницький ліцей

№ 11», де школярі підбирали тематичні слова та обговорювали важливість взаємоповаги й доброзичливих взаємин у колективі.

У філії № 11 реалізовано цикл заходів психологічного спрямування: презентація книги *«Ключі Сили»* зі спеціальним практикумом (09.02), що поєднала читання з елементами психологічних вправ; бібліотерапевтичний захід *«Читаємо. Відчуваємо. Міцніємо»* (21.04), який допоміг учасникам через художні образи усвідомити власні емоції; а також бесіда-гра *«Чарівний світ емоцій»* (16.06), під час якої діти у формі гри знайомилися з базовими почуттями людини. Працівники бібліотеки-філії № 11 провели інформаційну годину, приурочену до Міжнародного дня незрячих та Міжнародного дня толерантності – *«Що ти знаєш про безбар'єрність?»* (12.11). Аудиторією стали активні представниці старшого покоління, які обговорювали питання доступності, поваги до потреб інших та принципи інклюзивної взаємодії. Також у бібліотеці організовано дихальну практику *«Дихання – основа життя»* з Анною Калініною (25.11), що сприяла зняттю напруги, відновленню емоційної рівноваги та профілактиці стресу.

Працівники філії № 13 під керівництвом психологині *Галини Бурковської* провели заняття з метафоричними асоціативними картами *«Як вберегти своє здоров'я»* (14.04), де учасники обговорювали способи підтримання фізичного та емоційного здоров'я, вчилися знаходити джерела радості у повсякденному житті. До Міжнародного дня толерантності у бібліотеці-філії № 13 відбулася година спілкування з користувачами дорослого абонементу *«Толерантність – запорука людяності»* (11.11), що допомагала кожній людині зрозуміти, як важливо бути стриманим і толерантним у своїх діях та вчинках.

У бібліотеці-філії № 16 відбулася бесіда *«Подбай про своє ментальне здоров'я»* (19.06) для вихованців шкільного табору «Профі Кемп». У межах Всеукраїнської програми *«Ти як?»* працівники цієї ж філії провели заняття з елементами тренінгу *«Що мене турбує?»* (06.08) та казкотерапію *«Що мене лякає?»* (18.09). У четвертому кварталі для маленьких користувачів проведено годину спілкування *«Усі різні – усі рівні»* (15.11), яка сприяла вихованню поваги до інших та прийняття різноманітності.

За участі ГО «Лікарі без кордонів» у бібліотеці-філії № 17 відбулося психоедукаційне заняття із релаксацією та виготовленням браслетів шамбала (02.04), яке допомогло учасникам відновити емоційний стан та відчути підтримку через спілкування і творчість.

Для учнів КЗ «Гавришівський ліцей» організовано психологічну годину *«Етика взаємодії у період стресу»* (03.09), а для батьків першокласників проведено інформаційну зустріч *«Ментальне здоров'я дітей під час війни»* (19.09) за участі дитячої психологині *Світлани Камінської*, яка надала поради щодо спілкування з дітьми та створення вдома атмосфери безпеки й довіри. Бібліотекар філії № 19 провела годину здоров'я *«Захисти себе від СНІД»* (01.12) для учнів 10 класу, спрямовану на формування відповідального ставлення до здоров'я і безпечної поведінки.

У бібліотеці-філії № 20 у вересні відбулися дві години психологічного спілкування: *«Етика взаємодії у період стресу»* (19.09) та *«Не будь байдужим до проблем іншого»* (22.09). Роботу продовжено годиною спілкування *«Всі ми – різні, всі ми – рівні»* (29.10) до гендерної рівності та психологічною годиною *«Я та мої емоції»* (17.11), під час яких молодь вчилася розуміти свої почуття, проявляти емпатію та бути уважними до інших.

Працівники бібліотеки-філії № 8 організували годину спілкування для клієнтів РЦ «Гармонія» на тему піклування про здоров'я (07.04), а до Всесвітнього дня психічного здоров'я відбулася година спілкування *«Як подбати про своє психічне здоров'я: 5 корисних звичок на кожен день»* (09.10) для здобувачів освіти ДПТНЗ «Вінницьке міжрегіональне вище професійне училище» за участі психологині *Катерини Лукінової*.

У бібліотеці-філії № 10 упродовж року до Всеукраїнського дня психолога проведено інформ-коктейль *«Поговоримо про психологію»* (22.04). До Міжнародного дня толерантності у бібліотеці-філії № 10 проведено бібліотерапію для дорослих *«Толерантність – запорука людяності»* (13.11), яка сприяла осмисленню цінностей людяності, поваги та взаємопідтримки.

У філії № 14 проведено годину спілкування **«Ментальне здоров'я: плекаємо стійкість»** (25.04). У бібліотеці-філії № 14 відбулася інформаційна година **«10 жовтня – Всесвітній день ментального здоров'я»** (10.10), під час якої присутні дізналися, як розпізнавати перші ознаки стресу та підтримувати внутрішню рівновагу.

Працівники ЦБДЮ провели тренінг **«Крок до незламності»** (04.04) та продовжили роботу кімнати терапевтичної іграшки ***Toy Therapy Room***, де відбувалися регулярні заняття для дітей військових, переселенців та юних вінничан.

У бібліотеці-філії № 6 проведено інтерактивну годину спілкування **«Подорож у світ емоцій»** для дітей пришкільного табору (23.06). У четвертому кварталі у бібліотеці-філії № 6 відбувся бібліотрансформер з психологом Олесею Камською **«Як зберегти своє ментальне здоров'я. Поради від психолога»** (08.10), а до Дня толерантності бібліотекарі підготували та провели бесіду **«Скринька порад «Складові толерантності»»** (15.11).

У четвертому кварталі 2025 року працівники бібліотеки-філії № 5 активізували арттерапевтичний напрям роботи з дітьми. 12 жовтня проведено годину спілкування та арт-терапію **«Веселковий пензлик»** (12.10), а 16 жовтня – майстер-клас і заняття з арт-терапії **«Майстерня дива та затишку»** (16.10) у Вінницькому обласному медичному центрі реабілітації дітей, що допомогло дітям покращити емоційний стан та отримати позитивні враження.

У бібліотеці-філії № 12 у четвертому кварталі відбулася година спілкування **«Дитина у світі емоцій»** (08.10) за участі практичного психолога Меті Ірини Дмитрівни з Центру життєстійкості для учнів 7-В класу КЗ «Вінницький ліцей 29». А 29 жовтня проведено психологічний тренінг **«Жінки і чоловіки: партнерство заради майбутнього»** (29.10) за участі фахівців ГО «Життєстійкість», спрямований на формування культури рівноправних стосунків, взаємоповаги та підтримки.

Усі ці заходи об'єднала спільна мета – допомогти мешканцям громади відновити емоційний баланс, навчитися розуміти себе та інших, підтримувати внутрішню стійкість і віру в майбутнє. Бібліотеки стали безпечним простором для відновлення, розвитку та взаємопідтримки, де кожен міг знайти слова розради, поради та натхнення жити далі навіть у найскладніші часи.

Безбар'єрність

У бібліотеках ВМ ЦБС упродовж 2025 року активно працювали над формуванням безбар'єрного простору, розвитком культури поваги та толерантного ставлення до людей з особливими потребами, а також популяризацією принципів рівності, недискримінації та взаємопідтримки. Такі ініціативи допомагали дітям і дорослим краще розуміти один одного, руйнувати стереотипи та формувати у громаді середовище, де кожен має право на гідність, підтримку й можливості для повноцінної участі в житті суспільства.

У бібліотеці-філії № 12 для учнів 6-А класу КЗ «ВЛ № 29» соціальна психологиня Центру реабілітації ім. Р. Панасюк **Оксана Крижанівська** провела тренінг **«Друзі з особливими потребами»**, під час якого діти дізналися про різні види порушень, навчилися підтримувати людей з інвалідністю і застосовувати базові жести жестової мови. Важливою складовою стало ознайомлення з книгами, надрукованими **шрифтом Брайля**, що сприяло усвідомленню значення безбар'єрності та уважного ставлення до потреб інших (13.03).

Напередодні Великодня працівники ЦМБ ім. І. Бевза відвідали вихованців Центру комплексної реабілітації для дітей з інвалідністю **«Промінь»**, організувавши майстер-клас із декупажу **«Великоднє диво»**, який створив атмосферу тепла, підтримки та творчого натхнення. У рамках **Національного тижня безбар'єрності** бібліотекарі ЦМБ ім. І. Бевза провели у Центрі «Промінь» годину читання та обговорення **«Сильні духом: герої серед нас»**, а також арт-терапевтичний майстер-клас, який допоміг дітям виразити емоції та відчути підтримку (21.05). Згодом напередодні Міжнародного дня людей з інвалідністю працівники ЦМБ ім. І. Бевза знову завітали до Центру комплексної реабілітації «Промінь» і провели годину доброти **«В ім'я добра і милосердя»**, що стала часом щирого спілкування, взаєморозуміння й відкритості. Після змістовної розмови відбулося арт-заняття, яке діти

виконували разом із батьками, відчуваючи себе важливими й прийнятими (03.12). Також до Дня оригамі працівники ЦМБ ім. І. Бевза організували майстер-клас *«Панерові фантазії»* з виготовлення кленового листочка для вихованців Центру «Промінь», поєднавши творчість із теплим спілкуванням та позитивними емоціями (19.11).

У бібліотеці-філії № 11 відбулась година спілкування з елементами тренінгу *«Зрозуміти іншого»* для підлітків, спрямована на формування емпатії, прийняття та толерантності у спілкуванні (24.05). Окрім того, у бібліотеці проведено інформаційну годину *«Гендерна рівність – крок до розвитку суспільства»* (30.10) та інтерактивну годину до Міжнародного дня толерантності *«Всі ми різні, всі ми особливі»* (17.11), під час яких учасники говорили про повагу до відмінностей, рівні права та важливість доброзичливих взаємин у громаді.

У бібліотеці-філії № 6 для здобувачів освіти 1 та 2 класів КЗ «ВЛ № 12» відбувся інклюзивний розважально-пізнавальний мікс *«Дитляндія єднає у добрі»*, організований бібліотекарями спільно із соціальним педагогом Центру реабілітації «Гармонія» ім. Раїси Панасюк пані *Оксаною Крижанівською*. Захід був присвячений формуванню толерантного ставлення до людей із особливими потребами та вихованню уважності й підтримки через добрі справи та пізнавальні активності (05.06).

У бібліотеці-філії № 20 системно проводилися заходи з циклу *«Безбар'єрність»*, спрямовані на формування толерантного ставлення до людей з інвалідністю. Для учнів 10–11 класів КЗ «Малокрушинецький ліцей» проведено психологічну годину *«Безбар'єрність – чому це стосується кожного?»*, під час якої учасники обговорювали поняття рівних можливостей, подолання стереотипів і значення взаємоповаги в суспільстві (09.09). У межах цієї ж тематики відбувся урок-тренінг *«Чи проявляєш ти толерантність?»* (14.11), який допоміг старшокласникам поглянути на власну поведінку, вміння спілкуватися без упереджень і підтримувати людей поруч. До Міжнародного дня людей з інвалідністю бібліотекар провела бесіду *«6 правил безбар'єрного спілкування»* (03.12), під час якої учасники дізналися, як коректно взаємодіяти, не порушуючи особисті межі та гідність іншої людини.

Бібліотекар філії № 21 провела для учнів Великокрушинецької гімназії годину спілкування *«Доброта і милосердя в нашому житті»*, під час якої школярі говорили про важливість людяності, готовність допомагати тим, хто цього потребує, а також про роль емпатії у створенні безбар'єрного середовища (24.09). Для дорослих користувачів цієї ж бібліотеки проведено годину спілкування *«Всі ми різні, всі ми – рівні»* (29.10), що підтримала ідею прийняття та поваги до різноманітності у суспільстві.

Бібліотека-філія № 7 долучилася до тематики рівності та безбар'єрності через проведення інформаційної години *«Рівні права – рівні можливості»*, присвяченої гендерній рівності. Через спілкування, ігри та творчі завдання юні користувачі розбиралися у поняттях гендерної рівності, ідентичності, стереотипів та вчилися бачити світ без упереджень (28.10). До Міжнародного дня толерантності працівники бібліотеки-філії № 7 провели годину спілкування *«Світ без меж!»* – пізнавальну бесіду та інтерактивні ігри, що формували відкритість, повагу та доброзичливе ставлення до інших (15.11).

У бібліотеці-філії № 13 ВМ ЦБС відбулася інформаційна година до Міжнародного дня людей з інвалідністю *«Перемоги, що змінюють світ»*, під час якої відвідувачів поінформували про історію започаткування цієї дати, необхідність підтримки людей з інвалідністю у сучасній Україні, а також про боротьбу та перемогу духу над фізичними обмеженнями. Учасникам було запропоновано тематичну підбірку художніх фільмів про людей з інвалідністю та їхню неймовірну боротьбу за свої права (02.11).

До Міжнародного дня толерантності для маленьких користувачів працівники бібліотеки-філії № 16 підготували та провели годину спілкування *«Усі різні – усі рівні»* (15.11), яка допомогла дітям зрозуміти цінність поваги до відмінностей і важливість добрих взаємин у колективі.

У бібліотеці-філії № 2 до Міжнародного дня людей з інвалідністю була проведена виховна година *«Правила безбар'єрного спілкування»* для студентів КЗВО «Вінницький

гуманітарно-педагогічний коледж». Під час зустрічі учасники обговорювали принципи безбар'єрної комунікації, а також ознайомилися з виданнями, які допомагають глибше вивчати цю тему та застосовувати знання у повсякденному житті (03.12).

Працівники ЦБДЮ провели бесіду для дорослої категорії читачів *«Гендерна рівність як безбар'єрність у спілкуванні»* (30.10), підкресливши, що культура взаємоповаги починається з уміння чути один одного, визнавати права та гідність кожної людини. Також бібліотекарі ЦБДЮ організували для наймолодших читачів акцію *«Безбар'єрність у дії»* (28.11), що стала практичним прикладом виховання доброзичливості, прийняття й турботи про інших через прості, але важливі щоденні вчинки.

Усі ці заходи стали важливою частиною роботи бібліотек ВМ ЦБС із формування інклюзивного та безбар'єрного середовища, у якому кожен – незалежно від віку, стану здоров'я чи життєвих обставин – може відчувати підтримку, повагу та можливість бути активним учасником суспільного життя. Бібліотеки впевнено утверджують роль відкритого, дружнього простору, де виховується емпатія, толерантність і культура взаєморозуміння.

Заходи з популяризації української мови

Упродовж 2025 року бібліотеки ВМ ЦБС здійснювали планомірну роботу з популяризації та утвердження української мови як державної, важливого чинника національної ідентичності та складової культурного й освітнього простору громади. Мовна тематика була інтегрована в основні напрями діяльності бібліотек системи та реалізовувалася через комплекс культурно-просвітницьких заходів.

Протягом звітної періоду бібліотеками ВМ ЦБС організовано та проведено різноманітні за формою заходи, зокрема: мовні та інформаційні години, літературні читання, тематичні й книжкові виставки, конкурси, вікторини, інтерактивні заняття, диктанти, пізнавальні зустрічі, а також онлайн-заходи та інформаційні публікації в соціальних мережах. Заходи були спрямовані на різні вікові категорії користувачів – дітей, молоді і доросле населення.

Окремим напрямом мовної діяльності бібліотек у 2025 році стало проведення в жовтні Тижня української мови, у рамках якого в бібліотеках ВМ ЦБС організовано та реалізовано низку тематичних заходів інформаційно-просвітницького та пізнавального характеру.

Традиційно активна робота проводилася до Дня української писемності та мови. У бібліотеках системи відбулися тематичні заходи, спрямовані на ознайомлення користувачів з історією розвитку української мови, її роллю у формуванні національної свідомості, популяризацію мовної спадщини та творчості українських письменників і мовознавців.

У межах мовної роботи широко застосовувалися інтерактивні форми діяльності, що сприяли активізації пізнавальної діяльності користувачів, формуванню навичок правильного мовлення та зацікавленості у вивченні української мови. Зокрема у бібліотеці-філії № 7 пройшла бесіда «Скарби українського слова» та презентація виставки «У моїй країні милій мова давня дзвенить»; у Центральній міській бібліотеці ім. І. Бевза відбувся мовний калейдоскоп «Рідна мова-чарівниця – душі народної скарбниці» (27.10); у бібліотеці-філії № 10 проведено літературний екскурс «Торкнутися слова» (26.10). У філіях № 1 та № 22 організовано дні інформації «І зачаровує серця пісенна українська мова» та «Мова – ім'я народу, візитівка нації», а у Центральній бібліотеці для дітей та юнацтва – «Мова українська – пісня солов'я» та презентовано книжкову виставку «Чарівність рідного слова». У бібліотеці-філії № 5 проведено інтерактивний урок «Розцвітай же, слово».

Для дітей і підлітків проводилися пізнавально-ігрові заняття та мовні години, спрямовані на розвиток мовленнєвих компетентностей: у бібліотеці-філії № 4 відбулася мовознавча гра-вікторина «В Україні проживаєш, а чи мову рідну знаєш?» (27.10); у бібліотеці-філії № 11 проведено мовний квест «Слово до слова – зложиться мова» (27.10); у бібліотеці-філії № 13 – мовну вікторину «Єдиний скарб у тебе – рідна мова»; у бібліотеці-філії № 6 організовано вікторину «Мова – живе коріння роду і народу».

Проведення Тижня української мови сприяло підвищенню інтересу користувачів до української мови, активізації просвітницької роботи бібліотек та утвердженню української мови як важливої складової національної культури й духовних цінностей суспільства.

З метою забезпечення інформаційної підтримки популяризації державної мови бібліотеки ВМ ЦБС використовували онлайн-ресурси та соціальні мережі, де систематично розміщувалися інформаційні матеріали, мовні поради, рекомендаційні списки літератури та тематичні публікації.

Важливою складовою діяльності бібліотек ВМ ЦБС у 2025 році стало проведення курсів з вивчення та вдосконалення української мови «Вільна українська», які проходили четвертий рік поспіль за ініціативою Вінницького міського голови Сергія Моргунова в літній період на базі ЦМБ ім. І. Бевза та бібліотеки-філії № 1. Курси були спрямовані на доросле населення, у тому числі внутрішньо переміщених осіб, та осіб, зацікавлених у підвищенні рівня володіння державною мовою. Заняття проводили досвідчені вчителі-філологи, які підготували спеціальну програму у співпраці з департаментом освіти Вінницької міської ради та Центром професійного розвитку педагогічних працівників.

Мета проєкту – допомогти подолати мовний бар'єр, навчитися вільно розмовляти українською. Програма курсу включала практичні вправи, ситуативні діалоги, виразне читання, лінгвістичні ігри та багато іншого. Також учасники дізналися про корисні медіаресурси для самостійного навчання.

У межах реалізації курсів проведено 24 заняття, загальна кількість відвідувань склала 149 осіб.

На базі бібліотеки-філії № 17 функціонує клуб за інтересами «Читаю, вивчаю українською», який об'єднує усіх, хто прагне вдосконалювати володіння українською мовою та поглиблювати знання української культури. У межах діяльності клубу відбуваються читачькі зустрічі, мовні практики, обговорення художніх і публіцистичних творів, тематичні заняття та інтерактивні заходи.

Діяльність клубу сприяє формуванню мовної впевненості, розвитку навичок спілкування українською мовою та створенню дружньої атмосфери взаємопідтримки серед користувачів бібліотеки. Функціонування клубу підсилює роль бібліотеки як сучасного осередку освіти, культури й громадського діалогу.

Загалом заходи з популяризації української мови, реалізовані бібліотеками ВМ ЦБС у звітному періоді, сприяли підвищенню рівня мовної культури користувачів, активізації процесів використання української мови в громадському просторі та зміцненню ролі бібліотек як осередків культурно-освітньої діяльності громади.

Зелений курс Вінниці: екопросвіта, здоров'я, у бібліотеках

Упродовж 2025 року бібліотеки-філії ВМ ЦБС продовжували реалізовувати заходи на виконання пункту 4 Дорожньої карти Зеленого курсу Вінниці (рішення міської ради від 28.01.2022 № 858), що охоплюють популяризацію здорового способу життя, екологічну просвіту, органічне землеробство, ментальне здоров'я, безбар'єрність та охорону довкілля.

Популяризація здорового способу життя здійснювалась через лекції, тренінги, тематичні зустрічі та клубну діяльність. У ЦМБ ім. І. Бевза спільно з Червоним Хрестом відбулася зустріч «Раціональне харчування та здоровий спосіб життя» для дорослих, у ЦБДЮ – лекція «Секрети довголіття» для старшокласників від професора Івана Кухаря. У філії № 6 продовжив роботу клуб «Сімейне здоров'я» з темами фізичної активності, загартування, здоров'я. Психологічні тренінги, заняття з ментальної стійкості, ігри та активності з дітьми проводились у різних філіях – зокрема у філіях № 16, 18, 19, 20, 2, 12 – із залученням учнів та вихованців закладів освіти.

Екологічна освіта та охорона довкілля стали невіддільною частиною роботи бібліотек. Проведено екокруїзи до Всесвітнього дня води та Дня довкілля у філіях № 2 і 21, виставки та вікторини з тем охорони ґрунтів, сортування сміття, збереження водних ресурсів у філіях № 1, 6, 8, 16, 20, 22. Працівники філій № 7 та 14 організовували для дітей майстер-клас з виготовлення годівничок. Екологічна акція «Чисте узбіччя» за участю

школярів відбулась у філії № 10, а в ЦБДЮ на гуртку «Екостайл» навчалися виготовляти листівки з вторинних матеріалів.

Тему *органічного землеробства* обговорювали у клубі «Добрий господар» (філія № 1), на засіданнях клубу учасники піднімають актуальні теми, такі як: догляду за рослинами, створення врожайного саду та городу, екопродуктів тощо.

Діти були активними учасниками *програми Зеленого курсу*, зокрема, учасники гуртків «Бібліосад», «Чарівні ручки», «Творчі долоньки», «Мозаїка», «Море ідей», «Екостайл» та інших, що діють у філіях № 7, 14, 16, 21, 22 та ЦБДЮ. У травні – червні працівники бібліотек долучилися до програм таборів денного перебування «Котигорошко», «Граймісто», «Веселка», «ПрофіКемп».

Літературно-мистецькі заходи

До *Стусівських днів* у бібліотеці-філії № 1 проведено поетичну годину-вшанування за участі студентів і викладачів ВСП ВФКБАД КНУБА на чолі із заступницею директора з виховної роботи Любов'ю Гордієнко. Працівники бібліотеки-філії № 8 організували традиційні Стусівські читання за участі докторки філологічних наук, професорки ДОННУ ім. В. Стуса Віри Просалової та студентів університету. Паралельно діяла книжкова виставка-спогад «Той, хто не гнув голови». У бібліотеці-філії № 16 презентовано книжково-ілюстративну виставку «Незламний лицар правди і свободи», яка знайомила читачів з життєвим шляхом і творчістю поета (06.01).

До *річниці від дня народження С. Руданського* – видатного українського поета-класика, перекладача, фольклориста та громадського діяча, у бібліотеках-філіях проведено низку заходів, що вшанували постать митця та популяризували його творчість. Голосні читання «Вічно живі співомовки С. Руданського» відбулися у бібліотеці-філії № 8, під час яких діти з захопленням читали веселі твори поета (06.01). У бібліотеці-філії № 2 провели сторінку гумору «Гумор Руданського», де діти читали байки поета, а бібліотекарі розповідали про фестиваль, присвячений його творчості (06.01), а в бібліотеці-філії № 16 діяла виставка-портрет «Художні скарби Степана Руданського» та пройшла літературна година «Подільські письменники-ювіляри січня», де поряд з творчістю Руданського згадували й Андрія М'ястківського (06.01).

До *90-річчя від дня народження В. Симоненка* – українського поета, журналіста, прозаїка, представника покоління «шістдесятників», в ЦМБ ім. І. Бевза відбулась літературна година «У мене Україна одна». Під час заходу присутні ознайомилися з життям та творчістю Василя Симоненка. Прозвучали вірші «Ти знаєш, що ти людина», «Лебеді материнства», «У твоєму імені живу», «Народ мій завжди буде». А також бібліотекарі презентували виставку-портрет «І голос твій нам душі окриляє...». На виставці представлені збірники поезій різних років видання, окремі твори, літературні статті. (08.01). У бібліотеці-філії № 8 зібралися представники військових частин Вінницького гарнізону та читачі бібліотеки, щоб вшанувати пам'ять великого поета. Присутні переглянули відеофільм про життя і творчість Василя Симоненка, прослухали живий голос автора. Лунали безсмертні рядки поета у виконанні учасників заходу. Відбулися голосні читання казки «Подорож у країну Навпаки» з обговоренням головної думки твору у бібліотеці-філії № 8, бібліотекарі бібліотеки-філії № 12 провели поетичну годину «Витязь української поезії» (08.01). В бібліотеці-філії № 20 відбулась презентація виставки-портрету «На крилах Симоненкового слова» (08.01). У ЦБДЮ відбулося літературно-музичне свято з декламаціями віршів, піснями, вікториною та книжковою виставкою «Лебеді пам'яті» (08.01). Працівники бібліотеки-філії № 11 провели поетичне намисто «Мелодія слова звучить», під час якого учасники читали вірші та знайомилися з життєвим шляхом поета (07.01).

З нагоди *240-річчя від дня народження Я. Грімма* – видатного німецького казкаря, в бібліотеці-філії № 12 відбулися казково-літературні гостини «Збирач казок» з вікториною, книжковою виставкою та цікавими фактами про життя казкаря (09.01).

До *Міжнародного дня «Дякую»* в ЦМБ імені І. Бевза відбулась година спілкування

«Як важливо вміти дякувати» за участі учнів 2-го класу ліцею «Артинов» та дошкільнят «Дельфін», де діти активно грали, обговорювали життєві ситуації і переглянули навчальні відео та мультфільм (10.01). У бібліотеці-філії № 2 вихованці ДНЗ № 38 виготовляли листівки з подяками для рідних (11.01). Працівники ЦБДЮ провели інтерактивний інформаційно-просвітницький захід «Слова вдячності: від серця до серця» (11.01). У бібліотеці-філії № 20 проведено годину спілкування «Необхідне та важливе слово «Дякую!»».

До **75-річчя від дня народження Г. Кирпи** – української поетеси та прозаїка, перекладачки, літературної редакторки, у бібліотеці-філії № 12 відбулися літературні читання за книгою «Мій тато став зіркою» для учнів 3-Г класу ЗК «ВЛ № 29». Діти ознайомилися з біографією письменниці, читали уривки та брали участь у літературній вікторині (14.01).

До **Дня Соборності України** в ЦМБ ім. І. Бевза відбувся масштабний мистецький захід – відкриття благодійної онлайн-фотовиставки «Ми з України» та музично-літературний концерт за участі фотохудожника, члена НСФУ Валерія Лещинського, поетеси, авторки бардівських пісень Ірини Антонович та вінницьких авторів проєкту «Долаючи темряву» (23.01). У бібліотеці-філії № 1 проведено історичний альманах «Соборна Україна: сторінки історії» за участі історика Тамари Каптоли та учнів 10-А класу КЗ «ВЛ № 9» (22.01). Бібліотекарі бібліотеки-філії № 2 провели флешмоб «Одна, єдина, неділима» для учнів 4-В класу КЗ «ВЛ № 11» (22.01). В бібліотеці-філії № 4 для ліцеїстів КЗ «Вінницько-Хутірський ліцей» організували тематичний вечір «Україна в нас одна» (22.01). Історичні години «Соборність України – єдність нації», «До України» та пізнавальне заняття з елементами арт-терапії «Я люблю Україну» були проведені працівниками бібліотек-філії № 7,8 для військовослужбовців та учнів 10-Б класу КЗ «ВЛ № 27» (22.01). У бібліотеках-філіях № 10, 12, 19, 20 проведені патріотичні години «Захід, схід – одна країна! Це Соборна Україна», «Моя Україна у серці єдина», «Соборна. Вільна. Неподільна», «Соборна мати України – не зламати, не перемогти», а також урок історії «Нас об'єднує Україна» для вихованців КЗ «ЗДО № 18 ВМР» та учнів 5 класу КЗ «ВЛ № 29» (21.01). Відбулася година державності «В єдності сила і міць держави» у бібліотеці-філії № 13 за участі поетів Олександра Рака, Анастасії Ходанович та Тетяни Шкурак (21.01), а в філії № 16 проведено патріотичну акцію «Коло Єдності» із виготовленням символіки дітьми та дорослими (22.01). Бібліотекарі бібліотеки-філії № 17 організували інформ-хвилинку «Соборна. Вільна. Неподільна» (18.01). Усний журнал «Соборна мати Україна – одна на всіх, як оберіг» із поетичною сторінкою та виставкою «Від історичної злуки – до омріяної злагоди» провів бібліотекар філії № 21 у співпраці з ЗК ВЦКС с. Великі Крушлинці (22.01).

Також, у січні бібліотеками-філіями проведені заходи до **Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту** для учнів 8-Б класу КЗ «ВЛ № 11» у бібліотеці-філії № 2 проведено інформаційну годину «Трагічна пам'ять Голокосту», під час якої бібліотекарі розповіли про жахливі сторінки геноциду єврейського народу та представили тематичну добірку публіцистичних і художніх книг (25.01). У бібліотеці-філії № 8 пройшла презентація книги Тетяни Корсунської «Моє прізвище Бронштейн» за участі здобувачів освіти ДПТНЗ «Вінницьке МВПУ» та директора Вінницького музею Голокосту Леоніда Трахтенберга (24.01), бібліотекарем бібліотеки-філії № 10 проведено флешмоб «Свічка пам'яті». Працівники бібліотеки-філії № 14 організували годину пам'яті «Запаліть скорботи свічку...», під час якої говорили про людське життя як найвищу цінність, що має бути захищеною. У ЦБДЮ для учнів 10-А класу КЗ «ВЛ № 15» організовано виховну годину «Пам'ятаємо, щоб не повторити» з історичними довідками, свідченнями очевидців та презентацією книжкової виставки (24.01).

До **Дня пам'яті Героїв Крут** історичні екскурси «На Аскольдовій могилі український цвіт» за участі кандидата історичних наук Євгенія Сафар'янса, який розповів курсантам ВПУ Львівського державного університету безпеки життєдіяльності про бій під Крутами та його важливість для української історичної пам'яті, захід супроводжувався

книжково-ілюстративною виставкою відбувся у ЦМБ імені І. Бевза (29.01) та історичний екскурс «Навіки молоді герої Крут» із презентацією книжкової виставки «Українці – нація нескорених» у бібліотеці-філії № 21 спільно з ЗК ВЦКС Великі Крушлинці відбувся (29.01). У бібліотеці-філії № 11 пройшов бібліотечний урок «Це було під Крутами...», під час якого учні 7-Г класу КЗ «Вінницька гімназія № 24» дізналися більше про трагічну сторінку історії та провели паралелі з сучасними подіями (28.01). Вахту пам'яті «Подвиг українських юнаків під Крутами – символ національної честі» проведено у бібліотеці-філії № 14, під час якої користувачі ознайомилися з подіями 1918 року та літературою, присвяченою цим подіям (29.01). Для учнів 9-Г класу ліцею № 27 у філії № 7 пройшов патріотичний урок «Крути – незгасимий вогонь української волі», з переглядом фільму-реконструкції подій бою та обговоренням історичних постатей (28.01). У бібліотеці-філії № 2 відбулася історична година «Патріотизм юних українців» для учнів 8-Б класу КЗ «ВЛ № 11» з переглядом тематичного відео та розмовою про паралелі з подіями сьогодення (29.01). Працівниками бібліотеки-філії № 8 було презентовано прес-дайджест «Вічний вогонь української волі», під час якого користувачам представили книги та періодичні видання про героїв Крут, що стали символом незламності та джерелом натхнення для сучасних воїнів (29.01). У бібліотеці-філії № 10 проведено годину спілкування «Квіти у полі там, де Крути...», яка була присвячена формуванню у молоді поваги до історії та героїв українського народу (29.01).

До **95-річчя від дня народження В. Нестайка** – письменника-прозаїка, класика сучасної української дитячої літератури, в бібліотеці-філії № 8 відбулась яскрава презентація творчості письменника, що поєднала цікаві історії, читацькі роздуми, гру у Лісову школу та веселий майстер-клас (30.01). В бібліотеці-філії № 2 відбулася літературна година «У світі пригод Всеволода Нестайка», під час якої учні 4-В класу ліцею № 11 знайомилися з життям і творчістю письменника, ділилися враженнями та обирали улюблені книги для читання (30.01). Працівники бібліотеки-філії № 12 провели для учнів 4-Б класу КЗ «ВЛ № 29» літературну подорож «Сонячний класик та український тореадор» з яскравими історіями, читанням, малюнками та вікториною (28.01). В бібліотеці-філії № 16 для учнів 6-Б класу КЗ «ВЛ № 20» відбулася літературна година «В країні веселощів, сонця, добра» з цікавими розповідями, обговоренням улюблених творів та вікториною для уважних читачів. У бібліотеці-філії № 20 презентовано огляд літератури «Світ казок В. Нестайка». В ЦМБ ім. І. Бевза відбулася чарівна мандрівка «Казковий світ Всеволода Нестайка» з вікториною, читанням улюблених уривків і знайомством з книжковою виставкою (30.01).

До **Всесвітнього дня читання вголос** (World Read Aloud Day) у закладах ВМ ЦБС проведено низку заходів, спрямованих на заохочення до читання, розвиток мовлення та популяризацію літератури серед різних вікових категорій. Голосні читання «Магія читання» відбулися у бібліотеці-філії № 1, участь у яких взяли учні старших класів, члени мовного клубу територіального центру та постійні користувачі бібліотеки (05.02). У бібліотеці-філії № 8 проведено зустріч «В читанні книга ожива», під час якої діти інсценізували улюблені казки та зачитували уривки з найулюбленіших книжок (05.02). Відбувся бібліо-челендж «Читацькі перегони» в бібліотеці-філії № 11 з вправами на дикцію, виразне читання та швидкість читання (05.02). Працівники бібліотеки-філії № 13 організували читання книги Мар'яни Горянської «Нам не потрібна війна», після чого відбулося обговорення прочитаного з елементами рефлексії (10.02). Пізнавальна подорож «Читання – шлях до знань і натхнення» відбулася в бібліотеці-філії № 19 (07.02). У бібліотеці-філії № 21 пройшли одразу кілька активностей: літературний флешмоб «Я люблю читати вголос!» (10.01), година читання «Читати – це модно! Книги – це круто!» (05.02) та флешмоб «Голос книги: разом читаємо улюблене», у якому взяли участь діти та підлітки (01.02). У ЦМБ імені І. Бевза відбувся день читання вголос «Читаємо вголос залюбки», на який завітали учні 2-го класу Приватного ліцею «Артинов» із дошкільним відділенням «Дельфін» разом із дитячою письменницею Галиною Рибачук-Прач. Авторка емоційно читала уривки зі своїх творів, діти уважно слухали та долучалися до читання, а

також ставили запитання й дізнавалися про історії створення книг. Наприкінці зустрічі кожен учасник отримав у подарунок книгу й листівку з віршем.

До **Дня Святого Валентина** бібліотекарі філії № 8 провели майстер-клас «Валентинки для ЗСУ», під час якого діти виготовляли патріотичні валентинки в техніці оригамі з теплими побажаннями для захисників, що проходять лікування у Вінницькому шпиталі, працівники бібліотеки – філії № 16 підготували та провели свято дружби «Я і ти», де діти готували для матусь піцу – Валентинку у вигляді серця; взяли участь у іграх: «Сердечне побажання», «Ромашка», «Знайди свою половинку». Святкову атмосферу заходу доповнив майстер-клас з виготовлення «валентинок». У бібліотеці-філії для учнів 9 класу КЗ «Малокрушинецький ліцей» проведено літературний вечір «На крилах кохання».

З нагоди відзначення **Всесвітнього дня спонтанного прояву доброти** до бібліотеки-філії № 12 завітали учні 3-А класу КЗ «ВЛ № 29» на годину доброти «Даруй добро і щастя в серці відгукнеться». Діти читали вірші, доповнювали прислів'я, згадували казки про перемогу добра, обговорювали оповідання В. Сухомлинського, ознайомилися з книжковою виставкою, а наприкінці створили «Ромашку добра», записавши на пелюстках власні добрі вчинки (17.02).

З нагоди **Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні**, що відзначається в Україні 20 лютого на вшанування подвигу учасників Революції гідності, у закладах ВМЦБС пройшли пам'ятні заходи, в бібліотеці-філії № 10 відбувся Урок мужності «Люди, що змінили хід історії» (20.02), також спільно з КЗ «Стадницька гімназія» було проведено захід «Хоробрі серця» до 1 річниці загибелі односельчан Костика О. С. та Романенка Є. А., у якому взяли участь рідні, учні, вчителі та небайдужі мешканці громади. Годину історичної правди «Небесна Сотня – то в серцях вогонь, що гаряче палав за Україну» провели у бібліотеці-філії № 1. Учасники переглянули книжкову виставку, присвячену Героям Майдану, обговорювали події Революції Гідності, декламували патріотичні вірші (20.02). Студенти КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» разом із куратором створювали плакат «Небесна Сотня: Герої не вмирають», на якому розмістили фото перших загиблих на Майдані у бібліотеці-філії № 2 (20.02). Годину-спомин «Ангели Майдану» провела бібліотекар бібліотеки-філії № 3 з метою вшанування пам'яті загиблих під час Революції Гідності, які боролися за демократію, права та свободи українців (20.02). У бібліотеці-філії № 4 організовано годину пам'яті «Тернисті шляхи мужності та слави», під час якої пригадали хронологію подій Майдану 2013–2014 років (20.02). В бібліотечному кінозалі бібліотеки-філії № 6 продемонстровано документальний фільм «Зима у вогні» (20.02). Патріотичну годину «Небесна Сотня. Герої нашого часу» провели бібліотекарі бібліотеки-філії № 16. Вони також долучилися до загальноукраїнської акції «Ангели пам'яті», присвяченої Героям Небесної Сотні (20.02). Історичну годину «Вони тримали за нас небо!» організували працівники бібліотеки-філії № 7 (20.02).

До **Дня безпечного Інтернету** інформаційну годину «Ризики життя онлайн» провели в бібліотеці-філії № 2 для учнів 8-В класу КЗ «ВЛ № 11», під час якої обговорювалися правила цифрової безпеки, демонструвались тематичні книги, а також розповсюджено пам'ятки з порадами щодо безпечного користування мережею (09.02). В бібліотеці-філії № 11 організували презентацію книжкової виставки «Вимкни гаджет. Увімкни життя», на якій користувачам запропонували добірку книг і журналів для корисного дозвілля без гаджетів – мандрівки, кулінарія, рукоділля, біографії відомих українців, художня література, саморозвиток (25.01).

До **річниці виведення радянських військ з Афганістану та Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав** відбулися тематичні заходи, у бібліотеці-філії № 19 проведено бесіду «Афганський біль назавжди закарбований», метою якої було вшанування пам'яті загиблих, висловлення поваги ветеранам бойових дій, осмислення історичного значення подій в Афганістані та наголошення на важливості збереження миру (15.02). Година пам'яті «Відлуння Афганських гір» відбулася у бібліотеці-філії № 20. Захід надав змогу обговорити й переосмислити трагічні події Афганської війни, висловити власні думки та почуття, а також віддати шану тим, хто пройшов крізь пекло

воєнних дій, у межах заходу бібліотекар представила книжково-ілюстративну виставку «Зупинись мить солдатської слави», яка розповідає про участь українських військовослужбовців у бойових діях в Афганістані, миротворчих місіях, а також їхній героїзм у сучасній боротьбі за незалежність України (15.02).

До **Дня єднання українського народу** у ЦМБ ім. І. Бевза проведено патріотичну годину «Де єднання – там перемога» для учнів 1-Б класу КЗ «ВЛ № 2». Діти поглибили знання про значення свята, створили «ланцюг єднання», виконали пісню «Моя Україна» та зробили символічну мапу України зі своїх долоньок (13.02). Флешмоб «Об'єднаймося ж, брати мої» за участю здобувачів освіти ВПУ № 11 відбувся у бібліотеці-філії № 6 (16.02). Бібліотекарі бібліотеки-філії № 2 провели історичну годину «В єдності наша сила» для учнів 8-В класу КЗ «ВЛ № 11» (16.02), у бібліотеці-філії № 10 проведено годину спілкування «Україна єдина, Україна – це ми!» з метою показати дітям важливість єдності українського народу у складні часи (16.02).

До **Дня Державного Герба України** організували заходи, присвячені історії та значенню тризуба як символу України. Працівники ЦМБ ім. І. Бевза для першокласників Приватного ліцею «Артинов» із дошкільним відділенням «Дельфін» організували патріотичний захід «Символ твоєї свободи» діти дізналися про історію та значення Тризуба, переглянули патріотичні мультфільми, виконали Державний Гімн України та взяли участь у майстер-класі з виготовлення патріотичних листівок у техніці торцювання (19.02). У бібліотеці-філії № 6 проведено історичну годину «Наш герб – тризуб, це воля, слава й сила...», під час якої розповіли про історію виникнення та символіку державного герба (18.02). Вікторина «День державного герба України» відбулася у бібліотеці-філії № 10 (до 19.02). Проведено бесіду «Герб України – символ моєї свободи», у бібліотеці-філії № 14 (19.02). У бібліотеці-філії № 21 відбулася патріотична година «Символи не обирають – символи успадковують». Бібліотекар у цікавій формі розповіла про національні та державні символи України, а завершився захід вікториною «Як тризуб став державним гербом України?» (19.02).

Комплекс заходів у закладах ВМ ЦБС проведено з нагоди **Міжнародного дня рідної мови** у бібліотеці-філії № 2 для студентів КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» провели вікторину «Безцінний скарб народу – рідна мова» (20.02). День інформації «Рідна мова – духовний скарб нації» організували у філії № 1 для учнів, відвідувачів мовного клубу та користувачів бібліотеки (21.02). Квест-батл «Мовознавча країна» пройшов у філії № 10 у форматі командних змагань (21.02). У філії № 11 протягом Дня інформації «О, мово рідна, українська!» діяла книжкова виставка та майстерка з айріс фолдінгу (21.02). Бібліотекарі філії № 13 влаштувала мовну вікторину «Диво калинове – українська мова» для дітей (21.02), а в філії № 15 для школярів провели гру «Як парость виноградної лози...» з мовознавчими завданнями (21.02). Гру-подорож «У країні рідної мови» провели у філії № 16 для молодших читачів (21.02). Мовознавчий калейдоскоп «Рідна мова – чиста, як роса» з конкурсами та поезіями організували у філії № 21 (21.02). Патріотична абетка «Мово моя, ти з пісень і з молитви...» у філії № 22 відбулася (21.02).

До **Всесвітнього дня поезії** в бібліотеці-філії № 2 було проведено літературну годину «Майстерність пера» за участі учнів 4-В класу ліцею № 11. Бібліотекарі познайомили дітей з поетичними збірками відомих авторів і наголосили на важливості поезії в житті людини, а школярі поділилися розповідями про улюблених поетів і прочитали улюблені вірші (20.03).

З нагоди **210-річчя від дня народження Т. Шевченка** – видатного українського поета, художника і мислителя, у бібліотеках-філіях ВМ ЦБС відбулася серія тематичних заходів, що поєднали мистецтво, поезію, історію та сучасне прочитання творчості Кобзаря. Бібліотекарі ЦМБ ім. І. Бевза організували для старшокласників КЗ «ВЛ № 26 ім. Д. Майбороди» захід «Тарасове слово – то правда жива». Програма включала перегляд відео, поетичні читання, виступ вокального колективу «Сузір'я» та презентацію книжкової виставки «Єднаймо Україну Тарасовим словом» (07.03). У філії № 4 разом із викладачами й учнями Вінницько-Хутірської дитячої школи мистецтв відбувся мистецький вечір «Твоїх

поезій спів величний вінчає слава вікова», що об'єднав поетичне слово, пісні на тексти Шевченка та класичну музику (10.03). Бібліотека-філія № 8 приймала учасників VII відкритого конкурсу читців військових частин зв'язку «Живеш, Тарасе, поміж нами». Участь у ньому взяли військовослужбовці, їхні родини, а також учасники з інших міст, які надсилали відеовиступи. Конкурс оцінювало журі на чолі з письменником і головою Вінницької обласної організації НСПУ Вадимом Вітковським (06.03). Для дітей у філії № 21 було проведено літературну годину «Живуть, Кобзарє, поміж нас і голос твій, і пензель твій, і слово», під час якої учасники взяли участь у вікторині, розгадували ребуси й складали пазли, що знайомили їх із творчістю поета в ігровій формі (07.03). У філії № 22 пройшла літературно-мистецька година «Шевченкове слово у віках не старіє», що зацентрувала увагу на актуальності духовного спадку Шевченка в наш час (05.03). Літературно-мистецьке свято «Наш Шевченко» за участю відвідувачів мовного клубу Вінницького міського територіального центру соціального обслуговування та користувачів бібліотеки пройшло у бібліотеці-філії № 1 (09.03).

До **Дня Державного гімну України** у КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» бібліотекарі філії № 2 провели вікторину «Історія написання гімну України» (до 160-річчя від дня першого публічного виконання Гімну України). Майбутні педагоги, відповідаючи на запитання, продемонстрували гарні знання з історії нашої держави, її головних символів (10.03). Працівники бібліотеки-філії № 6 підготували та провели історичний екскурс «Ще не вмерли України ні слава, ні воля...». Під час заходу, учасники прослухали державний гімн України та дізналися цікаві факти про нього, а також ознайомилися із книжковою виставкою, яка присвячена цій темі (09.03). Бібліотекар філії № 10 провела інтелектуальну гру «Факт чи фейк про державний гімн України». Дітям потрібно було визначити, які з них є правдивими фактами, а які фейками.

До **95-річчя від дня народження Л. Костенко** – української поетеси-шістдесятниці, письменниці, дисидентки, в бібліотеці-філії № 1 відбувся вечір-присвята «Ліна Костенко: поезія нескореної душі» за участі користувачів книгозбірні та відвідувачів мовного клубу Вінницького міського територіального центру соціального обслуговування на чолі з керівником клубу Ганною Плотницькою. Учасники заходу познайомилися з цікавими фактами життя та творчості ювілярки яку називають «совістю нації» декламували улюблені поезії Ліни Костенко та ділилися враженнями. Також звучали ліричні та патріотичні пісні на слова Ліни Костенко (19.03). В бібліотеці-філії № 7 відбулись літературні читання «Душа належить людству і епохам» (19.03). Бібліотекар бібліотеки-філії № 22 провела літературну годину «Акварелі дитинства» (19.03). В бібліотеці-філії № 12 для юнацької аудиторії відбувся поетичний вечір «Королева української поезії. Упродовж заходу звучали вірші, сповнені болю за долю України, любові та надії на її щасливе майбутнє (19.03). Вечір поетичного настрою «Поезія – то серця мова» в бібліотеці-філії № 8 відбувся спільно з клієнтами ЦР «Гармонія». Захід став справжнім святом для всіх присутніх: звучали вірші Ліни Костенко, сповнені любові до України, болю за її долю та віри в майбутнє, а також твори молодой поетеси Марії Остапенко, які вразили щирістю й теплом; вечір подарував можливість відчувати силу поетичного слова та згадати творчий шлях Великої українки. В бібліотеці № 11 відбулися поетичні читання «Камертон поезії Ліни Костенко», під час яких студенти медичного коледжу згадували її життєвий і творчий шлях, слухали поезію у виконанні самої авторки й акторки Дар'ї Трегубової та читали улюблені вірші (20.03). У бібліотеці-філії № 20 проведено презентацію книжкової виставки «Геній слова, королева української поезії, залізна леді...». В бібліотеці-філії № 2 було проведено літературну годину «95 років під вітрилами долі. На захід були запрошені учні КЗ «ВЛ № 19». Школярі познайомилися з біографією поетеси, послушали її вірші (19.03).

До **80-річчя вигнання нацистських загарбників з м. Вінниці** в бібліотеці-філії № 1 відбулася історична година «Визволення Вінниці», для учнів 9-А та 9-Б класів КЗ «ВЛ № 9». Історик і краєзнавець Тамара Каптола розповіла про героїзм визволителів Вінниці в березні 1944 року та провела паралелі з сучасною війною. Учасники переглянули фото і кінодокументи часів Другої світової, а також ознайомилися з книжковою виставкою «Весна

визволення» (20.03). Бібліотекар філії № 21 провела урок мужності «Пам'ять вічно жива» для учнів Великокрушинецької гімназії (20.03).

До **70-річчя від дня народження Л. Ворониної** – української письменниці, перекладачки, журналістки, членкині Асоціації українських письменників, в ЦМБ ім. І. Бевза відбулась літературна година «Ключі до дитячих сердець Лесі Ворониної». Під час заходу учні 2-Б класу КЗ «ВЛ № 26 ім. Д. Майбороди» ознайомилися з життєвим і творчим шляхом Лесі Ворониної, її внеском у розвиток дитячої літератури та популяризацію читання. Діти обговорили улюблені твори письменниці, взяли участь у вікторині «Чи впізнаєш ти героя?» та конкурсі «Придумай свою фантастичну історію», що сприяло формуванню інтересу до української книги (20.03). Працівники бібліотеки-філії № 11 провели літературну годину «Таємний світ пригод Лесі Ворониної». Учні 4-Є класу КЗ «Вінницька гімназія № 24» здійснили захопливу подорож у світ творчості авторки, прослідкували, як факти із її життя, захоплення знаходили своє відображення у повістях та казках, спробували себе у ролі детективів та дешифрували заховане послання (19.03). До бібліотеки-філії № 12 на літературну мандрівку «Неймовірна планета пригод Лесі Ворониної» завітали учні 4-В класу КЗ «ВЛ № 29». Учасники заходу ознайомилися з незвичайними, добрими та веселими героями її детективно-пригодницькими творами, які має бібліотека. Дізналися, як народжувалися сюжети до книг, читали найцікавіші уривки з творів та цитати автора (18.03).

У рамках відзначення **Всесвітнього дня поезії** в ЦМБ ім. І. Бевза відбулася літературна година «Поезія єднає серця», старшокласники КЗ «ВЛ № 26 ім. Д. Майбороди» та гостя – українська письменниця і артистка Подільського камерного хору Вероніка Ганай читали поезію, демонстрували відеокліп з піснею у власному виконанні (20.03). Бібліотекар бібліотеки-філії № 10 провела поетичний флешмоб «Караван поезій» (21.03). У бібліотеці-філії № 19 відбулася літературна година «Поезія: голос душі і серця» (21.03), літературна подорож «Ключем поезії я відчиняю ранок...» пройшла у бібліотеці-філії № 20 (21.03). Організували літературну годину «Поети нашого села» у бібліотеці-філії № 21, де звучали вірші місцевих поетів, учасники ділилися враженнями та емоціями (27.03).

До **Всесвітнього дня здоров'я** в бібліотеках-філіях ВМ ЦБС відбулися заходи, спрямовані на популяризацію здорового способу життя. У філії № 2 провели годину здоров'я «Ранкова зарядка» за участі вихованців КЗ «ЗДО № 38 ВМР» та їхніх батьків (07.04). В бібліотеці-філії № 12 відбувся інформаційний мікс «Будьте здоровими, сильними, дужими!» для учнів 5-А класу КЗ «ВЛ № 29», які долучилися до вікторини, калейдоскопу корисних порад та рухливих ігор (08.04). Інформаційний коктейль «В майбутнє – здоровими» провели у філії № 18 (05.04), а у філії № 16 для юних читачів організували пізнавальну мандрівку-подорож у країну здоров'я «Про здоров'я треба дбати, вітаміни споживати» (05.04). У ЦМБ ім. І. Бевза пройшли веселі старту «Здорові діти – здорова нація!» для дітей з КЗ «ВЛ № 26 ім. Д. Майбороди» (04.04).

До **220-річчя з дня народження Г. К. Андерсена** – видатного данського письменника, поета, драматурга та казкаря, у філії № 6 провели літературну годину «Великий казкаря» для користувачів бібліотеки (01.04). У бібліотеці-філії № 4 для учнів 3-Б класу КЗ «Вінницько-Хутірський ліцей» організували усний журнал «Андерсен – король дитячих казок» (02.04). У філії № 11 для учнів 1-Г класу КЗ «ВЛ № 16» відбулася літературна година «Мандрівка у казковий світ Андерсена» (01.04).

До **Всесвітнього дня ромів** у ЦМБ ім. І. Бевза відбулося етнографічне свято, під час якого присутні переглянули відеофільм та ознайомилися з книгами про життя і мистецтво ромів. Одним із найяскравіших моментів стала концертна програма: соліста оркестру «ВінБенд», лауреатки міжнародних конкурсів Анни Циганкової, яка виконала чарівні циганські романси, їй акомпанував концертмейстер Державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського та соліст Вінницької обласної філармонії ім. М. Леонтовича Юрій Лопатюк (08.04).

До **Великодня**, одного з найбільших християнських свят, у бібліотеках-філіях ВМ ЦБС відбулися тематичні заходи. У філіях № 1, 2, 6, 7, 8, 10, 17, 20 та ЦМБ ім. І. Бевза

пройшли майстер-класи з писанкарства, виготовлення великодніх сувенірів, мальованок, прикрас та оберегів. До участі долучилися учні, студенти, діти з родин ВПО та вихованці творчих студій (13–19.04), працівники філії № 12 для учнів КЗ «ВЛ № 29» провели народознавчу веселку «У віночку з первоцвіту уклонивсь Великдень світу», у філії № 4 для ліцеїстів КЗ «Вінницько-Хутірський ліцей» – пп збію народознавчі посиденьки «Великодня радість землю обіймає» (17.04), а бібліотекарі філії № 1 організували флешмоб «Вишиванка: оберіг української душі» (15.05).

До *Міжнародного дня книги та авторського права* у бібліотеці-філії № 2 в межах загальної акції ВМ ЦБС провели день безкоштовного запису користувачів. Для нових читачів відбулася бесіда «Бібліоправа» з ознайомленням із правилами користування бібліотекою та поводження з книгою (23.04).

До *Дня Чорнобильської трагедії* у філії № 19 для учнів 9 класу КЗ «Гавришівський ліцей» провели годину пам'яті «І поліг наш народ, як скошене жито» з переглядом документальних кадрів, розповідями очевидців і книжковою виставкою. У бібліотеці № 11 зібралися активні читачки та жінки-ВПО на зустріч «Під чорним крилом Чорнобиля» (26.04).

До *Дня Конституції України* у філії № 12 для дитячої аудиторії організували майстер-клас «Люблю тебе всім серцем, Україно!» (28.06), а також провели історичний екскурс «Віхи створення Основного Закону України» до дня ухвалення Першої Конституції Пилипа Орлика. Учні 10-Б класу КЗ «ВЛ № 29» дізналися про історичні передумови створення документа та життєвий шлях гетьмана (15.04). У філії № 20 для дітей відбулася вікторина «Що ти знаєш про Конституцію України?» (26.06). У бібліотеці № 19 провели правову годину «Шлях української Конституції» для учнів 10 класу КЗ «Гавришівський ліцей» (27.06).

До *Днів пам'яті та примирення*, а також до *Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні* у міських бібліотеках відбулися патріотичні заходи, що сприяли збереженню історичної пам'яті. У ЦМБ ім. І. Бевза для учнів КЗ «ВЛ № 26 ім. Д. Майбороди» провели майстер-клас «Маки пам'яті» з переглядом відеоматеріалів про символ червоного маку та гасло «Пам'ятаємо. Перемагаємо» (08.05). У філії № 2 відбувся вечір-спогад «Завжди пам'ятаймо» для студентів КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», під час якого згадували героїзм українців у роки війни (08.05). У філії № 13 для п'ятикласників КЗ «ВЛ № 21» провели патріотичну годину «Хай буде мир» (03.05), у бібліотеці-філії № 14 відбулася година пам'яті «Війна не має забуття». Учасники ознайомилися з історичними фактами, читали вірші та уривки з творів українських письменників, які висвітлювали жахіття війни (07.05).

До *Дня Європи в Україні* в бібліотеках міста відбулися пізнавальні заходи, спрямовані на популяризацію європейських цінностей, культури та історії. У філії № 13 для дітей молодшого шкільного віку провели гру-вікторину «Відомі казкарі Європи», під час якої учасники розгадували загадки, знаходили книги за описами героїв і ділилися враженнями про улюблені твори (08.05). У філії № 20 для семикласників КЗ «Малокрушлинецький ліцей» організували вікторину «Парад країн Європи» (07.05). У філії № 3 відбулася історико-літературна вікторина «Світ. Європа. Україна», де читачі дізналися більше про витоки Євросоюзу та місце України в європейському просторі (07.05).

До *Дня матері* у ЦМБ ім. І. Бевза для учнів КЗ «Фізико-математичний ліцей № 17» організували свято «В кожній дитині матінка єдина» з поезією, інтерактивами та книжковою виставкою (08.05). У філії № 2 для школярів 4-В класу КЗ «ВЛ № 11» провели майстер-клас «Листівка для моєї матусі» (11.05), а в бібліотеці № 20 – майстер-клас з флористичного дизайну «Найдорожча в світі мама!» (07.05). У філії № 12 для третьокласників КЗ «ВЛ № 29» влаштували дитячий ранок з конкурсами, віршами й виставкою «Світло материнської любові» (07.05). У філії № 21 провели літературну годину «Усе починається з мами» та представили викладку «Ти одна така улюблена і рідна» (14.05). У філії № 4 відбулась інтерактивна година «В кожній дитині – матінка єдина» (07.05), а в бібліотеці № 5 – екскурсія та арт-година «Найрідніший» для дошкільнят КЗ «ЗДО № 18

ВМР» (11.05).

До **Дня вишиванки** в бібліотеках-філіях ВМ ЦБС пройшли тематичні етнографічні заходи, що популяризують українські традиції та символіку. У бібліотеці-філії № 12 для учнів 5-Б класу КЗ «ВЛ № 29» відбулася народознавча година «На узорах кольорових сонце виграє» (15.05). У філії № 16 провели етнографічне свято «Вишиванка – код нації» для учнів 4-Г класу КЗ «ВЛ № 20» (15.05). Для вихованців 5-ї групи КЗ «ДНЗ № 10» у філії № 7 відбулася народознавча година «Вишиванка – одяг вільних людей», де діти виготовляли паперові вишиванки та брали участь у флешмобі (15.05). У філії № 19 провели флешмоб «Вишиванка єднає покоління» за участі старшокласників КЗ «Гавришівський ліцей», які ознайомилися з виставкою автентичних вишиванок із приватних колекцій (15.05). У бібліотеці-філії № 8 презентували виставку вишитих виробів користувачів і працівників «Життя у вишиванці, а вишивка – життя» (15.05). ЦБДЮ організував святковий майстер-клас і фотосесію «Вишиванка – код нації» для наймолодших читачів (15.05).

До **Міжнародного дня сім'ї** у бібліотеці-філії № 16 для учнів 4-Д класу КЗ «ВЛ № 20» організували родинне свято «В душі бринить струна єдина – родина, книга і дитина» (15.05). У філії № 4 пройшов бібліомікс «Моє багатство – моя родина» (14.05).

До **Дня батька** в пройшли творчі та мистецькі заходи у філії № 2 для учнів КЗ «ВЛ № 11» провели арт-терапію «Тепло татусевих долонь» (15.06). У бібліотеці-філії № 18 відбулася поетична година «Найкращий в світі тато!» (14.06). У ЦМБ ім. І. Бевза для вихованців пришкольного табору «ШколоГрай» КЗ «ВЛ № 26 імені Героя України Дмитра Майбороди» відбулася творча година «Мій тато найкращий у світі» з активною участю в іграх «Мій тато...» та «Мій тато вміє» (13 і 15.06). У ЦБДЮ провели творчий майстер-клас «Подарунок для найкращого тата» для дітей молодшого шкільного віку (15.06).

До **свята Івана Купала** до бібліотеки-філії № 2 завітали на етнографічну годину «Ой на Івана, ой на Купала...» (24.06). До філії № 19 на літературну годину «Кличе магія квітки папороті» прийшли відвідувачі, де звучали народні легенди, уривки творів і відбувся обряд стрибання через багаття (20.06). До філії № 21 бібліотекар провела для учнів Великокрушлинецької гімназії літературний колаж «Свято Івана-Купала в художній літературі» (24.06). До бібліотеки-філії № 20 завітали на народознавчу годину «Що ви знаєте про свято Івана Купала?» (24.06). До заходів, організованих спільно з працівниками ЗК «ВЦКС» с. Вінницькі Хутори, долучилися учасники народознавчого свята та майстер-класу «Заплети вінок на щастя, на долю» (24.06). До бібліотеки-філії № 7 активні читачі дитячого відділу прийшли на народознавчу годину «Зійди, сонечко, на Івана», де дізналися про історію свята, виготовили ляльку-мотанку і зібрали букети з різнотрав'я.

До **Дня Державного Прапора України** у бібліотеці-філії № 2 проведено інформування «Шануймо наш прапор» для учнів КЗ «ВЛ № 11» (21.08). У бібліотеці-філії № 19 відбулася патріотична година «Колір – це талісман держави» для учнів 8–9 класів КЗ «Гавришівський ліцей» (06.08). У філії № 16 організовано майстер-клас «Моя квітуча Україна» (20.08), а у філії № 17 – конкурс патріотичного малюнка, присвячений Дню Державного Прапора України (21.08). У ЦМБ ім. І. Бевза проведено патріотичну бесіду з майстер-класом із виготовлення листівок у кольорах державного прапора (21.08). До Дня Державного Прапора та Дня Незалежності України бібліотекарі філії № 11 провели конкурс малюнка на асфальті «Моя Україна – єдина та вільна» (23.08).

До **Дня Незалежності України** працівники бібліотеки-філії № 2 провели вікторину «Україно – цвіти в любові та добрі» для учнів 3-Г класу КЗ «ВЛ № 11» (23.08). У бібліотеці-філії № 13 відбувся благодійний вечір «В обіймах українського романсу», під час якого зібрано 1800 грн на підтримку волонтерського центру «Тетріс» (21.08). У ЦБДЮ організовано інтерактивний патріотичний квест «Моя країна – моя гордість» (21.08) та музичний вечір «Україна – це ми» для читачів-підлітків (24.08).

До **Дня Української Державності** у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася історична мандрівка «Хай в серці кожної дитини живе любов до України» для учнів Приватного НВК «Школа АІСТ», доповнена вікториною «Є така держава – Україна» (16.07).

До **Дня знань** у бібліотеці-філії № 2 проведено вікторину «Вчитися – це круто» для

учнів 2-В класу КЗ «ВЛ № 11» (01.09) та екскурсію «Знайомство з бібліотекою» для вихованців КЗ «ЗДО № 38 ВМР» (01.09). У бібліотеці-філії № 17 на дитячому відділі відбулася бесіда-гра «День знань – по-новому!» для дошкільнят і молодших користувачів, під час якої діти знайомилися з енциклопедіями, шкільною літературою й народними традиціями (03.09). У бібліотеці-філії № 17 організовано творчу майстерню до Дня знань – вокальний майстер-клас для дітей з виконанням ритмічних та артикуляційних вправ (03.09).

До **65-річчя від дня народження О. Забужко** – української письменниці, літературознавиці, поетеси, есеїстки, публіцистки, викладачки та політичної активістки, у бібліотеці-філії № 3 відбулася година цікавих повідомлень «Письменниця нової хвилі». У філії № 11 бібліотекарі презентували сторінку одного автора «Обрана літературою», присвячену життю і творчості Оксани Забужко; захід відвідали активні користувачки та жінки-ВПО (18.09).

До **Міжнародного дня миру** у бібліотеці-філії № 2 проведено майстер-клас із малювання «Мирне дитинство» для учнів 3-В класу КЗ «ВЛ № 11» (20.09). У бібліотеці-філії № 19 організовано патріотичну мандрівку «Я хочу бачити мирне небо» для учнів 8–9 класів КЗ «Гавришівський ліцей» (19.09). У філії № 11 відбувся бібліотечний урок «Нехай на всій планеті панує мир!» (21.09). У ЦМБ ім. І. Бевза для учнів 3 класу Приватного ліцею «Артинов» із дошкільним відділенням «Дельфін» проведено пізнавально-творчий захід «Мир у наших руках» (18.09).

До **Дня міста Вінниці** у бібліотеці-філії № 2 проведено вікторину «Цікаві сторінки історії міста Вінниці» для учнів 2-Б класу КЗ «ВЛ № 11» із презентацією книги Зоряни Живки «Книжечка-мандрівочка. Вінниця» (11.09). У бібліотеці-філії № 13 відбулася літературно-мистецька імпреза «Рідному місту присвячую» з презентацією книжкової виставки «Щедра, гостинна, сонячна, мальовнича моя Вінниця!» (11.09). Бібліотекар філії № 21 провела краєзнавчу годину «Вінниця відома і невідома» для учнів Великокрушлинецької гімназії (10.09). У ЦБДЮ організовано інтерактивну відеомандрівку «Вінниця: місто історії та майбутнього» для дорослої читацької аудиторії (10.09).

До **Дня пам'яті жертв Бабиного Яру** у бібліотеці-філії № 19 проведено історичну годину «Бабин Яр» за участі історика Юлії Бень для учнів старших класів КЗ «Гавришівський ліцей» (29.09). У ЦБДЮ відбулася година пам'яті «Пам'ятаємо Бабин Яр» для учнів 8-Д класу КЗ «ВЛ № 15» (25.09).

До **145-річчя від дня народження В. Винниченка** – українського письменника та громадського діяча, у бібліотеці-філії № 21 для дорослих користувачів проведено літературну годину «Парадокси долі і творчості Володимира Винниченка» (25.07). У бібліотеці-філії № 11 відбувся літературний портрет «Знаний і незнаний Винниченко» (26.07).

До **85-річчя від дня народження Володимира Забаштанського** – українського поета, перекладача та громадського діяча, працівники бібліотеки-філії № 13 провели вечір поезії «Україно моя, молюся за тебе», який об'єднав шанувальників українського слова й подарував присутнім щирі емоції від поетичних рядків автора (03.10). У бібліотеці-філії № 14 для громади Хутір Шевченка було організовано тематичну книжкову виставку «Митець епохи», присвячену Володимирі Омеляновичу Забаштанському (1940–2001), що ознайомила читачів із найвідомішими творами поета та розкрила багатогранність його творчого доробку (05.10).

До **Дня українського козацтва** відбулися заходи, спрямовані на популяризацію історії козацтва та виховання патріотизму. Бібліотекарі бібліотеки-філії № 2 у КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» провели вікторину «За честь! За славу! За народ!» зі студентами, під час якої учасники відповідали на запитання та переглянули тематичну книжкову виставку (01.10). У бібліотеці-філії № 6 відбувся хронограф «Хай Вкраїну навіки прославляють козаки» для користувачів бібліотеки (01.10). У філії № 7 для учнів 9-В класу КЗ «Вінницький ліцей № 27» проведено історичну годину «Козацькій славі жити у віках» за участі вчителя історії Олександра Савельєва, який розповів про виникнення та значення козацтва (01.10). Працівники бібліотеки-філії № 11 організували

пізнавально-ігрову годину «Ми роду козацького діти, землі української цвіт» для учнів 4-А класу КЗ «Вінницький ліцей № 16» (01.10). У бібліотеці-філії № 19 проведено патріотичну мандрівку «Ми покоління козацтва» для учнів 9 класу КЗ «Гавришівський ліцей» (01.10). У філії № 21 для учнів Великокрушлинецької гімназії відбулася патріотична година «Козацький дух непереможний» (01.10).

До **90-річчя від дня народження Бориса Олійника** – видатного українського поета-шістдесятника, публіциста і громадського діяча, академіка НАН України, у бібліотеці-філії № 7 проведено захід літературний портрет «Володар слова – Борис Олійник», під час якого читачі ознайомилися з життєвим шляхом митця та його поетичним доробком (22.10). У бібліотеці-філії № 12 відбувся вечір поезії «У дзеркалі поезії Бориса Олійника», на який завітали учні 8-Г класу КЗ «Ліцей № 29» – учасники читали поезії автора та обговорювали їхній зміст і актуальність для сучасності (22.10).

До **Дня української писемності та мови** у бібліотеках ВМ ЦБС відбулися заходи, спрямовані на популяризацію рідного слова та розвиток мовної культури читачів. У ЦМБ ім. І. Бевза проведено пізнавально-творчий захід для учнів 1-В класу КЗ «Вінницький ліцей № 6» із виступами вихованців КЗ «Вінницько-Хутірська школа мистецтв» та майстер-класом із виготовлення листівки «Калина» (21.10). У філії № 7 для учнів 1-Б класу КЗ «Вінницький ліцей № 27» відбулася пізнавальна бесіда «Скарби українського слова» з мовними завданнями та розповіддю про історію свята і Нестора Літописця (23.10). У ЦБДЮ пройшла інформаційна година «Мова єднає серця» для учнів 8-А класу КЗ «Вінницький ліцей № 1» (24.10). У бібліотеці-філії № 13 організовано літературно-мистецьку зустріч «Мово рідна – краю батьківського пісня» за участі вінницьких поетів (25.10). Бібліотекарі філії № 2 долучилися до написання Радіодиктанту національної єдності разом зі студентами КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний ліцей» та провели огляд літератури для вдосконалення української мови (27.10). У філії № 3 відбулася літературна мандрівка «Мандрівка в країну писемності» (27.10), у філії № 5 – мовний бібліоквест «Розцвітай же, слово» (27.10), а у філії № 13 – написання Радіодиктанту-2025 та мовна вікторина «Єдиний скарб у тебе – рідна мова» (27.10).

До **55-річчя від дня народження Андрія Кокотюхи** – сучасного українського письменника, журналіста і сценариста, одного з найвідоміших авторів масової літератури в Україні, у бібліотеці-філії № 3 організовано літературну візитку «Майстер детектива», під час якої читачі ознайомилися з популярними творами автора (17.11). Бібліотекар філії № 19 провела для юних користувачів огляд літератури «Напруга, інтрига, реальність – Андрія Кокотюхи», що зацікавив дітей детективними історіями та сучасною українською прозою (17.11). У бібліотеці-філії № 14 відбувся огляд літератури «Письменник сучасної України», під час якого користувачі відкривали для себе творчий доробок Андрія Кокотюхи та його роль у розвитку української масової літератури (18.11).

До **Дня пам'яті жертв голодоморів** працівники бібліотеки-філії № 2 провели сторінку історії «Запалимо свічу пам'яті», під час якої присутні згадували розповіді рідних про ті страшні часи та переглянули книгу «Національна книга пам'яті жертв голодомору 1932–1933 років в Україні. Вінницька область» (20.11). Бібліотекар філії № 21 організувала для учнів Великокрушлинецької гімназії годину пам'яті «Хвилина мовчання сльозою горить» (20.11). У бібліотеці-філії № 10 відбулася інформаційна година «Діти великого голоду» для дітей шкільного віку (21.11). У ЦБДЮ проведено годину пам'яті «Голодомор – геноцид проти українського народу» за участі учнів 8-Б класу КЗ «Вінницький ліцей № 15» (21.11). У бібліотеці-філії № 19 пройшла година пам'яті «Голодомор закарбований у пам'яті» для учнів 10 класу КЗ «Гавришівський ліцей», під час якої учасники вшанували загиблих хвилиною мовчання та запалили свічки пам'яті (21.11). У бібліотеці-філії № 5 проведено годину історії «Історія нас горем вчить» (22.11), а у бібліотеці-філії № 6 для користувачів відбувся хронограф «Страшна коса Голодомору» (22.11).

До **Всесвітнього дня волонтерів** у бібліотеці-філії № 5 експонували та презентували виставку-інсталяцію «Я волонтер», на якій були представлені книги про волонтерські ініціативи, історії героїв і добрих справ, а також сучасні видання про

підтримку наших захисників, що об'єднує патріотизм і небайдужість (05.12). У бібліотеці-філії № 20 проведено бесіду «Волонтер – це той, хто завжди прийде на допомогу», під час якої читачі говорили про значення волонтерства та силу людської підтримки (05.12).

До *Міжнародного дня прав людини* відбулися заходи, спрямовані на підвищення правової обізнаності дітей і молоді та формування відповідального ставлення до своїх прав і обов'язків. У бібліотеці-філії № 2 проведено годину інформації «Знай свої права» для учнів 4-В класу КЗ «Вінницький ліцей № 11», під час якої школярі активно обговорювали важливі питання та дізналися багато нового не лише про свої права, а й про обов'язки (10.12). У бібліотеці-філії № 8 відбулася зустріч здобувачів освіти ДПТНЗ «Вінницьке міжрегіональне вище професійне училище» з інспектором ювенальної превенції Ярославою Оголенко на тему «Як поводитись, коли вас затримує поліція» (10.12). У бібліотеці-філії № 14 проведено правовий компас «Великі права маленьких українців», де через ігри, завдання та обговорення юні читачі знайомилися з основними правами дитини й вчилися поважати інших та впевнено орієнтуватися у світі правил і законів (10.12). Бібліотекар філії № 21 для учнів Великокрушинецької гімназії підготувала літературно-правову гру «Ти людина, значить маєш право» (10.12).

До *Дня апостола Андрія Первозванного* у ЦМБ ім. І. Бевза проведено етнографічне свято «А на наших вечорниціх хто сумний – розвеселиться» для учнів 9 класу КЗ «ВЛ № 26 ім. Героя України Д. Майбороди», де атмосферу доповнили ворожіння, народні ігри, гуморинки та інтерактиви, а українськими піснями привітала присутніх Катерина Радецька-Гулеватенко, керівник вокального гуртка ЗК «ВЦКС» (27.11). Для ліцеїстів 9 класу КЗ «Вінницько-Хутірський ліцей» бібліотекарі провели народознавче свято «Ой, Андрію, даруй нам надію» (28.11). У бібліотеці-філії № 2 відбулася етнографічна година «Традиції андріївських вечорниць» для студентів КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», під час якої учасники дізналися про давні звичаї та культуру святкування (30.11). У бібліотеці-філії № 12 проведено Андріївські вечорниці «Андрію, даруй нам надію» для учнів 8-В класу КЗ «Вінницький ліцей № 29» (30.11). Працівники бібліотеки-філії № 16 підготували народознавчу годину «Ой Андрію, даруй нам надію!» для читачів бібліотеки (30.11).

Презентації книжкових виставок:

«Читаємо пальчиками, відчуваємо серцем» – виставка до Дня Брайля для дітей з інвалідністю ГО «Промінь» (ЦБДЮ) (04.01).

«Про що думає Симоненко» – виставка-портрет для користувачів, учнів 8-11 класів ВЛ № 6 (бібліотека-філія № 6) (08.01).

«Голос поетичної правди» – виставка до Дня народження В. Симоненка для учнів 9-11 класів (бібліотека-філія № 14) (06.01).

«Світло його зірки не згасає» – виставка до 85-річчя Володимира Винниченка для студентів педагогічного факультету Вінницького педуніверситету (бібліотека-філія № 12) (12.01).

«Творець співомовок» – виставка до дня народження Степана Руданського для користувачів, представників фотоклубу «Обрій», студентів факультету культури і мистецтв ВДПУ (бібліотека-філія № 1) (17.01).

«Мандрівка у світ Володимира Рутківського» – виставка для учнів 5-7 класів ВЛ № 18 (ЦБДЮ) (18.01).

«Світ без насильства» – виставка для учнів 7-9 класів ВЛ № 13 до Міжнародного дня толерантності (бібліотека-філія № 13) (07.02).

«Сонячний поет дитинства – Анатолій Костецький» – виставка для учнів 3-4 класів ВЛ № 22 (ЦБДЮ) (20.02).

«Книга на дотик» – виставка для дітей з вадами зору, учнів спеціалізованої школи-інтернат № 1 2 (бібліотека-філія № 12) (10.02).

«Кохання, одягнене в роман» – виставка для студентів факультету філології Вінницького технічного університету (бібліотека-філія № 13) (14.02)

«Живий вогонь Лесі Українки» – виставка до дня народження поетеси для учнів 10-11 класів ВЛ № 5 (бібліотека-філія № 5) (25.02).

«Крим – це Україна!» – патріотична виставка для студентів історичного факультету Вінницького державного педагогічного університету (ЦМБ ім. І. Бевза) (26.02).

«Весна іде, красу несе» – виставка для учнів 7-9 класів ВЛ № 22 (бібліотека-філія № 22) (01.03).

«Тарасове слово єднає» – виставка до дня народження Тараса Шевченка для учнів 8-11 класів ВЛ № 6 (бібліотека-філія № 6) (07.03).

«Поетична палітра жіночої душі» – виставка до Міжнародного жіночого дня для студенток факультету гуманітарних наук ВНТУ (бібліотека-філія № 12) (07.03).

«Жінки в історії» – виставка для учнів 9-11 класів ВЛ № 3 до Міжнародного жіночого дня (бібліотека-філія № 3) (08.03).

«Поезія пробуджує весну» – виставка для студентів філологічного факультету Вінницького педуніверситету (бібліотека-філія № 12) (21.03).

«Таланти з Подільського краю» – виставка місцевих поетів і митців для учнів 10-11 класів ВЛ № 7 (бібліотека-філія № 7) (21.03).

«Серце віддане дітям» – виставка до Всеукраїнського дня дошкілля для батьків, педагогів дитсадка № 13 (бібліотека-філія № 13) (28.03).

«Тасмніці братів Грімм» – виставка для учнів 2-4 класів ВЛ № 13 (бібліотека-філія № 13) (02.04).

«Зоряне небо Олеса Гончара» – виставка до дня народження письменника для студентів факультету журналістики ВДПУ (бібліотека-філія № 8) (03.04).

«Книги, які лікують» – виставка для дорослих користувачів, студентів медичного коледжу (бібліотека-філія № 12) (07.04).

«Не руйнуй гармонії земної» – виставка до Дня довкілля для учнів 7-9 класів ВЛ № 22 (бібліотека-філія № 22) (22.04).

«Книга – джерело мудрості» – виставка для учнів 5-7 класів ВЛ № 4 (бібліотека-філія № 4) (23.04).

«Барви Великодня» – виставка до Великодня для дітей 1-4 класів ВЛ № 1 (бібліотека-філія № 1) (02.05).

«Літературна спадщина Григора Тютюнника» – виставка для учнів 9-11 класів ВЛ № 13 (бібліотека-філія № 13) (05.05).

«Європейське читання» – виставка до Дня Європи для студентів факультету міжнародних відносин ВНТУ (бібліотека-філія № 13) (17.05).

«Пам'ятати, щоб жити» – виставка до Дня пам'яті жертв політичних репресій для користувачів, студентів історичного факультету ВДПУ (ЦМБ ім. І. Бевза) (19.05).

«Шлях до незалежності» – виставка до Дня Конституції України для учнів 10-11 класів ВЛ № 3 (бібліотека-філія № 3) (23.05).

«Діти війни – діти миру» – виставка до Дня захисту дітей для дітей 1-4 класів ВЛ № 7 та їхніх батьків (бібліотека-філія № 7) (04.06).

«Книжкове літо стартує» – виставка для дітей 5-8 класів (бібліотека-філія № 12) (01.06).

«На сторожі рідної землі» – виставка до Дня Конституції України для учнів 9-11 класів ВЛ № 11 (бібліотека-філія № 11) (14.06).

«Вернісаж книжкових новинок» – виставка для дітей 1-4 класів (бібліотека-філія № 20) (01.07).

«Кличе літо до пригод» – виставка для дітей молодшого шкільного віку (бібліотека-філія № 21) (01.07).

«І є держава Україна, і є нескорений народ!» – виставка до Дня Української Державності для учнів 6-9 класів (бібліотека-філія № 21) (15.07).

«Книги-ювіляри українських класиків» – виставка для учнів 7-9 класів та сімейного читання (бібліотека-філія № 2) (15.07).

«Хрещення Русі: історія віків» – виставка-хронологія до Дня хрещення Київської

Русі для молоді та дорослих читачів (ЦМБ ім. І. Бевза) (15.07).

«Крізь плин століть і годин сьогодення» – виставка до Дня Української Державності для учнів 9–11 класів (бібліотека-філія № 16) (15.07).

«Наші друзі кити та дельфіни» – пізнавальна виставка до Дня захисту довкілля для учнів 5–6 класів (бібліотека-філія № 13) (21.07).

Доля та творчість Володимира Винниченка» – виставка-знайомство до 145-річчя від дня народження письменника для учнів 8 класу (бібліотека-філія № 19) (28.07).

«Парадокси долі і творчості Володимира Винниченка» – виставка до 145-річчя письменника для дорослих читачів (бібліотека-філія № 20) (28.07).

«Лікар людських душ» – виставка-портрет до 145-річчя В. Винниченка для учнів старших класів (бібліотека-філія № 17) (29.07).

«Друг не покине в біді» – виставка літератури про дружбу до Міжнародного дня дружби для учнів 5–7 класів (бібліотека-філія № 13) (29.07).

«Світ магії Гаррі Поттера» – виставка до 60-річчя Джоан Роулінг для учнів 5–7 класів (ЦМБ ім. І. Бевза) (30.07).

«Світ магії Гаррі Поттера» – виставка-інсталяція до 60-річчя Джоан Роулінг для учнів 4–6 класів (бібліотека-філія № 16) (31.07).

«Вибір професії – вибір майбутнього» – виставка до Міжнародного дня молоді для учнів 9–11 класів (бібліотека-філія № 2) (12.08).

«Молодь offline: черпай енергію із книг» – виставка до Міжнародного дня молоді для курсантів ВПУ ЛДУ БЖД (ЦМБ ім. І. Бевза) (12.08).

«Людина, яка відкрила вікно у світ природи» – виставка до 165-річчя Ернеста Сетона-Томпсона для учнів 5–7 класів (бібліотека-філія № 16) (14.08).

«Фантастичні хроніки» – виставка до дня народження Рея Бредбері для учнів 8–9 класів (бібліотека-філія № 13) (13.08).

«Герої, які хотіли жити» – виставка до Дня пам'яті захисників України для учнів 9–11 класів (бібліотека-філія № 2) (28.08).

«Ми пам'ятаємо всіх» – виставка до Дня пам'яті захисників України для учнів старших класів (бібліотека-філія № 16) (29.08).

«Незалежній Україні – наша шана нині і навік!» – виставка до Дня Незалежності України для читачів бібліотеки (ЦМБ ім. І. Бевза) (22.08).

«В нас єдина мета – Україна свята, нездоланна ніким і ніколи» – виставка до Дня Незалежності України для учнів 6–9 класів (бібліотека-філія № 16) (24.08).

«Література, яку обирає молодь» – виставка до Дня молоді для учнів старших класів (бібліотека-філія № 17) (12.08).

«Сторінками творів Івана Карпенка-Карого» – виставка до 180-річчя від дня народження письменника для студентів і дорослих читачів (бібліотека-філія № 2) (20.09).

«Талант, як сонце у душі» – виставка до дня народження Михайла Коцюбинського для учнів 9–11 класів (бібліотека-філія № 13) (17.09).

«І вглиб, і вище, і у високість...» – виставка до 65-річчя Оксани Забужко для учнів старших класів (бібліотека-філія № 16) (19.09).

«Мольфарка української прози» – виставка до 55-річчя Дари Корній для учнів 8–10 класів (бібліотека-філія № 16) (20.09).

«Перший дзвоник кличе дітлахів» – виставка до Дня знань для учнів 1–4 класів (бібліотека-філія № 21) (01.09).

«Справжні герої серед нас» – книжково-ілюстративна виставка до Дня Захисників та Захисниць України (бібліотека-філія № 5) (01.10).

«Гетьмани України: легенди, міфи, біографії» – книжкова виставка до Дня Захисників і Захисниць України, Покрови та Дня українського козацтва (бібліотека-філія № 16) (01.10).

«Під покровом Героїв України» – презентація книжкової виставки до Дня Захисників і Захисниць України (ЦБДЮ) (01.10).

«Ювіляри 2025 року: жовтень» – книжкова виставка-літературний календар

(бібліотека-філія № 1) (02.10).

«Дивовижний світ тварин» – книжкова виставка (бібліотека-філія № 1) (04.10).

«Художники Поділля» – книжкова виставка до Дня художника (бібліотека-філія № 2) (12.10).

«Дзеркало душі: літературний портрет Володимира Лиса» – книжкова виставка до 75-річчя від дня народження письменника (бібліотека-філія № 1) (24.10).

«Слова письменника пророчі» – книжкова виставка до 75-річчя від дня народження Володимира Лиса (ЦМБ ім. І. Бевза) (26.10).

«У моїй країні милій мова давня дзвенить» – книжкова виставка до Дня української писемності та мови (бібліотека-філія № 7) (27.10).

«Мова моя українська, мова моя материнська» – книжково-ілюстративна виставка до Дня української писемності та мови (бібліотека-філія № 8) (27.10).

«Без права на забуття» – презентація тематичної виставки до дня визволення України від німецько-фашистських загарбників (бібліотека-філія № 12) (28.10).

«Слова що торкаються душі: Анатолій Хорунжий» – презентація-виставка (бібліотека-філія № 19) (05.11).

«Стежками Дмитра Яворницького» – книжкова виставка до 170-річчя від дня народження Дмитра Яворницького (бібліотека-філія № 5) (06.11).

«Таланти твої, Поділля» – книжкова виставка до Всеукраїнського дня працівників культури та майстрів народного мистецтва (бібліотека-філія № 2) (09.11).

«Книга – колыска доброї людини» – презентація книжкової виставки до Всесвітнього дня доброти (бібліотека-філія № 12) (12.11).

«Взірець служіння медицині» – книжкова виставка до 215-річчя від дня народження Миколи Пирогова (бібліотека-філія № 5) (13.11).

«Тасмниці і загадки: світ детективів Андрія Кокотюхи» – книжкова виставка до 55-річчя від дня народження письменника (бібліотека-філія № 1) (14.11).

«Популярний автор» – книжкова виставка до 55-річчя від дня народження Андрія Кокотюхи (бібліотека-філія № 2) (17.11).

«Мільйон цікавих пригод від Андрія Кокотюхи» – презентація книжкової виставки до 55-річчя письменника (бібліотека-філія № 12) (17.11).

«Незламний дух нескореної нації» – книжково-ілюстративна виставка до Дня Гідності та Свободи (ЦМБ ім. І. Бевза) (21.11).

«Ми пам'ятаємо...» – художньо-ілюстративна виставка до Дня пам'яті жертв Голодомору (ЦМБ ім. І. Бевза) (21.11).

«Набат скорботи – Голодомор» – виставка-реквієм до Дня пам'яті жертв голодоморів (бібліотека-філія № 1) (22.11).

«Чорні сторінки історії України» – презентація книжкової виставки про Голодомор 1932–1933 років (бібліотека-філія № 12) (22.11).

«Ювіляри 2025 року: грудень» – книжкова виставка-літературний календар (бібліотека-філія № 1) (02.12).

«Я волонтер» – виставка-інсталяція до Всесвітнього дня волонтерів (бібліотека-філія № 5) (05.12).

«Збройні Сили України – слава, гордість, міць країни» – книжкова виставка до Дня Збройних Сил України (бібліотека-філія № 1) (06.12).

«Українська хустка: візерунки нашої душі» – книжкова виставка до Всесвітнього дня української хустки (ЦМБ ім. І. Бевза) (07.12).

Заходи поза межами бібліотеки

1 червня, з нагоди Міжнародного дня захисту дітей, у Центральному міському парку культури і відпочинку ім. М. Леонтовича *відбувся загальноміський культурно-мистецький проєкт «Світ дитинства»*. Бібліотекарі ВМ ЦБС облаштували затишну тематичну локацію, на якій презентували книжкову виставку «В країні мрій і дитинства» з найпопулярнішими дитячими творами, провели майстер-клас «Метелики-веселики» з

виготовлення барвистих браслетів, а також підготували настільні ігри, розмальовки та фотозону «Метелики», що стала осередком позитивних емоцій і казкових світлин.

7–8 червня працівники ВМ ЦБС взяли участь у **соціально-культурному фестивалі «Місто дітей»**, організованому Центром розвитку «Origami» та Центром розвитку дитини «ДивоСвіт». У межах заходу бібліотекарі створили атмосферну локацію «Гаррі Поттер та Гогвартська школа чарів та чаклунства», що миттєво перенесла юних гостей у світ магії. Було представлено книжкову виставку «Чарівний світ Дж. К. Ролінг», організовано майстер-клас «Виготовлення чарівної палички та маски», бодіарт, гігантський шаховий майданчик та фотозону «Метелики», які викликали щире захоплення у дітей і батьків.

28 червня, з нагоди Дня Конституції України, працівники Центральної міської бібліотеки ім. І. Бевза взяли участь у **X традиційному благодійному фестивалі польової кухні пам'яті Тараса Сича**, організованому Міським палацом мистецтв за підтримки Департаменту культури Вінницької міської ради. У рамках події було презентовано книжково-ілюстративну виставку «Вічна слава безсмертю хоробрих, які кличуть на подвиг живих», присвячену пам'яті Тараса Сича – добровольця, кухаря, колишнього працівника бібліотеки-філії № 17, який загинув на фронті. Також бібліотекарі провели патріотичні майстер-класи з виготовлення «голубів миру» та бодіарт для наймолодших учасників фестивалю, що доповнило атмосферу події духом вдячності, гідності й національної пам'яті.

26 липня працівники закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» взяли участь в **етновікенді «Заплетемо розгозу»**, який організовувала Вінницька централізована клубна система за підтримки Департаменту культури Вінницької міської ради. Захід відбувався поблизу мальовничого ставку Тарасишин у селі Щітки, та став яскравою подією, спрямованою на популяризацію української культури, національної ідентичності та збереження традиційних ремесел Вінницького краю. Для гостей свята бібліотекарі підготували та провели майстер-класи з паперопластики «Чарівна квітка» і бісероплетіння «Магія бісеру», які користувалися особливою популярністю серед дітей. У межах заходу було організовано літературний бібліопікнік, що об'єднав юних учасників навколо книг, настільних ігор та творчих розмальовок. Доповненням події стала книжково-ілюстративна виставка «Ремесло нашого краю», яка презентувала видання про народні традиції, декоративно-ужиткове мистецтво та культурну спадщину Вінниччини.

Робота з дітьми

Впродовж року в бібліотеках Вінницької міської централізованої бібліотечної системи проведено 1169 інформаційно-просвітницьких та культурно-дозвіллевих заходів, спрямованих на інтелектуальний, творчий і культурний розвиток дітей – користувачів бібліотек Вінницької міської територіальної громади. Тематика заходів охоплювала відзначення визначних державних і пам'ятних дат, актуальних подій, а також реалізацію тематичних і загальноміських традиційних проєктів.

Традиційно наприкінці березня, у період весняних шкільних канікул, у закладах ВМ ЦБС відбувся **Всеукраїнський тиждень дитячого читання** під гаслом «Читай без обмежень». У межах тижня бібліотеками було організовано літературні зустрічі, голосні читання, пізнавальні вікторини та ігри, презентації книжкових новинок, творчі майстер-класи й зустрічі з письменниками.

У ЦМБ ім. І. Бевза заходи розпочалися з гри-подорожі «Країна книжкова-країна казкова», під час якої діти вирушили в цікаву подорож сторінками улюблених книг та презентації виставки «Книги-ювіляри». А 27 березня відбулася захоплююча творча зустріч з юним українським письменником Семеном Кравченком. У бібліотеці-філії № 12 відбулася зустріч з відомою дитячою письменницею, поетесою, авторкою численних поетичних збірок та оповідань для дітей – Галиною Рибачук-Прач. Під час зустрічі дітям випала можливість поспілкуватись із письменницею, яка поділилася спогадами про свій творчий шлях та про те, звідки черпає натхнення для своїх книг. Також у бібліотеках проходили різноманітні інтерактивні заходи, зокрема: «Мандруємо королівством казок» у

ЦБДЮ; «День розгаданих і нерозгаданих таємниць» та «Прочитали – хочемо розповісти» у філії № 7; бліц -турнір «В країну загадок підемо, дружно і весело день проведемо» у філії № 8; вікторина «Книга збирає друзів» у філії № 13; гра-вікторина «Всезнайки казок» у філії № 4.

До *Міжнародного дня дитячої книги та 220-річчя від дня народження Ганса Крістіана Андерсена* в бібліотеках ВМ ЦБС відбувся цикл пізнавальних і творчих заходів для дітей різного віку.

Для учнів початкової школи організовано яскраві та інтерактивні заходи: майстер-клас з пісочної анімації «Чарівний світ пісочної казки» у ЦМБ (02.04); у філії

№ 4 інтерактивну годину «Книжкове перехрестя» (01.04) та усний журнал «Андерсен - король дитячих казок» (02.04); у філії № 1 казкову годину «Магія читання: Читай! Фантазуй! Пізнавай!»; у філії № 12 гру-подорож «Мандрівка по країні казок». Для дошкільнят проведено бренд-автор-шоу «Казковими стежками» у ЦБДЮ. Для учнів середніх класів відбулися літературні години «Михайло Коцюбинський: твори для дітей» у філії № 1 та «Моя улюблена книга» у філії № 2, що сприяли глибшому знайомству з українською й світовою літературою, розвитку читацької культури та навичок осмисленого читання. Окрему увагу приділено творчості Ганса Крістіана Андерсена: в бібліотеках проведено літературні години «Великий казкар» у філії № 6, оформлено книжково-ілюстративні виставки «Чарівний світ Андерсена» та виставки-поради «Звикай читати!» для юних читачів.

Усі заходи були спрямовані на популяризацію читання, розвиток уяви, творчого мислення та формування любові до книги з раннього віку.

Щороку 4 червня світ відзначає *Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії* – день пам'яті про тих найменших, чий сміх назавжди замовк через насильство, війну чи жорстокість. Ця дата має особливо трагічне значення для України, адже війна з росією щоденно калічить дитячі долі, залишаючи по собі сліди болю та втрат. Саме тому у бібліотеках міста було проведено низку зворушливих заходів, покликаних вшанувати пам'ять загиблих дітей, підтримати живих та донести до молоді правду про ціну миру.

3 та 4 червня у бібліотеках-філіях №№ 2, 4, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 21 та ЦМБ ім. І. Бевза відбулися різноманітні заходи. Так, наприклад, у ЦМБ ім. І. Бевза відбулася глибоко емоційна акція пам'яті «О діти, Янголи невинні!», під час якої учні фізико-математичного ліцею № 17 виготовили паперових янголів та розмістили їх на символічному «Дереві пам'яті». Кожна фігурка стала нагадуванням про втрачене життя. Схожі акції відбулися і в інших філіях.

У бібліотеці-філії № 5 провели зворушливий захід під назвою «Зірваний цвіт». Учасниками стали дітлахи з закладу дошкільної освіти № 18. Разом вони створили колективну роботу – карту України, викладену квітами маку, символом пам'яті за загиблими.

Під час години спілкування «Пам'ятаємо про маленькі серця», що відбулася у філії № 12 учасники заходу вшанували пам'ять хвилиною мовчання та говорили про мир, любов і біль, що залишає по собі війна. У бібліотеці-філії № 13 цього ж дня відбувся майстер-клас з орігамі, де діти разом із бібліотекарями створювали білих голубів – символів миру та надії.

Ці заходи стали живим свідченням того, що пам'ять – не просто данина минулому, а запорука того, що людяність, співчуття та прагнення до миру житимуть у серцях майбутніх поколінь.

Влітку у міських бібліотеках організовують для дітей цілу низку корисних і захопливих заходів, які сприяють підвищенню читацької активності, організації відпочинку та проведення змістовного дозвілля юних читачів у період канікул. Наше головне завдання

– зробити бібліотеку простором, де дитина хоче бути. Ми не лише даємо книги, ми відкриваємо світ!.

Впродовж літа проходить щорічний **конкурс «Кращий читач року»** – яскрава подія для юних книголюбів, яка вже стала доброю традицією. Цей конкурс об'єднує школярів, які люблять читати, обговорювати прочитане та ділитися своїми книжковими відкриттями. Участь у ньому беруть юні користувачі книгозбірень громади віком від 6 до 15 років. За умовами конкурсу свого кращого читача визначали у кожній бібліотеці-філії не лише за кількістю прочитаних книг, а й за якістю засвоєння матеріалу. Книги зі шкільної програми не враховувалися. Традиційно по завершенню канікул у кожній бібліотеці підвели підсумки і визначили свого кращого читача. До Всеукраїнського дня бібліотек усі переможці отримали грамоти та заохочувальні призи – цього року це Кобзар Т. Г. Шевченка.

У 2025 році започатковано новий власний **проект бібліотек «Книжкове літо: читаємо, мандруємо, мріємо!»**, який об'єднує читачів різного віку на тематичних заходах, інтерактивних зустрічах, творчих майстернях та читацьких іграх. Основна мета проекту – сприяти всебічному розвитку дитини під час канікул шляхом поєднання освітнього, культурного та розважального контенту. Перш за все такі заходи покликані сприяти підтримці та розвитку читання влітку, запобіганню «літньому спаду» читацьких навичок, розвитку творчих здібностей, пізнавальній й навчальній активності, соціалізації та комунікації, та звичайно це популяризація бібліотеки як дружнього простору.

Найпопулярніші формати заходів в рамках проекту це: читацькі пікніки та читання просто неба – улюблені книжки звучать у затінку дерев або у двориках бібліотек; літературні квести та театралізовані ігри під час яких діти стають героями казок, шукають книжкові скарби, розгадують таємниці (наприклад, «День піратів», «Казковий калейдоскоп» тощо).; кінопокази за книжковими сюжетами, коли знайомі історії оживають на екрані у дружньому бібліотечному колі; тематичні дні авторів і персонажів – літні знайомства з українськими й світовими письменниками; та різноманітні цікаві майстерки. Так, у червні в ЦБДЮ відбулася інтерактивна година «Читання під сонцем», яка поєднала знайомство з літературою та активне дозвілля для наймолодших відвідувачів бібліотеки; у філії № 1 бібліомікс «Планета дитинства»; бібліотекар бібліотеки-філії № 3 разом з Деснянським старостинським округом провели дитяче свято «Summer time» для жителів громади; бібліотекар філії № 10 провела конкурс малюнку на свіжому повітрі для дітей с. Стадниця «Весь світ у долонях дитини»; дитяче свято «Дитинства країна» організували бібліотекарі філії № 14 для юних мешканців мікрорайону Хутір Шевченка.

Окрім розваг, бібліотеки пропонували пізнавальні заняття з розвитку критичного мислення, медіаграмотності, а також основи безпечної поведінки під час відпочинку. У філіях проводяться інформаційно-профілактичні бесіди, зокрема: «Безпечне літо: що потрібно знати кожній дитині», «Правила поведінки на воді», «Вогонь – друг чи ворог?», «Дорожня абетка для малят», до яких залучають фахівців з поліції, ДСНС, тощо. Під час таких заходів діти у формі гри або міні-вікторини закріплюють знання правил поведінки вдома, на вулиці, на природі, в транспорті.

Цьогоріч у літніх активностях ВМ ЦБС брали участь усі бібліотеки-філії міста. Особливий акцент зроблено на підтримку читання влітку – збереження читацької активності під час канікул, розвиток інтересу до української літератури та формування читацької культури з раннього віку, адже бібліотека влітку – це територія вільної думки, щирої дитячої радості та книги, яка завжди поруч.

Традиційно багато років поспіль міські бібліотеки активно співпрацюють із **літніми прищільними таборами, центрами дитячої творчості, громадськими організаціями**. Спільно проводилися літературні заходи, пізнавальні ігри, квести та екскурсії. Особливу

увагу бібліотекарі приділяли популяризації української книги, національних традицій та розвитку читацької культури. Цьогоріч вихованців літніх пришкільних таборів 17-ти вінницьких ліцеїв відвідали заходи, які підготували бібліотекарі 11 бібліотек-філій ВМ ЦБС. Для забезпечення цікавого дозвілля бібліотеки використовували різноманітні форми та методи роботи, щоб заохотити юних читачів до книг та читання. Було проведено ряд заходів, серед яких: дитячі свята, презентації творчості письменників, екскурсії, конкурси, вікторини, спортивні змагання, заняття з елементами казкотерапії, майстер-класи, тематичні квести, тощо.

В рамках співпраці з пришкільними таборами у ЦМБ ім. І. Бевза 13 червня відбувся урок дорожньої безпеки «Дорожня абетка: знай, розумій, дій» для вихованців пришкільного табору «ШколоГрай» КЗ «Вінницький ліцей № 26 імені Героя України Дмитра Майбороди» спільно з представниками відділу зв'язків з громадськістю управління патрульної поліції у Вінницькій області Департаменту патрульної поліції В'ячеслав Білоус та Євгенія Євстратенко. У ЦБДЮ пройшла весела та пізнавальна ігрова програма «Мій улюблений літературний герой» для п'ятого та шостого загону вихованців пришкільного табору «Котигорошко» ліцею № 15 м. Вінниця. (11.06). Бібліотекарі філії № 13 для учнів пришкільного табору «Веселий гурт» КЗ «Вінницький ліцей № 21» провели зустріч з юним вінницьким письменником Семеном Кравченком. Автор презентував дітям свої книги, які вони могли придбати на заході (17.06). Цього ж дня у філії провели зустріч з дитячими письменницями Світлою Сиреною та Веронікою Остапчук, під час якої вихованці пришкільного табору «Веселий гурт» слухали пісні та вірші в аторському виконанні. Для учасників пришкільного літнього табору «Веселка» бібліотекарі філії № 13 провели зустріч «Розмалюю казку» з дитячою письменницею Світлою Кравінською (24.06). 18 червня працівники бібліотеки-філії № 1 підготували цікаве дозвілля для вихованців загону «Маленька веселка» пришкільного табору «Кемпа» КЗ «Вінницького ліцею № 9»: бібліорозваги «Веселкове літо». Діти зустрілися з авторкою дитячої казки «Про дівчинку, яка розмалювала хмарки» Оксаною Яцюк, прослухали чудову казку у виконанні письменниці, спілкувалися, ділилися своїми мріями та під керівництвом пані Оксани виготовили власну яскраву повітряну кульку. У бібліотеці-філії № 6 відбулася інтерактивна година спілкування «Подорож у світ емоцій». Учасниками заходу стали вихованці пришкільного табору Вінницького ліцею № 13. З величезним задоволенням діти виконували вправу «Розфарбовуємо любов'ю» та розігравали психотерапевтичну казку «Казка про незвичайну родину» (23.06).

Всього відбулося 67 заходів, які відвідали 2088 дітей.

Щасливі дитячі усмішки – це найцінніше. Особливо, коли вдається подарувати їх дітям, яким довелося зазнати болю втрати, покинути власну домівку під звуки вибухів, звичне щасливе життя яких змінилося назавжди через жорстоку агресію ворога. Починаючи з середини червня і до початку жовтня, працівники Закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» двічі на місяць організовували заходи в **оздоровчому центрі «Я. Маріуполь. Родина»**. До уваги відпочиваючих дітей та дорослих щоразу готували різноманітні майстер-класи з паперопластики, орігамі, бісероплетіння, аплікації, бодіарту та інших видів творчості та тематичні книжкові виставки.

25 червня працівники ЗК ВМ ЦБС завітали до оздоровчого центру «Я Маріуполь. Родина» на відкриття першої табірної зміни, щоб подарувати дітям і дорослим не просто розваги, а тепло спілкування, натхнення та цікаві книги. Для відпочивальників бібліотекарі підготували: тематичні фотозони, де кожен охочий міг зробити яскраве фото на згадку;

книжкові виставки для малечі й батьків, які знайомили з історіями про дружбу, сміливість і доброту; творчі майстер-класи, на яких діти власноруч створювали поробки та проявляли свою фантазію й креативність та аквагрим.

Всього відбулося 8 виїздів, під час яких 311 дітей та дорослих було залучено до творчого процесу.

20 листопада, у *Всесвітній день дітей та День захисту дітей в Україні*, у бібліотеках Вінницької міської централізованої бібліотечної системи відбувся цикл пізнавальних, творчих та просвітницьких заходів, спрямованих на утвердження прав дитини, розвиток її творчого потенціалу та формування усвідомлення власної цінності в суспільстві.

Протягом 18-20 листопада бібліотеки ВМ ЦБС стали простором діалогу, гри та творчості. У Центральній бібліотеці для дітей та юнацтва відбувся квест «Світ для дітей: пізнаємо разом!», який у цікавій формі допоміг юним учасникам дізнатися більше про світ дитинства, дружбу та взаєморозуміння.

Особливу увагу приділено творчому самовираженню дітей. У бібліотеці-філії № 1 пройшов майстер-клас «Кольори дитинства» в межах проєкту «Казкова майстерня» спільно з ОЦТТУМ. У бібліотеках-філіях № 7 та № 17 відбулися виставка малюнків і арт-година «Щаслива дитина – успішна країна» та «У центрі Всесвіту – дитина», де дитячі роботи й творчі завдання стали щирим відображенням мрій і сподівань юних митців.

Численні заходи були присвячені темі прав дитини. Зокрема, у Центральній міській бібліотеці ім. І. Бевза проведено правову годину «Щаслива дитина – успішна країна», у бібліотеці-філії № 12 – гру-подорож «Казкові герої в країні прав і обов'язків», а в бібліотеці-філії № 16 – годину спілкування «Подорож у країну «Права дитини»». Такі заходи допомогли дітям у доступній формі зрозуміти свої права й обов'язки.

Не менш захопливими стали ігрові та інтерактивні програми: літературно-мистецька мандрівка «Мирна країна – щаслива дитина», гра-подорож «Різнокольорові барви дитинства», інтерактивна година «Щаслива дитина – успішна країна» та бесіда-гра «Наше дитинство – кольорове», які проходили у бібліотеках-філіях № 4, № 5, № 11 та на базі закладів освіти.

Проведені заходи ще раз підкреслили, що бібліотеки ВМ ЦБС є важливими осередками підтримки дитинства, де кожна дитина може відчути себе почутою, захищеною та натхненною. У ці непрості часи особливо важливо пам'ятати: щасливе дитинство – це фундамент сильної та успішної України.

Зима традиційно приносить із собою атмосферу тепла, очікування дива та улюблені дитячі свята – День святого Миколая, Різдво й Новий рік. Саме в цей чарівний період у бібліотеках Вінницької міської централізованої бібліотечної системи вже багато років поспіль реалізується **загальноміський проєкт «Вітальні Святого Миколая»**, який став доброю та очікуваною традицією для малечі.

Цьогоріч святкові «Вітальні» знову відбулися на базі 7 міських бібліотек: Центральної міської бібліотеки ім. І. Бевза, Центральної бібліотеки для дітей та юнацтва та бібліотек-філій №№ 1, 6, 7, 12, 13. Починаючи з 6 грудня, за доброю традицією, Святий Миколай завітав до бібліотек, щоб привітати дітей зі святом, подарувати гарний настрій, віру в дива та надію на Перемогу. Юні відвідувачі мали змогу поспілкуватися з улюбленим святом і зробити пам'ятні світлини.

Невід'ємною складовою заходів стала благодійна акція «Скринька добра». Кожен охочий міг стати помічником Святого Миколая та долучитися до збору різдвяних

подарунків для українських захисників і захисниць. Усі зібрані смаколики та засоби гігієни були передані адресатам.

Загалом у рамках проєкту на базі бібліотек відбулося 7 святкових заходів, які відвідали понад 225 дітей. Окрім «Віталень», упродовж грудня в бібліотеках проходили творчі майстер-класи з виготовлення передсвяткових виробів у різних техніках – паперопластики, аплікації, оригамі, кардмейкінгу, торцювання та інших. Такі заняття допомогли дітям розкрити творчі здібності й ще глибше зануритися у святкову атмосферу.

Проєкт «Вітальні Святого Миколая» вкотре довів, що бібліотека – це не лише простір для читання, а й осередок тепла, радості, добрих справ і щирих дитячих усмішок.

Для розвитку творчих здібностей дітей бібліотеки проводять різноманітні майстер-класи – від виготовлення книжкових закладок до створення листівок, об'ємних аплікацій, міні-коміксів чи артбуків. У бібліотеках працюють клуби за інтересами, зокрема гуртки рукоділля, театрального мистецтва, англomовні клуби та клуби настільних ігор.

Бібліотеки ВМ ЦБС залишаються місцем, де дитинство наповнюється змістом, книжковими героями й натхненням для нових звершень.

Робота гуртків та клубів за інтересами

У 2025 році одним із пріоритетних напрямів діяльності ВМ ЦБС, поряд із популяризацією книги та читання, була організація змістовного дозвілля користувачів бібліотек міста та забезпечення умов для розвитку їхніх творчих здібностей. Упродовж звітнього року бібліотеки системи активно працювали над розвитком аматорських творчих об'єднань – клубів за інтересами, студій і гуртків різного спрямування, діяльність яких стала важливою складовою бібліотечної роботи.

У 2025 році при бібліотеках ВМ ЦБС діяло **53 клуби та гуртки, у яких було задіяно 795 членів, за звітний рік відбулося 745 занять, 4 з яких в онлайн режимі, відвідування становить 6726 осіб, в тому числі 55 онлайн**. В порівнянні з минулим роком загальна кількість гуртків та клубів зменшилася на 1 об'єднання, деякі гуртки та клуби змінили спрямування.

Упродовж звітнього періоду у бібліотеках ВМ ЦБС активно функціонували гуртки та клуби за інтересами для дітей, діяльність яких була спрямована на розвиток читацької культури, творчих здібностей і змістовну організацію дозвілля. Заняття проводилися регулярно та охоплювали різноманітні напрями – літературний, мистецький, пізнавальний і творчий, сприяючи всебічному розвитку юних користувачів бібліотек.

Впродовж звітнього року на базі бібліотек ВМ ЦБС **діяли 32 клуби та гуртки для дітей, які налічують 483 учасники, проведено 583 занять, (з них 3 онлайн), які відвідали 4765 дітей (в т. ч. онлайн 50)**. Кількість гуртків для дітей порівняно із 2024 роком залишилась незмінною.

Під час роботи дитячих гуртків і клубів за інтересами, що діяли на базі бібліотек, створювалося сприятливе середовище для спілкування юних читачів, обміну досвідом, взаємонавчання та презентації власних творчих напрацювань. Більшість гурткових об'єднань була зорієнтована на розвиток творчого потенціалу дітей. Серед них – гуртки «Творча майстерня», «Моє хобі», «Фантазія», «Натхнення», «Калейдоскоп творчості», «Творчі долоньки», «Чарівні ручки», «Веселковий дивосвіт», «Веселі ідейки», «Мозайка», «Чарівна майстерня» та інші.

Під час занять і майстер-класів діти знайомляться з різними техніками творчості, розвивають дрібну моторику, уяву, креативне мислення та естетичний смак. На одному із занять в бібліотеці-філії № 12 в рамках гуртка «Веселі ідейки» діти створили свою зимову казку, зробивши чудову композицію засніжений ліс в 3D техніці. На ще одному із занять відбувся майстер-клас «Браслет дружби» під час якого члени гуртка «Веселі ідейки» навчилися плести жовто-блакитний шнур-куміхімо. Багато терпіння та витривалості знадобилося юним майстрам, щоб створити таку, на перший погляд просту річ, як плетений браслет. 8 березня в рамках гуртка «Чарівні ручки» бібліотекарі філії №7 провели майстер-клас з виготовлення вітальної листівки до дня 8 березня.

Творчі гуртки сприяють змістовному дозвіллю дітей, розкриттю їхніх здібностей і формуванню інтересу до народних традицій та сучасних видів рукоділля.

Відкрити цікавий світ стратегічних ігор, розвинути логіку та мислення, а також знайти нових друзів і однодумців можна у шахово-шашковому клубі, що діє при бібліотеці-філії № 7. До занять запрошуються діти різного віку. Клуб розпочав свою роботу восени 2019 року і з того часу став особливим та популярним місцем для розвитку ігор розуму. Наразі його відвідують близько 40 дітей, які регулярно беруть участь у заняттях.

Бібліотекар філії № 3, що у смт. Десна, активно співпрацює з дитячим дошкільним закладом селища, і у 2025 році створила новий дитячий клуб «Юні читайлики» для дошкільнят. Діяльність клубу спрямована на всебічний розвиток дітей дошкільного віку та формування у них стійкого інтересу до книги й читання. Під час занять бібліотекар створює для малечі захопливий простір, де книга поєднується з грою, творчістю та живим спілкуванням. Діти із задоволенням слухають казки, беруть участь у рухливих іграх, інсценізаціях, тематичних бесідах, відгадують загадки та виконують творчі завдання. Такий підхід допомагає не лише розвивати мовлення, уяву й пам'ять, а й сприяє формуванню соціальних навичок – уміння працювати в команді, слухати одне одного, висловлювати власну думку та поважати товаришів.

Особлива увага приділяється вихованню любові до читання з раннього віку. Діти знайомляться з яскравими дитячими книжками, пізнають світ через літературних героїв і навчаються сприймати книгу як вірного друга та джерело знань. Заняття проходять у теплій, доброзичливій атмосфері, що заохочує дітей до активної участі та відкриттів.

Клуб «Юні читайлики» є важливим осередком культурного й освітнього розвитку дошкільнят, сприяє зміцненню співпраці між бібліотекою та закладом дошкільної освіти, а також робить перші кроки дітей у великий і захопливий світ читання.

«Бібліосад» – це клуб за інтересами для дошкільнят, який багато років діє при бібліотеці-філії № 7 ВМ ЦБС. Його мета – формування у дітей любові до книги, читання та пізнання навколишнього світу. Заняття клубу відбуваються як у дитячому садочку, так і в бібліотеці, у формі ігор, читання казок, творчих завдань та пізнавальних бесід. У невимушеній атмосфері малюки знайомляться з книжками, розвивають мовлення, уяву та допитливість. Клуб «Бібліосад» допомагає виховувати перших читачів і робить бібліотеку близькою та цікавою для наймолодших.

На базі бібліотек-філій упродовж 2025 року діяло **7 клубів за інтересами для юнацтва, які об'єднували 130 постійних учасників. За звітний період відбулося 50 занять, учасниками яких стали 587 осіб.** Тобто кількість клубів залишилась незмінною у порівнянні з попереднім роком.

Діяльність клубів для юнацтва, що функціонували у 2025 році, а саме «Краєзнавчі студії», «Калинонька», «Надбужжя», «Моє Поділля», «Територія довіри», «Відкрий для себе Україну», «Ми разом», була спрямована на розвиток комунікації, громадянської активності та соціальної згуртованості молоді.

Більшість клубів мають краєзнавче та національно-патріотичне спрямування, оскільки саме теми історії, культури та традицій рідного краю залишаються найбільш затребуваними серед юнацтва. У бібліотеці-філії № 13 продовжив активну роботу клуб за інтересами «Моє Поділля», засідання якого були присвячені історії Поділля, видатним особистостям краю та сучасним культурним ініціативам. У Вінницькій центральній міській бібліотеці ім. І. Бевза вже восьмий рік поспіль успішно функціонує клуб «Краєзнавчі студії», у межах якого юні вінничани поглиблюють знання з історії та культури рідного міста й області.

У бібліотеці-філії № 1 продовжив діяльність народознавчий клуб для юнацтва «Калинонька», що знайомить учасників з українськими традиціями, звичаями, народною творчістю та календарно-обрядовою спадщиною.

Клуб за інтересами «Ми разом», створений бібліотекою-філією № 8 у співпраці з клієнтами ЦР «Гармонія», у 2025 році розширив тематику зустрічей і залучив нових учасників. Засідання клубу традиційно проводилися один раз на місяць як у приміщенні

бібліотеки, так і на базі реабілітаційного центру, сприяючи соціальній адаптації, спілкуванню та творчій самореалізації молоді.

Упродовж 2025 року в бібліотеках ВМ ЦБС діяло **16 клубів** за інтересами для дорослого населення, що на один більше, ніж у попередньому році. Клубна діяльність **об'єднала 182 учасники; за звітний період проведено 112 засідань, загальна кількість відвідувань склала 1374 особи.**

Частина клубних об'єднань для дорослих при бібліотеках успішно функціонує вже тривалий час. Серед них – клуби «Імпульс», «Колекціонери і колекція», «Зустріч з прекрасним», «Жіночий клуб», «Смайлик» та інші. Багато з них мають власні традиції, що створюють особливу атмосферу довіри та щирого спілкування. Зокрема, у низці клубів доброю традицією стали засідання у форматі затишних зустрічей: за чашкою ароматного чаю, зі солодощами та домашньою випічкою. Таку атмосферу постійно підтримує клуб для людей поважного віку «Зустріч з прекрасним», який діє при ЦБДЮ. На перше засідання у році «Засніжена муза» бібліотекарі підготували цікаву програму: читання віршів українських поетів про зиму, прослуховування музичних творів, натхненних зимовими пейзажами. Учасниці клубу мали змогу поділитися власними спогадами та враженнями, пов'язаними із зимою.

В бібліотеці-філії № 13 відбуваються засідання клубу за інтересами для дорослих «Вишита сорочка». Щоразу невтомні трудівниці працюють над новим своїм проектом – картою рідної Вінниччини, яку не просто вишивають, а ще й узорами кожного району рідного вінницького краю. А ще ця карта буде займати почесне місце в краєзнавчому музеї міста (19.07). А ще на одному із засідань відбулася зустріч з неймовірно талановитою вишивальницею Надія Щербань. Вона провела цікавий майстер клас по вишиванню гладдю, ділилась досвідом та враженнями про місто Вінницю (01.09).

У бібліотеці-філії № 22 продовжив діяльність літературний клуб для дорослих «Час для читання». Основною метою клубу є залучення користувачів поважного віку до систематичного читання, збереження та відродження культурних традицій села Щітки, а також інтелектуальний, духовний і творчий розвиток його учасників.

У січні у бібліотеці-філії № 6 продовжив свою діяльність «Клуб сімейного здоров'я». Назва клубу відображає головну ідею проекту – формування відповідального ставлення до власного здоров'я та популяризацію збереження фізичного, інтелектуального й емоційного благополуччя як учасників клубу, так і членів їхніх родин.

У бібліотеці-філії № 13 творча спільнота Вінниці продовжила свої зустрічі у клубі «Поезія незламних». До участі долучилися люди різного віку та професій, яких об'єднує любов до українського поетичного слова. Ідея створення клубу народилася у складний для країни час, адже сьогодні, як ніколи, особливої ваги набуває українське слово як джерело сили, підтримки та єдності. 20 вересня відкрито сезон осінніх читань у клубі. Це було неймовірно цікаве зібрання, адже в бібліотеку філію № 13 завітали друзі-поети зі Жмеринки. Цікаві, талановиті, творчі люди, які теж створили в своєму місті клуб під назвою «Калинове гроно». Читали вірші та співали пісні. Завершили зібрання чаюванням та цікавим спілкуванням.

Кожне клубне та гурткове об'єднання має власну спрямованість і характеризується активною участю користувачів. Гурткова та клубна робота, що здійснюється у бібліотеках, сприяє активізації пізнавальної діяльності дітей, їхньому всебічному розвитку, соціалізації, а також створює умови для виявлення та розвитку творчих здібностей.

VI. ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕКИ. СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО. МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Власні проекти бібліотек

Упродовж 2025 року бібліотеки ВМ ЦБС, продовжуючи напрацьовані традиції, активно здійснювали реалізацію власних творчих проєктів. Їх основною метою було розширення кола користувачів і відвідувачів шляхом організації змістовних та пізнавальних заходів: виставок, лекцій, майстер-класів, презентацій книжок та інших культурно-освітніх подій для різних вікових категорій. Реалізація таких ініціатив сприяла розвитку культурно-освітнього середовища міста, підвищенню рівня обізнаності громади, формуванню нових умінь і навичок, а також активізації міжособистісного спілкування.

У звітному році у ЦМБ ім. І. Бевза було продовжено реалізацію творчих проєктів «Мова. Культура. Німеччина», «Дізнайся про новинки першим» та «Книга в кадрі».

З 2008 року ВМ ЦБС активно співпрацює з *Goethe-Institut (Україна)*. У межах цієї співпраці у центральній міській бібліотеці діє заочний абонемент та продовжено реалізацію проєкту «Мова. Культура. Німеччина». Метою проєкту є забезпечення мешканців міста сучасними та актуальними інформаційними матеріалами з Німеччини і про Німеччину. Користувачам запропоновано широкий вибір друкованих і аудіовізуальних матеріалів німецькою мовою та в перекладі: книги, словники, довідники, підручники, журнали, музичні та літературні записи, фільми, розвивальні ігри для дітей. Матеріали надаються для користування в читальному залі та на абонемент. Упродовж звітного періоду було видано 539 книг та аудіовізуальних матеріалів.

У 2025 році у ЦМБ ім. І. Бевза продовжив роботу *онлайн-проєкт «Дізнайся про новинки першим»*, який реалізується вже третій рік поспіль і спрямований на популяризацію нових надходжень літератури. Щоквартально готувався відеоролик, що розміщувався у соціальних мережах бібліотеки. У відео подавалася інформація про авторів, їхню біографію, цікаві факти з життя, використовувалися світлини та фрагменти інтерв'ю, а також звучали уривки з літературних творів із музичним супроводом. У звітному році підготовлено 3 випуски, які переглянули 45 осіб. Один із випусків, створений у вересні 2025 року та представлений на фейсбук-сторінці ЦМБ ім. І. Бевза був присвячений книзі С. Деркача «Мати солдата», в основу якої лягла реальна історія (19.09).

Проєкт «Книга в кадрі» є інтерактивною ініціативою, спрямованою на популяризацію читання через ознайомлення з екранізованими літературними творами. Його метою є демонстрація можливостей поєднання художнього тексту з візуальним мистецтвом. Проєкт розрахований на різні вікові категорії користувачів. Упродовж 2025 року підготовлено 5 публікацій, які переглянули 48 осіб.

У Центральній бібліотеці для дітей та юнацтва у 2025 році продовжено реалізацію *проєкту «Інклюзивний бібліокінозал «Спочатку була книга...»*. Протягом року проведено 5 показів художніх фільмів для дорослих з подальшим обговоренням. Загальна кількість відвідувачів становила 49 осіб.

У бібліотеці-філії №1 у 2025 році одинадцятий рік поспіль реалізовувався довготривалий творчий *проєкт «Музичні посиденьки»*. Проєкт спрямований на психологічну підтримку та соціальну адаптацію внутрішньо переміщених осіб і мешканців міста. Учасники гурту щонеділі збираються у приміщенні бібліотеки, вивчають та виконують народні пісні, знайомляться з культурою Поділля, удосконалюють знання української мови. Колектив активно долучається до соціокультурних заходів бібліотеки, виступає перед громадою, бере участь у виїзних творчих програмах «Виїзна вітальня». У пісенному репертуарі гурту - понад 50 українських і патріотичних пісень. Цього року учасники музичного гурту щоразу під час своїх зустрічей долучилися до важливої волонтерської справи - плетіння маскувальних сіток, відомих як «кікімори», для підтримки українських захисників. Упродовж 2025 року проведено 44 заходи, які відвідали 484 особи.

У бібліотеці-філії №1 у 2025 році також тривала реалізація *краєзнавчого проєкту «Історія та легенди Вінниці»*. У межах проєкту було презентовано цикл виставок

«Славетні земляки», проведено години краєзнавчої інформації, творчі зустрічі, книжкові виставки та свято народних традицій. Загалом упродовж року відбулося 12 заходів, які відвідали 186 осіб.

Працівники бібліотеки-філії № 5 продовжили реалізацію спільного з Вінницьким обласним дитячим кардіоревматологічним санаторієм *«Тепло твого серця»*, який діє понад десять років. Для дітей, що проходять лікування, проводилися майстер-класи, етнографічні години, презентації літературних новинок. Упродовж звітного 2025 року проведено 12 заходів, які відвідали 262 дитини.

У бібліотеці-філії № 6 у 2025 році продовжено реалізацію проєкту *«Голосні читання у бібліотеці»*, спрямованого на популяризацію читання. У межах проєкту проведено тематичні голосні читання, присвячені ювілейним та пам'ятним датам: до Всесвітнього дня читання вголос, до Міжнародного дня доброти, до 125-ліття з дня народження Антуана де Сент-Екзюпері та інших дат.

У звітному періоді бібліотекарі бібліотеки-філії № 7 продовжували роботу над власним *онлайн-проєктом «#книга_тижня_філія7»*, спрямованим на популяризацію актуальних публіцистичних, психологічних, історичних та художніх видань українських і зарубіжних авторів. Матеріали проєкту двічі на місяць розміщувалися у соціальній мережі Facebook.

Бібліотека-філія № 8 упродовж року реалізовувала *власний проєкт «Пізнаємо Україну»*, метою якого є формування духовних цінностей українського патріота: почуття патріотизму й національної свідомості, любові до українського народу, його мови, історії, держави, родини та рідної землі, а також гордості за минуле й сучасне України на прикладах героїчної історії та кращих зразків культурної спадщини.

У межах проєкту було проведено низку заходів, зокрема: день інформації «Крила свободи: історія кримськотатарського народу» ; інформаційне повідомлення «Найвидатніший, найщиріший українець з-поміж так званих «буржуїв» (до 190-річчя від дня народження В. Ф. Симиренка); в Центрі реабілітації «Гармонія» відбулася духовна година «Апостол віри, єдності та любові», присвячена 160-річчю від дня народження митрополита Андрея Шептицького (28.09).

Бібліотека-філія № 11 продовжила реалізацію навчально-просвітницького *проєкту «Media Case: порадиш у світі інформації»*, спрямованого на формування у мешканців громади практичних навичок критичного сприйняття інформації, необхідних для активної та свідомої участі в сучасному інформаційному суспільстві. Протягом року було проведено 4 заходи за участю 98 осіб.

Окрім цього, у бібліотеці-філії № 11 другий рік поспіль реалізовується *проєкт з особистісного розвитку дітей «Я – ОСОБИСТІСТЬ»*. 18 вересня відбувся міні-тренінг «Я мислю позитивно» для учнів 3-В класу КЗ «Вінницька гімназія №24». Діти активно долучились до обговорення поняття «позитивне мислення», наводили приклади ситуацій з власного досвіду, розібрали як впливати на рівень свого ресурсу через дотик, смак, зір, слух та, навіть нюх. Під час практичної частини «прокачали» вміння перетворювати негативні думки на позитивні та створили особисту яскраву мапу радості. Загалом у межах проєкту проведено 6 мінітренінгів, учасниками яких стали 65 дітей.

Традиційно міські бібліотеки продовжували реалізацію *проєкту «Арт-вітрина «Пори року. Настрій»*», оздоблюючи бібліотечні простори, вітрини та вікна сезонними тематичними інсталяціями, що дарують мешканцям міста позитивні емоції та естетичне задоволення.

Таким чином, власні проєкти бібліотек ВМ ЦБС є важливою складовою культурного життя міста та сприяють зростанню інтересу громадськості до читання, самоосвіти й особистісного розвитку.

Соціальне партнерство

Упродовж 2025 року Вінницька міська централізована бібліотечна система суттєво розширила напрями своєї діяльності, зміцнивши партнерські зв'язки з громадським сектором та освітніми установами. Було налагоджено співпрацю з 14 громадськими організаціями та благодійними фондами, а також укладено 11 договорів про взаємодію з закладами освіти Вінницької міської територіальної громади. Така партнерська мережа сприяла впровадженню інноваційних форм бібліотечної роботи, підвищенню якості соціально-культурних послуг і створенню додаткових можливостей для розвитку громади.

У Центральній міській бібліотеці ім. І. Бевза, а згодом у бібліотеці-філії № 11 спільно з **Благодійним проектом «ВінОк»** від **ГО «ВІЛЬНІ Освіта»** в рамках проекту **«Варто. Шлях відновлення»** за підтримки **Українського Ветеранського Фонду** організовувалися зустрічі юних любителів настільних ігор. Такі заняття для підлітків – це чудова можливість познайомитися з новими іграми, освоїти правила та стратегії, а також покращити свої навички у командній роботі, логіці та стратегічному плануванні та відволіктися від гаджетів.

Вагомим прикладом партнерської взаємодії стала реалізація культурно-освітнього заходу в Центральній міській бібліотеці ім. І. Бевза спільно з **НСОУ «Пласт»**, що відбувся 4 січня 2025 року. Це були перші сходини новачків хлопчачого гнізда «Чарівний острів», у яких взяли участь понад 20 користувачів-дітей. Юні пластуни познайомились, обговорили чим будуть займатися, та поринули у магію пластування, а ще співали та активно брали участь у логічних іграх та конкурсах. Також спільно з **НСОУ «Пласт»** за підтримки **ГО «ВетеранБро»** у ЦМБ ім. І. Бевза щотижня відбуваються тематичні зустрічі для дітей, присвячені рибалці. Заняття проходять в форматі живого спілкування, під час яких учасники опановують теоретичні та практичні навички рибальства, ведучий проводить вікторини, ставить запитання, ділиться власним досвідом і цікавими історіями, заохочує дітей до активної участі.

На початку року ЗК ВМ ЦБС укладено Меморандуму про партнерство та співпрацю зі **Школою програмування IT-ELIT**. Співробітництво було спрямоване на розвиток і вдосконалення цифрової грамотності дітей шкільного віку. На базі ЦМБ ім. І. Бевза, ЦБДЮ та бібліотеки-філії № 1 було реалізовувано спільні освітні заходи та майстер-класи з програмування для дітей та підлітків. Партнерство сприяло залученню молоді до сучасних ІТ-технологій і формуванню ключових цифрових компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в майбутньому.

Співпраця з **ГО «Лікарі без кордонів / Médecins Sans Frontières»** дала можливість у бібліотеці-філії № 17 проводити заходи з психоедукації та психоемоційної підтримки для відвідувачів. Зокрема організовувати групові активності з елементами релаксації, під час якої учасниці долучилися до творчих тренінгів, поєднуючи корисні знання з практиками відновлення емоційного ресурсу.

Окрему увагу у звітному році було приділено роботі з внутрішньо переміщеними особами. У співпраці з **соціальним центром «Я Маріуполь»** у Центральній міській бібліотеці ім. І. Бевза відбувся арт-захід для дорослих внутрішньо переміщених осіб, які перебувають під опікою Центру. Учасники мали можливість познайомитися з пісочною анімацією – видом мистецтва, що поєднує творче самовираження та емоційне розвантаження. Також у 2025 році продовжено тісну співпрацю з **ІГ «Ми з Херсона»**. У ЦМБ ім. І. Бевза впродовж року проходили арт-терапевтичні заняття для дітей та дорослих та підтримуючі зустрічі з психологом. А у бібліотеці-філії № 13 проходили заняття з вивчення англійської мови для дітей.

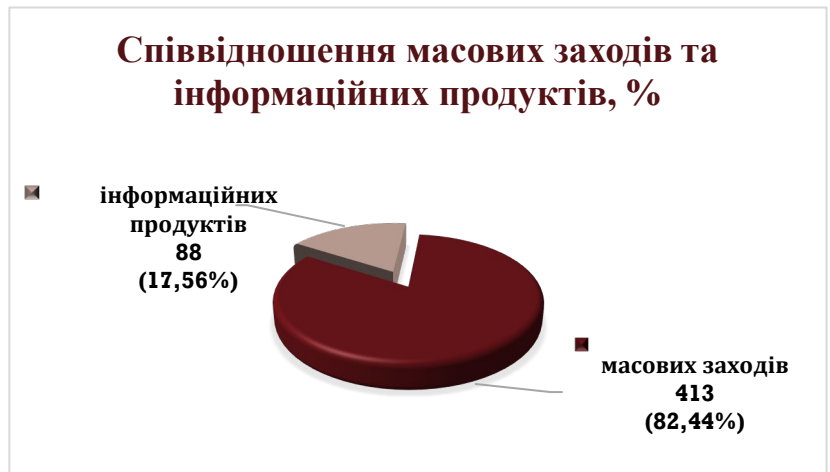
ВІІ. ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Упродовж 2025 року системно здійснювалася довідково-бібліографічна та інформаційна діяльність.

Проводилася робота з довідково-бібліографічного обслуговування користувачів бібліотек шляхом виконання тематичних, фактографічних, уточнюючих, адресних та бібліографічних довідок з використанням як традиційних технологій, так і за допомогою електронного каталогу та інтернет ресурсів.

Протягом звітного періоду користувачам ВМ ЦБС було надано 11 762, з них –4 940 (близько 42 %) тематичних довідок.

Бібліографічне інформування здійснювалося через підготовку та надання інформації на замовлення індивідуальних та групових абонентів інформації, проведення днів інформації, підготовку бібліографічних списків.

З метою масового інформування читачів проведено 413 масових заходів, з них:

- днів інформації – 31;
- бібліографічних оглядів – 24;
- Інформаційних, тематичних годин – 358;

Створено 88 інформаційних продуктів:

- віртуальних виставок – 6;
- буктрейлерів – 43;
- відеооглядів – 12;
- відеопрезентацій – 16

Дні інформації

19 січня до **Дня Соборності України** бібліотекарі ЦБДЮ провели *день інформації* «Моя країна – соборна держава».

22 січня з нагоди **Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту** у ЦМБ ім. І. Бевза відбувся *день інформації* «Безсмертна сила людського духу». Бібліотекарі провели бесіду «Право на життя: трагедія Голокосту», презентували виставку «Безсмертна сила людського духу» та представили *відеопрезентацію* за книгою Гіліян Флінн «Гострі предмети».

29 січня до **Дня пам'яті Героїв Крут** у філії № 12 відбувся *день інформації* «Борці за волю України». В межах дня інформації бібліотекарі проводили з відвідувачами, тематичні бесіди, показ документальних стрічок, презентацію виставки; читачі – учні КЗ «ВЛ № 29» – декламували патріотичну поезію.

20 лютого з нагоди **Дня Героїв Небесної Сотні** в бібліотеці-філії № 15 проведено *день інформації* «Майдан: Небесна Сотня». В межах заходу презентовано однойменну виставку та проведено тематичну бесіду

19-21 лютого у бібліотеках проходили *дні інформації*, приурочені **Міжнародному дню рідної мови**. Зокрема:

- «Рідна мова – духовний скарб нації» (філія № 1). Участь у заході взяли відвідувачі мовного клубу Вінницького міського територіального центру соціального обслуговування на чолі з керівником клубу Ганною Плотницькою, старшокласники КЗ «ВЛ № 9», користувачі філії.

- «Мова – ДНК нації» (філія № 4).

- «О, мово рідна, українська! В тобі історія і слава!» (філія № 11).

- «Мова – духовний скарб народу» (філія № 12). В межах дня інформації бібліотекарі провели інтелектуальну гру «Україна – мова барвінкова»; вікторину

«Малюємо словом красу України; презентували книжкову виставку «Мова кожного народу – неповторна і своя».

– «Краса і сила української мови» (філія № 17).

26 лютого до **Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя** у бібліотеці-філії № 8 проведено *день інформації* «Крила свободи: історія кримськотатарського народу». В межах дня інформації відбулась зустріч представників ГО кримських татар «Ветан» з користувачами бібліотеки, огляд літературних новинок, презентація тематичної виставки, перегляд документальних стрічок.

6 і 9 березня до **Шевченківських днів** проведено *дні інформації*:

– «Великий син українського народу» (філія № 6). В межах заходу представлено виставку «Починаймо рідне слово із сторінки Кобзаря» та відеопрезентацію «Тарасове дитинство», а також проведено голосні читання «Тарасова слава – то правда жива».

– «Єднаємось через слово Кобзаря» (філія № 14).

9 квітня бібліотекар філії № 22 провела *день інформації* «А вже весна скресла».

16-17 квітня до **Великодня** відбулись *дні інформації* «Великодня радість Землю обіймає» у філіях № 7 та № 18. Бібліотекарі філії № 7 підготували для юних відвідувачів виставку-інсталяцію, вікторину і майстер-клас з виготовлення великодньої листівки.

19 квітня до **Всеукраїнського дня довкілля** бібліотекар філії № 15 провела *день інформації* «Зберегти життя на Землі».

6-8 травня до **Дня Європи в Україні** проведено наступні *дні інформації*:

– «Єдність у різноманітті» (філія № 1). Важливою складовою заходу став «круглий стіл», учасники якого мали змогу поділитися своїми думками про важливість єдності в різноманітті, власним досвідом міжкультурної взаємодії та значенням європейської інтеграції.

– «Відкрий Європу для себе» (філія № 12). У межах заходу бібліотекарі провели інформаційний калейдоскоп «Мандруючи європейськими містами», бліц-вікторину «Цікава Європа» та вікторину «Відомі казкарі Європи». Для юних відвідувачів провели майстер-клас зі створення патріотичної прикраси із синьо-жовтим голубом та золотою зірочкою, що символізують вільну Україну та європейську спільноту.

– «Країна у серці Європи – Україна» (філія № 14). Ці заходи мали на меті ознайомити відвідувачів з ключовою ідеєю європейської спільноти – повагою до культурної та національної різноманітності при збереженні спільної ідентичності, історією виникнення гасла «Єдність у різноманітті», його значенням для Європейського Союзу та важливість для міжкультурного діалогу.

15 травня до **Дня вишиванки** бібліотекарі філії № 6 провели *день інформації* «Вишивана моя Україно».

10 червня у бібліотеці-філії № 15 проведено *день інформації* «Щоб осінь була з урожаєм (практика органічного землеробства)».

23 червня до **свята Івана Купала** у бібліотеці-філії № 6 проведено *день інформації* «Чарівний папороті цвіт».

23 серпня з нагоди **Дня Державного Прапора України** у філії № 13 відбувся *день інформації* «Прапор моєї держави». В межах заходу бібліотекарі провели для юних користувачів майстер-клас з виготовлення паперових прапорців, історичну годину «Прапор моєї держави та презентувала книжкову виставку

22-23 серпня до **Дня незалежності України** у бібліотеках проходили такі *дні інформації*:

– «Україна – незалежна держава» (ЦБДЮ).

– «Моя земля – це незалежна Україна» (філія № 16). В межах заходу бібліотекарі провели для юних відвідувачів майстер-клас «Моя квітуха Україна», вікторину «Любїть Україну, як сонце любїть», презентацію виставки «В нас єдина мета – Україна свята, нездоланна ніким і ніколи!».

– «Незалежна і єдина будь навіки, Україно!» (філія № 22). В межах заходу бібліотекар представила книжкову виставку «Все буде Україна, провела літературний огляд

«Голоси нації: крізь сторінки часу» та пізнавальну гру-вікторину «Знаю Україну – Героїв знаю».

5 вересня до **Дня фізичної культури і спорту** бібліотекарі філії № 14 провели *День інформації* «Спорт – це круто!» – пізнавальний та мотивуючий інформаційний день для дорослих читачів, присвячений здоровому способу життя та спорту у нашому сьогоденні. В межах дня інформації проведено інформаційну годину та презентацію виставки «Спорт – це стиль життя».

17 вересня до **Днів пам'яті М. Коцюбинського** працівники філії № 1 провели *День інформації* «Співець прекрасного і вічного». На заході користувачі бібліотеки мали змогу ознайомитися з книжковою виставкою «Невтомний ювелір в майстерні слова, інтелігент з душею сівача». Окрім того, учасники заходу долучилися до обговорення творів Коцюбинського, взяли участь у голосних читаннях його творів, що створило атмосферу живого діалогу з літературною спадщиною митця. Особливою частиною заходу стала літературна година, на яку були запрошені учні 11-А класу КЗ «Ліцей № 8».

29 вересня з нагоди **Всеукраїнського дня бібліотек** у філії № 6 відбувся *день інформації* «Літературний гурман. В межах дня інформації бібліотекарі відзначили найактивніших користувачів бібліотеки подяками та подарунками; провели для відвідувачів презентацію виставки «З днем народження, бібліотеко», голосні читання «Бібліотека – територія відпочинку» та організували креативна фотозону.

1 жовтня до **Дня українського козацтва** у бібліотеках проходили наступні *дні інформації*:

– «Ми – нащадки козаків» (філія № 12). В межах заходу бібліотекарі провели для учнів 4-В класу КЗ «ВЛ № 29» історичну годину «Козацькій славі жити у віках», презентували для відвідувачів книжкову виставку «Із глибин сторіч долина козацький клич». Для юних користувачів провели гру-вікторину «Хай живе козацька воля, хай живе козацький дух» та майстер-класі «Патріотичний сувенір».

– «Українці: історія нескорених» (філія № 16).

27 жовтня з нагоди **Дня української писемності та мови** проведено *дні інформації*: «Мова українська – пісня солов'я» (ЦБДЮ); «І зачаровує серця пісенна українська мова» (філія № 1); «Мова – ім'я народу, візитівка нації» (філія № 8);

1 грудня з нагоди **Дня Збройних Сил України** бібліотекарі філії № 4 провели *день інформації* «Захисники України – нащадки славних козаків». В числі заходів дня інформації була патріотична година «Справжні герої серед нас».

20 грудня до **різдвяно-новорічних свят** відбулись *дні інформації*: «Зимові традиції України» (ЦБДЮ); «Зима іде – свята веде» (філія № 7).

24 грудня з нагоди 430-річчя від дня народження Богдана Хмельницького працівники бібліотеки-філії № 13 провели *день інформації* «Батько Хмель». Серед заходів дня інформації – інформаційна година та бібліографічний огляд.

Бібліографічні огляди

8 січня бібліотекар філії № 22 провела *огляд літератури* «Книжкова завірюха». Зимові канікули – це чудова нагода приділити увагу читанню. Хороша книга допоможе зробити холодний вечір затишним і атмосферним, а сумний настрій налаштувати на веселий лад.

20 січня у ЦМБ ім. І. Бевза проведено *огляд літератури* «Читає вся моя сім'я».

30 січня до **95-річчя від дня народження Всеволода Нестайка** бібліотекар філії № 20 провела *огляд літератури* «Світ казок та пригод В. Нестайка»

13 березня до **Дня українського добровольця** у філії № 8 проведено *прес-огляд* «Люди доброї волі».

18 березня до **95-річчя від дня народження Ліни Костенко** бібліотекар філії № 14 провела *огляд літератури* «Сила слова»)

25 березня до **Всесвітнього дня поезії** бібліотекар філії № 22 провела *огляд літератури* «Поезія, яка лікує, надихає, розчулює, смішить». Вірші найвідоміших поетів

України окриляють закоханих романтиків, запалюють відчайдушних любителів пригод, спонукають до боротьби за свої права. Всесвітній день поезії – гарна нагода згадати наших талановитих поетів та рядки поезії які такі актуальні на сьогоднішній день.

1 квітня до **Всесвітнього дня сміху** у філії № 12 проведено для учнів КЗ «ВЛ № 29» *огляд літератури* «Дітям іскринки з веселої скриньки».

5 квітня до **Всесвітнього дня здоров'я** у філії № 15 проведено *огляд періодичних видань* «Азбука виживання». Бібліотекар представила публікації про способи виживання в наш нелегкий час.

6 травня до **Дня Європи в Україні** у філії № 15 проведено *бібліографічний огляд* «ЄС відкриває двері».

28 червня до **Дня Конституції України** працівники філії № 4 провели *бібліографічний огляд* «Свобода слова і права людини – наш закон».

27-28 липня з нагоди **145-річчя від дня народження Володимира Винниченка** у бібліотеках проведено такі *огляди літератури*: «Письменник – геній чи політик-зрадник?» (філія № 6); «Людина незвичайної долі: В. Винниченко» (філія № 3).

30 липня до **Міжнародного дня дружби** працівники ЦБДЮ провели *інформогляд* «Книга, яка поєднує друзів».

30 липня до **60-річчя від дня народження Джоан Роулінг** бібліотекар філії № 20 провела *огляд літератури* «Магічний світ Джоан Роулінг».

1 вересня до **Дня знань** у філії № 12 проведено *бібліографічний огляд* «До країни Знань мандруємо з книжками».

9 вересня *літературний огляд* «Королева детективу – Агата Крісті» провела бібліотекар філії № 22.

18 вересня з нагоди **65-річчя від дня народження Оксани Забужко** у філії № 12 проведено *літературний огляд* «Оксана Забужко – авторка українських бестселерів».

25 і 30 вересня *бібліографічні огляди* з нагоди **Всеукраїнського дня бібліотек** провели бібліотекарі філії № 21 («Як полюбити читати») та філії № 7 («Літературна дегустація для книгоЇЖОК»). Представлені на оглядах книги – новинки літератури для дітей та підлітків.

21 жовтня бібліотекарі філії № 12 провели для студентів 1 курсу «ДНЗ ВПУ № 7» *бібліографічний огляд* «Майстерність пера – майстерність серця», приурочений творчості вінницьких поетів.

27 жовтня до **Дня української писемності та мови** «Знавці української мови» для студентів КЗВО «ВГПК» (філія № 2)

31 жовтня в межах Бібліо-Геловіна «Моторошна пригода у бібліотеці» бібліотекар-філії № 19 провела однойменний *огляд літератури*.

5 листопада до **110-річчя від дня народження А. Хорунжого** *огляд літератури* «Анатолій Хорунжий в житті, творчості, спогадах» провела бібліотекар філії № 20.

18 листопада до **55-річчя від дня народження Андрія Кокотюхи** проведено *огляди літератури*: «Письменник сучасної України» (філія № 14) та. «Напруга, інтрига, реальність Андрія Кокотюхи» (філія № 19)

4 грудня до **Міжнародного дня волонтерів в ім'я економічного і соціального розвитку** бібліотекарі філії № 7 підготували *бібліографічний огляд* художньої та публіцистичної літератури «Волонтери – люди доброї волі».

Інформаційні, тематичні години

10 січня до **Всесвітнього дня «дякую»** у бібліотеках проведено *години спілкування*: «В усьому світі є слово Дякую» (філія № 19); «Необхідне та важливе слово «дякую!»» (філія № 20); «Як важливо вміти дякувати» (ЦМБ ім. І. Бевза); 11 січня – *інтерактивну годину* «Слова вдячності: від серця до серця» (ЦБДЮ).

19-20 січня до **Дня пам'яті захисників Донецького аеропорту** бібліотекарі провели наступні заходи:

- *історичні години* «Незламні кіборги» (філія № 6) та «Аеропорт – пекельна смуга» для учнів 11-Б класу КЗ «ВЛ № 29» (філія № 12);
- *виховну годину* «День пам'яті Кіборгів» (філія № 10);
- *години вшанування пам'яті* «Кіборги незламні» (філія № 19) та «Пам'ятаймо Кіборгів безсмертних!» (філія № 20).

– 18-22 січня у бібліотеках відбулась низка заходів до Дня Соборності України, зокрема:

- *історичні години* «Соборність України – єдність нації» для учнів 10-б класу КЗ «ВЛ № 27» (філія № 7) та «До України» для військовиків за участі поета Віктора Цимбала та поетеси Зої Красуляк (філія № 8);

- *патріотичні години* «Захід, схід – одна країна! Це Соборна Україна» (філія № 10); «Моя Україна у серці єдина» для учнів 5-х класів КЗ «ВЛ № 29» (філія № 12); «Небесна сотня. Герої нашого часу» (філія № 16); «Соборна. Вільна. Неподільна» (філія № 17, № 20); «Соборна мати України – не зламати не перемогти» (філія № 19)

- *година державності* «В єдності сила і міць держави» для учнів 9-их класів КЗ «ВЛ № 33» (філія № 13).

25 січня до **Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту** працівниками філії № 2 проведено для учнів 8-Б класу КЗ «ВЛ № 11» *інформаційну годину* «Трагічна пам'ять голокосту».

28-29 січня на відзначення **Дня пам'яті Героїв Крут** бібліотекарі провели:

- *історичні години* «Патріотизм юних українців» для учнів 8-Б класу КЗ «ВЛ № 11» (філія № 2); «Висока ціна незалежності» для учнів ВПУ № 11 м. Вінниці (філія № 6); «Герої Крут – для нащадків взірць» (філія № 19); «Символ нескорених – Крути» (філія № 20);

- *годину спілкування* «Квіти у полі, там де Крути...» (філія № 10);

- *бібліотечний урок* «Це було під Крутами...» для учнів 7-Г класу КЗ «Вінницька гімназія № 24» (філія № 11).

30 січня з нагоди **95-річчя від дня народження Всеволода Нестайка** проведено наступні *літературні години*: «У країні сонячного дитинства» (філія № 1); «У світі пригод Всеволода Нестайка» (філія № 2), «Пригоди в країні книжок Всеволода Нестайка» (філія № 7); «В країні веселощів, сонця, добра» (філія № 16).

9, 11 лютого до **Дня безпечного інтернету** проведено *інформаційні години*: «Ризики життя онлайн» для учнів 8-В класу КЗ «ВЛ № 11» (філія № 2); «Зворотній бік Інтернету» (філія № 4).

13, 16 лютого з нагоди **Дня єднання українського народу** у бібліотеках відбулись такі заходи:

- *історичні години* «В єдності наша сила» для дорослої аудиторії (філія № 12) і для учнів 8-их класів КЗ «ВЛ № 11» (філія № 2);

- *година спілкування* «Україна єдина, Україна – це ми!» (філія № 10);

- *патріотична година* «Де єднання – там перемога» для учнів 1-Б класу КЗ «ВЛ № 2» (ЦМБ ім. І. Бевза).

17 лютого до **Дня kota у Європі** у філії № 2 проведено для четверокласників КЗ «ВЛ № 11» *годину спілкування* «Мій домашній улюбленець».

17 лютого до **Всесвітнього дня спонтанного прояву доброти** бібліотекарі філії № 12 провели для учнів 3-А класу КЗ «ВЛ № 29» *годину доброти* «Даруй добро і щастя в серці відгукнеться».

18 лютого бібліотекарі філії № 2 спільно з вихователями ДНЗ № 38 провели для дошкільнят *годину спілкування* «Я та мої емоції».

18-19 лютого до **Дня Державного Герба України** бібліотекарі провели:

- *історичну годину* «Наш герб – тризуб, це воля, слава й сила...» (філія № 6);

- *патріотичну годину* «Символи не обирають – символи успадковують» (філія № 21).

20 лютого до **Дня Героїв Небесної Сотні** в бібліотеках відбулись наступні заходи:

- година історичної правди «Небесна Сотня – то в серцях вогонь, що гаряче палав за Україну» (філія № 1);
- година-спомин «Ангели Майдану» (філія № 3);
- година пам'яті «Тернисті шляхи мужності та слави» (філія № 4);
- історичні годин «Хроніки окупації і спротиву» (філія № 6); «Вони тримали за нас небо!» (філія № 20).
- патріотична година «Сотня янголи, які стали героями» (філія № 19).

21 лютого до **Міжнародного дня рідної мови** бібліотекарі провели:

- години спілкування «Мова – ім'я народу, візитівка нації» (філія № 14); «Мови рідної скарби» (філія № 20);
- лінгвістичну годину «Звучи над світом, рідне слово!» (філія № 16).

20-24 лютого до **Дня початку російської агресії проти України** в бібліотеках проведено заходи:

- патріотичні години «Нескорена Україна» (філія № 1); «Нескорені війною» (філія № 12); «Третя річниця незламності» (філія № 19); «Не забудем і не пробачим» (філія № 20);
- історична година «Хроніки окупації і спротиву» для учнів ВПУ № 11 м. Вінниці (філія № 6);
- інформаційні години «Історія одного року...» (філія № 10); «Воїн Небесного Легіону» пам'яті розвідника-навідника Максима «Конга» Несверенка (філія № 11).

3 березня до **Міжнародного дня письменника** в бібліотеці-філії № 13 відбулася літературна година «Світ врятує слово».

5 березня до **135-річчя казок Л. Українки «Біда навчить» та «Лілея»** бібліотекарі філії № 12 провели для учнів 4-А класу КЗ «ВЛ № 29» літературну годину «Книги святкують ювілей!».

5 березня до **Міжнародного дня прав жінок та миру** бібліотекар філії № 21 провела літературну годину «Ти одна така улюблена і рідна».

5-7 березня до **Шевченківських днів** у бібліотеках проведено наступні літературні години: «Шевченкова весна» (філія № 20); «Живуть, Кобзарє, поміж нас і голос твій, і пензель твій, і слово» (філія № 21); «Шевченкове слово у віках не старіє» (філія № 22).

13 березня до **Міжнародного дня «Почитай мені»** бібліотекарі філії № 13 провели для учнів 4-Г класу КЗ «ВЛ № 13» інтерактивну годину «Книги читаємо – мову вивчаємо».

14 березня до **Дня українського добровольця** бібліотекар філії № 19 провела годину спілкування «Подвиг заради майбутнього».

18 березня до **190-річчя від дня народження В. Ф. Смирненка** працівники бібліотеки-філії № 8 провели інформаційну годину «Найвидатніший, найщиріший українець з-поміж так званих «буржуїв»».

19 березня до **95-річчя з дня народження Ліни Костенко** проведено літературні години: «95 років під вітрилами долі» для учнів старших класів КЗ «ВЛ № 19» (філія № 2); «Акварелі дитинства» (філія № 22).

20 березня до **Дня визволення Вінниці від нацистських загарбників** працівники бібліотеки-філії № 1 за участю історика і краєзнавця Тамари Каптоли провели для дев'ятикласників КЗ «ВЛ № 9» історичну годину «Визволення Вінниці».

20-21 березня до **Всесвітнього дня поезії** в бібліотеках проведено літературні години: «Майстерність пера» для учнів 8-В класу КЗ «ВЛ № 11» (філія № 2); «Поезія: голос душі і серця» (філія № 19); «Поети нашого села» (філія № 21).

19-22 березня до **70-річчя від дня народження Лесі Ворониної** бібліотекарі провели літературні години: «Ключі до дитячих сердець Лесі Ворониної» (філія № 7); «Таємний світ пригод Лесі Ворониної» (філія № 11); «Ключі до дитячих сердець Л. Ворониної» (філія № 16).

26-27 березня літературні години проведено в межах **Всеукраїнського тижня дитячого читання**: «У світі казки» для вихованців ДНЗ № 38 (філія № 2); «Ми любимо читати» для юнацької аудиторії (філія № 3).

1-2 квітня до **Міжнародного дня дитячої книги** працівники бібліотек провели:

- літературні години «Михайло Коцюбинський: твори для дітей» для учнів 7-А класу КЗ «ВЛ № 9»; «Моя улюблена книга» для учнів 8-В класу КЗ «ВЛ № 11» (філія № 2); «Великий казкар» (філія № 6);

- казкову годину «Магія читання: Читай! Фантазуй! Пізнавай!» для учнів молодших класів КЗ «ВЛ № 9» (філія № 1);

- інтерактивну годину «Книжкове перехрестя» для учнів 2-А класу КЗ «Вінницько-Хутірський ліцей» (філія № 4); літературну годину.

4 квітня фахівці бібліотеки-філії № 1 провели для учнів 7-8-х класів КЗ «ВЛ № 8» мистецьку годину «Світ живопису».

5 квітня працівники бібліотеки-філії № 11 провели інформаційну годину «Небезпечна вода».

7 квітня до **Всесвітнього дня здоров'я** бібліотекарі провели:

- годину здоров'я «Ранкова зарядка» для вихованців КЗ «ЗДО № 38 ВМР» (філія № 2);

- години спілкування «Ментальне здоров'я: плекаємо стійкість» (філія № 3) та «Бережіть здоров'я власне бо життя таке прекрасне» для клієнтів РЦ «Гармонія» (філія № 8).

8 квітня бібліотекарі філії № 4 провели для учнів 9-Б класу КЗ «Вінницько-Хутірського ліцею» годину спілкування «Вибір професії – крок до життєвого успіху».

9 квітня бібліотекарі філії № 7 провели для юних відвідувачів інформаційну годину «Правила поведінки на воді».

10 квітня до **Дня довкілля** у бібліотеці-філії № 6 відбулася екологічна година «Збережи природу для людського роду».

15 квітня у філії № 11 проведено інформаційну годину «Як подбати про своє психічне здоров'я: 5 корисних звичок на кожний день».

17 квітня до **Великодня** бібліотекар філії № 3 провела для вихованців КЗ ДЗО ВМР народознавчу годину «Йде Пасха до нас з писанками».

22 квітня бібліотекар філії № 4 провела для учнів 7-Д класу КЗ «Вінницько-Хутірського ліцею» годину спілкування «Вибираємо професію змалечку».

25 квітня працівники бібліотеки-філії № 14 провели годину спілкування «Ментальне здоров'я: плекаємо стійкість».

24-26 квітня до **Дня чорнобильської трагедії** в бібліотеках відбулись такі заходи:

- година спілкування «Дзвони Чорнобиля» (філія № 1);
- історична година «Чорнобиль – біль України» (філія № 3);
- екологічна година «Весна 1986» (філія № 5);
- година пам'яті «Чорнобиль житиме в серцях».

1 травня до **Міжнародного дня сонця** працівники філії № 7 провели для учнів 4-Д класу КЗ «ВЛ № 27» інтерактивну годину «Щира посмішка сонця».

3 травня до **Дня пам'яті та примирення** бібліотекарі філії № 13 провели патріотичну годину «Хай буде мир».

7-8 травня до **Дня матері** в бібліотеках проведено годину спілкування «Найсвятіше в світі слово – Мати» (філія № 3) та інтерактивну годину «В кожній дитині – матінка єдина» (філія № 4).

15 травня до **Дня вишиванки** бібліотекарі філії № 7 провели для вихованців КЗ «ДНЗ № 10» народознавчу годину «Вишиванка – одяг вільних людей».

21 травня працівниками бібліотеки-філії № 4 проведено годину спілкування «Безбар'єрність – стосується кожного».

22 травня до **Дня Героїв** бібліотекарі провели:

- патріотичну годину «Незламні! Нескорені! Непереможні!» (філія № 1);

- *годину спілкування «Кращі сини України»* (філія № 3);
- *годину мужності для учнів 9-В класу КЗ «ВЛ № 29 «Герої нашої держави»* (філія № 12).

28 травня бібліотекарі філії № 4 провели для молодшої групи НВЗ «Центр християнського виховання дітей та молоді» *інтерактивну годину* «Про що книга нам розкаже».

28 травня у бібліотеці-філії № 6 відбувся для першокласників КЗ «ВЛ № 13» *бібліотечний урок* «Книга в житті людини».

30 травня бібліотекарі філії № 4 провели для ліцеїстів 9-В класу КЗ «Вінницького ліцею № 18» *інформаційну годину* «Професій безліч. Обери свою!».

4 червня до **Дня вшанування пам'яті дітей, які загинули в наслідок збройної агресії РФ проти України** у бібліотеках проведено *годину пам'яті* «Діти які ніколи...» (філія № 10) та *годину спілкування* «Діти, які ніколи...» (філія № 14).

5 червня до **Всесвітнього дня охорони довкілля** бібліотекарі філії № 7 провели *екологічну годину* «Неси добро у світ природи».

22 червня до **Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні** у філії № 14 відбулась *година пам'яті* «Війна немає забуття»

24 червня до **свята Івана Купала** бібліотекарями проведено *народознавчі години* «Ой на Івана, ой на Купала...» (філія № 2) та «Зійди, сонечко, на Івана» (філія № 7).

28 червня до **Дня Конституції України** в бібліотеках відбулись *патріотична година* «Конституція для всіх: і великих і малих» (філія № 7) та *історична година* «Пам'ять про подвиг» (філія № 10).

8 і 15 липня до **Дня хрещення Київської Русі-України історичні години** провели бібліотекарі філії № 21 («Хрещення Русі. Історія віків») та філії № 10 («Віра єднає наші серця»).

15 липня до Дня державності України бібліотекар філії № 21 провела для користувачів *патріотичну годину* «І є держава Україна, і є нескорений народ!».

12 серпня до **Міжнародного дня молоді** працівники філії № 11 провели *годину здивування* «День молоді в Україні та світі».

19 серпня у філії № 12 відбулась *краєзнавча година* «Історія мікрорайонів Вінниці: легенди та сучасність».

22 серпня, напередодні **Дня Державного Прапора України**, у філії № 3 відбулась *інформаційна година* «Прапор миру, вірності і волі».

24 серпня з нагоди **Дня незалежності України** у філії № 1 відбулась *історична година* «Незалежність! Гідність! Свобода!».

28 серпня до **Дня пам'яті загиблих захисників і захисниць** бібліотекарі філії № 13 провели *годину пам'яті* «Наша пам'ять не згине в віках», щоб розповісти дітям про велич подвигу наших героїв.

12 вересня до **Дня міста** бібліотекар філії № 20 провела *інформаційну годину* «Вінниця – місто вражень», присвячену минувшині та сучасності рідного краю.

19 вересня, до **Дня партизанської слави** у філії № 1 відбулась *історична година* «Сила нескорених».

19 вересня до **Дня миру** бібліотекар філії № 21 провела *виховну годину* «Хай буде мир віднині і довіку».

25 вересня з нагоди **Всесвітнього дня туризму** у філії № 12 відбулась *інформаційна година* «Вінниця туристична».

26-29 вересня до **Дня пам'яті жертв Бабиного Яру** бібліотекарі провели наступні *тематичні години*: «У пам'яті минулого немає» (філія № 7), «Бабин Яр – символ вічної скорботи» (філія № 12), «Їх тисячі лягли у Бабин Яр» (філія № 13), «Бабин Яр: історія і пам'ять» (філія № 14), «Бабин Яр – це наша незагоєна рана» (філія № 20), «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» (філія № 21).

29 вересня до **Всеукраїнського дня бібліотек** працівники ЦБДЮ провели для учнів 9-В класу КЗ «ВЛ № 15» *інформаційну годину* «Бібліотека – центр знань і культур».

27 жовтня до *Дня української писемності та мови* бібліотекар філії № 10 провела для дітей *тематичну годину* «До рідного слова торкаюсь душею».

5 листопада для учнів 2-А класу КЗ «ВЛ № 21» бібліотекарі філії № 13 провели *бібліотечний урок* «Подорож до Країни книг».

14 листопада до *Міжнародного дня толерантності* бібліотекар філії № 19 провела в КЗ Гавришівського ліцею для учнів 9-10 класів *інформаційну годину* «Жити в мирі з собою та іншими».

21-22 листопада до *Дня пам'яті жертв Голодоморів* у бібліотеках відбулись *інформаційна година* «Діти великого голоду» (філія № 10) та *година пам'яті* «Свічка плакала в скорботі» (філія № 4)

11 грудня до *185-річчя від дня народження Михайла Старицького* бібліотекар філії № 1 провела у форматі сторітелінг *літературну годину* «Батько українського театру».

16 грудня з нагоди *160-річчя від дня народження Р. Кіплінга* бібліотекар філії № 17 провела онлайн *літературну годину* «Інспектор британського імперіалізму – той самий автор «Книги джунглів»».

24 грудня до *різдвяно-новорічних свят* бібліотекарі філії № 13 провели для учасниць клубу «Неспокійні серця» *народознавчу годину* «Зима іде, свята веде».

Віртуальні виставки, буктрейлери, відеопрезентації

Віртуальні виставки.

22 січня до *Дня Соборності України* у бібліотеці-філії № 17 створено *віртуальну виставку* «Соборна. Вільна. Неподільна».

7 травня до *Дня пам'яті та примирення в Україні* працівники бібліотеки-філії № 5 підготували для широкої користувацької аудиторії *віртуальну виставку* «Про війну розповідає книга...».

10 червня бібліотекар філії № 18 презентувала *віртуальну виставку* «Там де душа» за книгами Василя Шкляра.

18 червня працівниками філії № 8 створено *віртуальну виставку* «Популярна психологія для всіх і кожного»

29 вересня до Дня пам'яті жертв Бабиного Яру бібліотекарі представили користувачам *віртуальну виставку* «Подих вічного болю»

16 жовтня *віртуальну виставку* «Дитячі книги – ювіляри 2025 року» створено працівниками філії № 7.

Буктрейлери.

5 січня бібліотекарі філії № 12 в межах проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу британського письменника Тома Флетчера «Різдвозавр».

12 січня бібліотекарі філії № 12 в межах проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Кетрін Стедмен «Сімейна гра».

14 січня бібліотекарі філії № 13 презентували *буктрейлер* на книгу Івана Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».

14 січня до *125-річчя з часу публікації роману Т. Драйзера «Сестра Керрі»* працівники ЦБДЮ створили на роман *буктрейлер*.

15 січня бібліотекарі філії № 17 представили *буктрейлер* на книгу В. Нестайка «Секретна зброя незнайомця Коші».

18 січня бібліотекарі філії № 12 презентували *буктрейлер* на книгу Дари Корній «Сузір'я дів».

19 січня в межах проєкту «Книга в кадрі» представлено *відеоогляд* на книгу Коллін Гувер «Покинь, якщо кохаєш...».

2 лютого в межах проєкту «Читай новинки» бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Мирослава Дочинця «Хліб та шоколад».

6 лютого в ЦМБ ім. І. Бевза створено *буктрейлер* «Чуттєва історія, яка не залишить осторонь нікого» на книгу Сари Джіо «Ожинова зима».

9 лютого працівники бібліотеки-філії № 11 презентували *буктрейлер* на книгу Світлани Ройз «Ключі сили».

12 лютого бібліотекарі ЦМБ ім. І. Бевза створили *буктрейлер* на книгу Роберта Галбрейта «Закувала зозуля».

15 лютого бібліотекарі філії № 13 презентували *буктрейлер* на книгу Анни Барнс «Як бути усвідомленим».

23 лютого бібліотекарі філії № 12 презентували *буктрейлер* на книгу Сергія Жадана «Месопотамія».

2 березня бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Оксани Забужко «Notre Dame d'Ukraine».

10 березня в межах проєкту «Читай новинки» бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Андрія Любки «Війна з тильного боку».

15 березня бібліотекарі філії № 7 створили *буктрейлер* на книгу сучасного польського дитячого письменника Гжегожа Касдепке «Велика книга почуттів».

21 березня до **70-річчя від дня народження Лесі Ворониної** бібліотекарі бібліотекарі філій № 2 та № 4 презентували *буктрейлери* на книгу Лесі Ворониної «Таємні товариства».

25 березня бібліотекарі-філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Івана Андрусяка «Морськосвинський детектив».

28 березня бібліотекар філії № 20 презентувала *буктрейлер* на книгу Всеволода Нестайка «Дивовижні пригоди в лісовій школі».

3 квітня бібліотекарі філії № 12 в межах проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Світлани Талан «Назустріч сонцю».

8 квітня бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Наталії Гурницької «Мелодія кави у тональності кардамону».

9 квітня у бібліотеці-філії № 13 презентовано *буктрейлер* на книгу Астрід Ліндгрєн «Брати Лев'яче Серце».

10 квітня бібліотекар філії № 3 створила *буктрейлер* на книгу Л. Охріменко «Оскар».

16 квітня бібліотекарі філії № 12 в межах проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Марини Верхова «Писанки Поділля».

21 квітня бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Олени Рижко «Дівчина з міста».

28 квітня в межах проєкту «Читай новинки» бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу для підлітків Анастасії Нікуліної «Сіль для моря, або Білий кит».

6 травня до **50-річчя публікації повісті Крістіне Нестлінгер «Конрад, або Дитина з бляшанки»** бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу.

8 травня в бібліотеці-філії № 2 представлено *буктрейлер* на книгу Г. Вдовиченко «36 і 6 котів».

25 травня бібліотекарі філії № 12 в межах проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Віталія Запеки «Герої, херої та не дуже».

26 травня *буктрейлер* на книгу Орести Осійчук «Абрикосова книгарня» створено бібліотекарем філії № 20.

28 травня *буктрейлер* на книгу Селесте Інґ «Усюди жевріють пожежі» представлено в ЦМБ ім. І. Бевза.

10 червня бібліотекар філії № 21 створила *буктрейлер* на книгу В. Шкляра «Маруся».

12 червня бібліотекар філії № 10 створила *буктрейлер* на книгу Світлани Талан «Моє чуже життя».

2 червня до **35-річчя командира розвідувального взводу Віктора Киргана** бібліотекарі філії № 6 презентували *буктрейлер* на книгу Ніни Ягоджинської «Кирган Віктор. Камінь. Леший».

8 червня бібліотекарі філії № 12 в межах проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Віталія та Дмитра Капранових «Паперові солдати».

15 червня бібліотекарі філії № 12 в рамках проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Оксани Сайко «Птахи завжди повертаються».

17 червня в межах проєкту «Читай новинки» бібліотекарі філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Вікторії Семененко «Вона першою все сказала».

26 червня до **10-річчя з часу публікації повісті Г. Вдовиченко «36 і 6 котів»** бібліотекарі філії № 7 створили *буктрейлер*.

23 липня працівники ЦМБ ім. І. Бевза презентували *буктрейлер* на книгу Ніколааса Спаркса «Любий Джоне...».

2 серпня бібліотекарі-філії № 12 в рамках проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Світлани Талан «Де живе свобода». Це глибока розповідь про свободу, вибір і внутрішнє звільнення від кайданів, які ми самі собі накладаємо.

10 серпня бібліотекарі-філії № 12 в рамках проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Світлани Талан «Купеля». Це вражаюча історія про справжні почуття, що витримали неабиякі перешкоди й випробування.

17 серпня бібліотекарі-філії № 12 в рамках проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Світлани Талан «Матусин оберіг». Це хвилююча історія про наше жорстоке сьогодення та душевний біль, невиправдані ілюзії та водночас віру у щасливе майбутнє, яку не змогли зламати ні війна, ні розлука з коханим, ні насильницьке заміжжя.

22 серпня бібліотекарі філії № 13 створили *буктрейлер* на книгу В. Нестайка «В країні сонячних зайчиків».

3 вересня бібліотекарі-філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Ю. Винничука «Місце для дракона» – це казка-притча про дракона, що мріяв про добро і мир, але зіткнувся з людською жорстокістю та зрадою. Історія про вибір, дружбу і справжню ціну людяності.

7 вересня бібліотекарі-філії № 12 створили *буктрейлер* на книгу Надії Гуменюк «Твоя навіки». Історичний роман «Твоя навіки» – це зворушлива історія про кохання, про відданість та силу людського духу, написана на тлі драматичних подій, які формували долю нашої країни.

12 вересня бібліотекарі-філії № 12 в рамках проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Галини Вдовиченко «Пів'яблука». Це історія жіночої дружби, що дозволить читачеві поглянути на звичні речі по-новому, оповідь про долі чотирьох подруг – таких різних, але однаково близьких.

30 вересня бібліотекар філії № 20 презентувала *буктрейлер* на книгу Василя Шкляра «Залишенець».

8 жовтня бібліотекарі філії № 13 презентували *буктрейлер* на книгу Лесі Ворониної «Пригоди голутого папуки».

4 листопада бібліотекарями філії № 2 було створено *буктрейлер* на книгу Надії Гербіш «Теплі історії до кави».

24 листопада бібліотекарі філії № 13 презентували *буктрейлер* на дитячу книгу Клауса Гагерупа «Дівчинка, яка рятувала книжки».

17 грудня бібліотекарі-філії № 12 в межах проєкту «Читай новинки» створили *буктрейлер* на книгу Джейн Остін «Гордість та упередження».

Відеопрезентації.

22 січня до **Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту** працівниками ЦМБ ім. І. Бевза представлено в межах дня інформації та проєкту «Книга в кадрі» *відеопрезентацію* за книгою Гіліян Флінн «Гострі предмети».

28 січня до **Міжнародного дня без інтернету** бібліотекарі філії № 13 представили *відеоогляд* «Відключи інтернет – відкрий книгу».

1 лютого у ЦБДЮ створено *відеопрезентацію* «Книга місяця».

4 лютого бібліотекарі філії № 6 презентували *відеопрезентацію* «В. Дячок «На межі почуттів».

5 лютого працівники ЦБДЮ презентували *відеоогляд* «10 книг, які надихають».

6 лютого бібліотекарі філії № 12 створили *відеоогляд* «Книги – ювіляри 2025»,

11 лютого бібліотекарі філії № 13 створили *відеопрезентацію* серії «Книжки про Даню» Рус Лагеркранц.

6 березня до *Шевченківських днів* працівники в межах дня інформації провели *відеопрезентацію* «Тарасове дитинство».

10 березня до Дня Державного Гімну України бібліотекарі філії № 5 підготували *відеопрезентацію* «Коли завмираєш з правцею на серці».

11 березня до *Дня Державного Гімну України* бібліотекарі філії № 13 створили *відеопрезентацію* «Ще не вмерла Україна!».

13 березня до *Міжнародного дня «Почитай мені»* бібліотекарі філії № 13 провели для учнів 4-Г класу КЗ «ВЛ № 13» *відеопрезентацію* «Самобутні українські слова, які вийшли з ужитку».

5 квітня до *Міжнародного дня ромів* працівники бібліотеки-філії № 7 створили *відеопрезентацію* «Роми: спосіб життя, традиції, міфи».

8 квітня у ЦБДЮ презентовано *відеопрезентацію* «Книга місяця».

19 квітня до *Всесвітнього дня книги і авторського права* у ЦБДЮ створено *відеоогляд* «Бібліотека рекомендує».

22 квітня до *50-річчя від дня народження Олени Рижко* бібліотекарі філії № 12 представили *відеопрезентацію* «Авторка поезій та підліткових романів».

17 травня *відеопрезентацію* «Музей-садиба М. І. Пирогова» створила бібліотекар філії № 18.

26 травня бібліотекарі ЦБДЮ створили *відеопрезентацію* «Письменник і його книга».

4 червня до *80-річчя від дня народження Іллі Безбаха* бібліотекарі філії № 13 створили *відеоогляд* «Багатогранність, як творче кредо».

19 червня до *125-річчя з дня народження Антуана де Сент-Екзюпері та 80-річчя з часу публікації казки «Маленький принц»* бібліотекарі філії № 7 створили *відеопрезентацію* за книгою.

20 червня бібліотекарі філії № 17 створили *відеоогляд* на книгу Роальд Дал «Чарлі і шоколадна фабрика».

4 липня працівники бібліотекарі-філії № 14 створили *відеопрезентацію* – «Поетичне намисто «Ми діти твої, Україно»».

15 липня до *Дня української державності* бібліотекарі філії № 13 представили увазі користувачів *відеопрезентацію* «Храми Київської Русі».

22 липня працівники бібліотеки-філії № 11 підготували *відеопрезентацію* «Одним подихом: що варто почитати дітям».

12 серпня бібліотекарі філії № 14 представили *відеопрезентацію* «Молодість у дії: святкуємо разом».

22 серпня працівники бібліотеки-філії № 14 представили *відеопрезентацію* «Танцюємо разом» з майстер-класом українського танцю.

1 вересня з нагоди *Дня знань* бібліотекарі філії № 8 підготували *відеоогляд* «Про шкільну освіту в різних країнах світу».

5 вересня до *Дня читання книг* бібліотекар філії № 10 підготувала *відеопрезентацію* «Розвиток книгодрукування на українських землях»

11 вересня з нагоди *Дня міста* працівники філії № 5 підготували для широкого загалу *відеопривітання* «Моя Вінниця – іменинниця».

30 вересня до *Всеукраїнського дня бібліотек* у філії № 2 для студентів КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» було представлено серію *відеопрезентацій* з розповідями про знамениті та незвичайні бібліотеки світу.

9 жовтня *відеоогляд* нових надходжень «Новинки-цікавинки» (філія № 13).

25 жовтня *відеопрезентація* «Книга і кіно» (ЦБДЮ).

16 листопада до *Міжнародного дня толерантності* працівники бібліотеки-філії № 5 підготували *відеопрезентацію* «Запорука людяності».

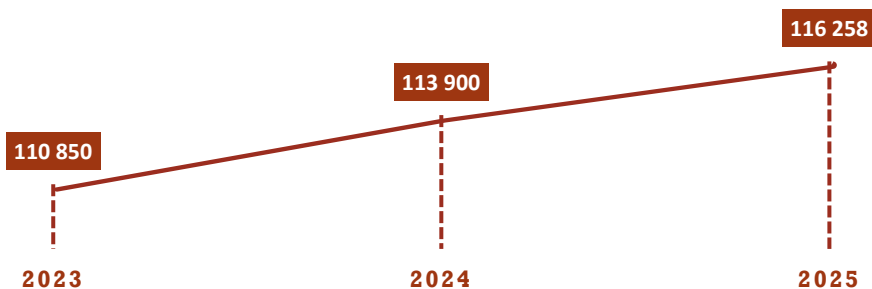
25 листопада *відеоогляд* «Книжкові новинки» (ЦБДЮ).

18 грудня в межах **Національного тижня дитячого читання** та онлайн челенджа «Я читаю про...», оголошеного Вінницькою обласною бібліотекою для дітей та юнацтва ім. Івана Франка, створили *відеопрезентацію* за відгуком юного читача бібліотеки Тихона Мандренка на прочитані книги.

15, 24 грудня до різдвяно-новорічних свят в бібліотеках представлено: *відеоогляд* «Різдвяна завірюха» (філія № 6); *відеопрезентацію* «Дивосвіт Різдвяних свят» (філія № 13).

Упродовж року проводилась систематична робота з наповнення та редагування електронного каталогу. **Обсяг баз даних електронного каталогу на кінець звітного періоду становив 116 258 записів.**

Обсяг ЕК у порівнянні з 2023/2024 роками

Протягом звітного періоду продовжено роботу з модернізації та наповнення власного вебсайту. Наповнювались та оновлювались за потреби розділи:

– Структура	– Книги з автографами
– Колектив	– VinBookFest
– План заходів	– Радимо почитати
– Новини та події	– Майстер-класи
– Бібліотеки в ЗМІ	– <i>Буктрейлери</i>
– Нові надходження	– Вінницька звукова книга
– Дізнайся про новинки першим	

Значимість власних вебресурсів важко переоцінити. Вони забезпечують потреби користувачів протягом в режимі 24/7, розширюють фізичні межі бібліотек та їх функції бібліотек, зокрема:

- інформаційну (надання широкого спектру матеріалів з фахової підготовки, інформування про події, що відбуваються у бібліотеці);
- навігаційну (посилання на бібліотечні ресурси та ресурси, корисні для бібліотекарів);
- комунікаційну (інструмент взаємодії, налагодження діалогу, який полягає в обміні інформацією, а не тільки в її трансляції);
- інноваційну (можливість запроваджувати нові проекти та послуги в бібліотеці).

Станом на 01.01.2026 бібліотеки ВМ ЦБС мають 46 блогів та сторінок в соціальних мережах, але з них лише 21 інтернет-ресурс – оновлюється не рідше 2 разів на тиждень.

Бібліотека	Кількість запитів на виконання довідок, од	Кількість виконаних довідок, од	Кількість блогів, сторінок у соц. мережах, од	Кількість основ. Інтернет-ресурсів бібліотек, що оновл. не рідше 2 разів на тиждень, од	Кількість звернень до власних блогів
БФ № 1	611	611	2	1	44176
БФ № 2	310	300	2	1	35652
БФ № 3	86	86	2	1	13800
БФ № 4	808	788	2	1	26148
БФ № 5	176	166	2	0	93055
БФ № 6	312	283	2	1	37001
БФ № 7	1096	1096	2	1	19963
БФ № 8	1777	1382	2	1	36312
БФ № 10	32	30	1	1	2342
БФ № 11	910	881	2	1	28506
БФ № 12	1505	1505	2	1	55360
БФ № 13	1244	1033	2	1	37147
БФ № 14	82	80	2	1	28359
БФ № 15	22	18	1	0	6889
БФ № 16	893	839	2	1	23333
БФ № 17	239	236	2	1	13311
БФ № 18	40	28	2	1	13233
БФ № 19	28	28	2	1	4182
БФ № 20	60	51	2	1	7810
БФ № 21	79	70	2	1	19280
БФ № 22	24	24	2	1	15652
ЦБДЮ	890	874	2	1	27610
ЦМБ	1373	1353	4	1	70501
УСЬОГО	12597	11762	46	21	659622

VIII. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Протягом 2025 року методична робота ВМ ЦБС була спрямована на забезпечення бібліотек-філій консультативно-методичною підтримкою з основних напрямів бібліотечної діяльності. Консультування бібліотекарів є ключовим елементом методичної роботи, адже воно забезпечує розвиток професійної майстерності, впровадження нових технологій та підвищення якості бібліотечного обслуговування. Воно працює як місток між теорією та практикою, допомагаючи бібліотекарям ефективно реагувати на виклики сучасності. Значення консультування важко переоцінити:

- Підтримка професійної діяльності: консультації допомагають бібліотекарям орієнтуватися у нових стандартах, технологіях та методиках роботи;
- Підвищення кваліфікації: це одна з форм безперервної освіти, що сприяє розвитку компетентностей та адаптації до змін у суспільстві;
- Впровадження інновацій: через консультування поширюється передовий досвід, нові технології та сучасні підходи до бібліотечної справи;
- Забезпечення єдності методики: консультації допомагають узгоджувати роботу різних бібліотек, формувати єдині стандарти та методичні рекомендації.

У процесі консультування беруть участь не лише методичні служби, а й фахівці інших структурних підрозділів, що забезпечує високий рівень професійної допомоги. Важливість методичної роботи підкреслюється обсягом та якістю наданих консультацій, які сприяють професійному розвитку бібліотекарів і підвищенню ефективності роботи бібліотек.

Всього у 2025 році було здійснено 91 відвідування, з них:

- тематичне вивчення питання – 30;
- контрольних перевірок – 25;
- методична та практична допомога – 36.

Працівники ВМ ЦБС були охоплені різноманітними формами навчання, як то семінари, семінари-практикуми.

Згідно річного плану роботи ВМ ЦБС та у відповідності до нагальних завдань здійснено підвищення кваліфікації бібліотечних працівників системи за наступною проблематикою:

- семінар на базі бібліотеки-філії №16 «Систематизація документів та переведення систематичних каталогів на таблиці Універсальної десяткової класифікації в структурних підрозділах ЦБС»;
- практикуми на базі ЦМБ «Вчимося створювати BookTrailer», «Афіша заходів – реклама бібліотеки», «Працюємо в графічному редакторі Canva»;
- семінар-практикум на базі ЦМБ «Планування роботи бібліотек-філій на 2026 рік».

Одна із основних функцій методичної роботи – це аналітична. Аналіз статистичних даних, планів роботи та інших документів розкриває роботу в динаміці, об'єктивно свідчить про досягнення за певний період. Аналітична функція методичної роботи – це інструмент управління якістю бібліотечних послуг. Вона допомагає не лише фіксувати стан справ, а й прогнозувати майбутні тенденції, що робить бібліотеку сучасним і гнучким центром інформації та культури. Під час виробничих нарад, виїздів, експертно-діагностичного вивчення, на радах при директорі, під час днів професійного спілкування підводяться підсумки за місяць, квартал, півріччя, обговорюються недоліки та розглядаються шляхи їх усунення.

Методичною службою ВМ ЦБС оперативно було виконано такі першочергові планові та позапланові завдання:

- допомога в організації та моніторинг роботи гуртків та клубів за інтересами;
- допомога в організації та моніторинг проведення масових заходів;
- підтримка проєктів: «Вітальні Святого Миколая», фестиваль «VinBookFest»;
- підготовка аналітичних довідок, інформації на виконання урядових рішень та Указів Президента України, здійснених підрозділами ВМ ЦБС;

- підготовка матеріалів для розгляду на розширених засіданнях Департаменту культури міської ради: за підсумками роботи у 2024 році;
- аналітична інформація та матеріали про події в бібліотеках ВМ ЦБС на власний сайт, в т. ч. на сайт міської ради, у ЗМІ;
- навчання працівників по наповненню блогів, редагування інформаційних статей до сайту;
- надання практичної допомоги в написанні проєктів;
- практична допомога працівникам та бібліотекам-філіям при функціонуванні Пунктів незламності на базі 10 бібліотек-філій;
- наповнення інформаційними матеріалами блогів та сайту ВМ ЦБС;

В рамках координації роботи по підвищенню кваліфікації з закладами інших систем та відомств працівники ВМ ЦБС взяли участь:

- у травні взяли участь у дводенному тренінгу: «Громадо-орієнтований підхід у програмі з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в громаді», який відбудеться в рамках навчальної програми;
- відповідальна особа взяла участь у онлайн-конференції на платформі Zoom щодо розробки Програми розвитку культури і мистецтва на 2026-2028 роки;
- у червні керівник ВМ ЦБС взяла участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «VI ОдесаБібліоСаміт», що відбувся в Одеській національній науковій бібліотеці;
- сприяли проведенню анонімного опитування з наданням вивчення думок різних категорій працівників культури щодо підвищення кваліфікації в галузі культури;
- у листопаді взяли участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Інноваційні процеси в сучасній українській культурі», організований комітетом Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму;
- керівник ВМ ЦБС взяла участь у засіданні Ради департаменту культури з питання «Підготовка закладів культури ВМТГ до роботи в осінньо-зимовий період»;
- в грудні взяли участь у громадських слуханнях (Проект бюджету ВМТГ на 2026 рік);
- відповідальна особа взяла участь освітніх та практичних заходів, спрямованих на популяризацію енергоощадної поведінки, розвиток відновлюваної енергетики, а також зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування, комунальними установами, бізнесом, ОСББ та громадськістю «Дні енергії у Вінниці 2025»;
- брали участь у робочих зустрічах на платформі Google Meet спільно з Goethe-Institut.

До спеціалістів ЦМБ звертались за допомогою бібліотекарі інших систем та відомств, яким надавалась консультативна допомога.

На сьогоднішній день, поряд з традиційними формами підвищення кваліфікації, все частіше з'являються нові, модернізовані, що враховуючи зміни в суспільстві, теж удосконалюються. У Вінницькому обласному навчально-методичному центрі галузі культури, мистецтв та туризму протягом року пройшли навчання вісім спеціалістів:

- «Трансформація бібліотек у сучасні хаби цифрової освіти» (Т. Іваннікова);
- «Брендинг і айдентика в бібліотеці. Створення цифрових бібліотек краєзнавства: досвід та перспективи» (О. Бобрівська);
- «Бібліотека як об'єкт модернізації сучасного культурного простору» (М. Яворська, Т. Савчук);
- «Бібліотечні фонди: цифрова трансформація фондів, методи та технології» (Л. Синятинська);
- «Виховуємо користувача: бібліотечні тренди. Ігрові мультимедійні програми для дітей» (О. Беденко, І. Салій);

- «Бібліографічні менеджери: організація та управління бібліографічними даними. Інформаційна культура та медіаграмотність» (Токар Т.).
- Для слухачів ВОНМЦ було прочитано лекції на теми:
 - «Спеціалізація роботи бібліотеки. Краєзнавча діяльність в роботі бібліотеки. Обмін досвідом», завідувач бібліотеки-філії №1 Вергун О. М.;
 - «Сучасні підходи організації краєзнавчої роботи в бібліотеках», директор ВМ ЦБС Заквацька О. П.;
 - «Сучасна публічна бібліотека: простір для знань, творчості та спільноти. Вступ для початківців» (на прикладі роботи ВМ ЦБС) на базі бібліотеки-філії №17, директор ВМ ЦБС Заквацька О. П.;
 - «Інформаційні технології в бібліографічній роботі міських публічних бібліотек», головний бібліограф Слободянюк Н. І.

ІХ. РОБОТА З ПЕРСОНАЛОМ. УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ КУЛЬТУРИ «ВІННИЦЬКА МІСЬКА ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА

Станом на 1 січня 2026 року загальна чисельність працівників закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» (далі – ВМЦБС) становить **121 особу** при штатній чисельності **113 ставок**. Фактично у закладі працює **99 осіб**, з них **83 – керівники та спеціалісти, 16 – технічні працівники**.

Кількість бібліотечних працівників (відповідно до додатку до Порядку виплати доплати за вислугу років працівникам державних і комунальних бібліотек, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 2005 року №84) становить **77 осіб, 6 працівників** – це інші спеціалісти (заступник директора по господарській роботі, головний бухгалтер, два бухгалтери, інженер з комп'ютерних систем), які згідно додатку до Порядку не є бібліотечними працівниками.

У порівнянні з минулим роком загальна чисельність працівників змінилася **з 120 до 121 особи**, що пов'язано з уточненням даних та усуненням технічної помилки при обрахуванні загальної чисельності відповідно до штатного розпису на 2025 рік. Водночас, кількість фактично працюючих працівників зменшилася **на 10 осіб** у зв'язку з вивільненням кадрів та наявністю вакантних посад станом на звітну дату.

Протягом 2025 року керівництвом бібліотеки проводилися заходи спрямовані на наповнення штату бібліотеки професійними кадрами, підвищення їх кваліфікації, розстановки та стимулювання, відповідно до покладених завдань та функцій структурних підрозділів, а також враховуючи виконання працівниками своїх посадових обов'язків, активності та особистого внеску кожного у розвиток ВМ ЦБС.

Із загальної кількості працівників 60 осіб мають вищу освіту (заклади вищої освіти III–IV рівнів акредитації), з них 22 – фахову бібліотечну освіту. Фахову передвищу (середню спеціальну) освіту, здобуту в закладах I–II рівнів акредитації, мають 37 працівників, з яких 20 – фахову бібліотечну освіту.

Спеціалісти з освітою III – IV р.акр.:

в 2025 році – 65 % , в т.ч. фахівців – 31 %

в 2024 році – 68 %, в т.ч. фахівців – 34 %

Спеціалісти з освітою I – II р.акр.:

в 2025 році – 28 %, в т.ч. фахівців – 24 %

в 2024 році – 31 %, в т.ч. фахівців – 24%

Освітній рівень працівників у 2025 році:

професійно-технічна освіта (молодший спеціаліст) – 26 %

базова вища освіта – 2 %;

повна вища освіта – 65 %.

Освітній рівень працівників Вінницької міської централізованої бібліотечної системи у 2025 році загалом залишається достатнім для забезпечення виконання покладених на заклад завдань. Переважну частку кадрового складу становлять працівники з повною вищою освітою, що свідчить про наявність сформованого професійного ядра колективу. **Водночас у порівнянні з 2024 роком спостерігається незначне зменшення частки спеціалістів з вищою освітою та фаховою бібліотечною підготовкою, що пов'язано з кадровими змінами та наявністю вакантних посад.** Збереження оптимального балансу між працівниками з вищою та фаховою передвищою освітою забезпечує безперервність бібліотечних процесів, проте актуальним завданням залишається залучення молодих фахівців і підвищення частки працівників із фаховою бібліотечною освітою.

Упродовж 2025 року до закладу культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» прийнято на роботу 24 особи, з них 19 – бібліотечні спеціалісти, у тому числі 2 – з фаховою бібліотечною освітою, та 4 – технічні працівники, 1 – інші спеціалісти.

Водночас у 2024 році з бібліотечної системи звільнено 34 працівники, серед яких 26 – бібліотечні спеціалісти (у тому числі 11 – з фаховою бібліотечною освітою), 4 – інші спеціалісти та 4 – технічні працівники.

Аналіз кадрового руху свідчить про те, що обсяги прийняття працівників не компенсують рівень звільнень попереднього періоду, що безпосередньо впливає на зменшення фактичної чисельності персоналу та збільшення кількості вакантних посад.

Плинність персоналу залишається одним із ключових індикаторів стабільності та ефективності діяльності закладу. У 2025 році основними причинами звільнення працівників були низький рівень оплати праці у сфері культури, що спонукає працівників до пошуку більш вигідних фінансових умов, а також прагнення до покращення умов зайнятості, зокрема гнучкого графіка роботи та можливостей професійного розвитку.

Серед вагомих переваг щодо розвитку та підвищення фахового рівня персоналу у 2025 році слід відзначити те, що 3 працівників ВМ ЦБС здобувають фахову освіту у Тульчинському фаховому коледжі культури за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» (рівень – молодший спеціаліст).

Протягом року працівники бібліотек системи активно долучалися до професійного розвитку, беручи участь у вебінарах, відеоконференціях, майстер-класах, методично-інформаційних онлайн-заходах та інших формах підвищення кваліфікації.

У 2025 році на базі Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму 8 працівників ВМ ЦБС пройшли курси підвищення кваліфікації за такими напрямками:

- «Трансформація бібліотек у сучасні хаби цифрової освіти»;
- «Брендинг і айдентика в бібліотеці. Створення цифрових бібліотек краєзнавства: досвід та перспективи»;
- «Бібліотека як об'єкт модернізації сучасного культурного простору»;
- «Бібліотечні фонди: цифрова трансформація, методи та технології роботи з фондами»;
- «Виховання користувача: бібліотечні тренди. Ігрові мультимедійні програми для дітей»;
- «Бібліографічні менеджери: організація та управління бібліографічними даними. Інформаційна культура та медіаграмотність»

Крім того, фахівці ВМ ЦБС виступали лекторами для слухачів ВОНМЦ, поділившись власним практичним досвідом. Було проведено лекції на такі теми:

«Спеціалізація діяльності бібліотеки. Краєзнавча робота як складова бібліотечного обслуговування. Обмін досвідом» (завідувачка бібліотеки-філії №1 Вергун О. М.);

– «Сучасні підходи до організації краєзнавчої діяльності в бібліотеках» (директорка ВМ ЦБС Заквацька О. П.);

– «Сучасна публічна бібліотека: простір знань, творчості та взаємодії громади. Вступ для початківців» (на прикладі діяльності ВМ ЦБС) – на базі бібліотеки-філії №17 (директорка ВМ ЦБС Заквацька О. П.);

– «Інформаційні технології в бібліографічній діяльності міських публічних бібліотек» (Слободянюк Н. І.).

Загалом за звітний період 81 працівників підвищили свій професійний рівень, з них – 8 у Вінницькому обласному навчально-методичному центрі галузі культури, мистецтв та туризму, покращили цифрові навички «Цифрограм для бібліотек» на платформі Дія Освіта.

– 65 осіб, 8 осіб пройшли навчання пожежно-технічного мінімуму.

В рамках координації роботи по підвищенню кваліфікації з закладами інших систем та відомств працівники ВМ ЦБС взяли участь:

– у травні взяли участь у дводенному тренінгу: «Громадо-орієнтований підхід у програмі з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в громаді», який відбудеться в рамках навчальної програми;

– відповідальна особа взяла участь у онлайн-конференції на платформі Zoom щодо розробки Програми розвитку культури і мистецтва на 2026-2028 роки;

- у червні керівник ВМ ЦБС взяла участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «VI ОдесаБібліоСаміт», що відбувся в Одеській національній науковій бібліотеці;
- сприяли проведенню анонімного опитування з наданням вивчення думок різних категорій працівників культури щодо підвищення кваліфікації в галузі культури;
- у листопаді взяли участь у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Інноваційні процеси в сучасній українській культурі», організованій комітетом Вінницького обласного навчально-методичного центру галузі культури, мистецтв та туризму;
- керівник ВМ ЦБС взяла участь у засіданні Ради департаменту культури з питання «Підготовка закладів культури ВМТГ до роботи в осінньо-зимовий період»;
- в грудні взяли участь у громадських слуханнях (Проект бюджету ВМТГ на 2026 рік);
- відповідальна особа взяла участь освітніх та практичних заходів, спрямованих на популяризацію енергоощадної поведінки, розвиток відновлюваної енергетики, а також зміцнення співпраці між органами місцевого самоврядування, комунальними установами, бізнесом, ОСББ та громадськістю «Дні енергії у Вінниці 2025»;
- брали участь у робочих зустрічах на платформі Google Meet спільно з Goethe-Institut.

Бібліотекарі, а це **66 працівників, отримують доплату за вислугу років** згідно Закону України «Про бібліотеку і бібліотечну справу» у розмірах та порядку, передбаченому Постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.2005 №84 «Про затвердження Порядку виплати доплати за вислугу років працівникам державних і комунальних бібліотек».

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 1073 від 30.09.2009 «Про підвищення заробітної плати працівникам бібліотек» **усім бібліотечним** фахівцям (77 працівників) встановлені надбавки за особливі умови праці у розмірі до 50% посадового окладу.

Виплата заробітної плати у звітному періоді здійснювалася усім працівникам відповідно до чинного законодавства в повному обсязі та у встановлені Колективним договором терміни.

Відповідно до ст.30 Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу», Колективного договору ВМ ЦБС, постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2009 № 1062 у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 22.01.2005 №84 «Про затвердження Порядку виплати доплати за вислугу років працівникам державних і комунальних бібліотек» **усі працівники ВМ ЦБС отримали матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань.**

Протягом 2025 року працівникам ВМ ЦБС надавалися щорічні відпустки з виплатою матеріальної допомоги на оздоровлення.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 30.08.2002 №1298, п. 2 постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 20.01.2021 №29, керуючись наказом Міністерства культури і туризму України від 18.10.2005 № 745 «Про впорядкування умов оплати праці працівників культури на основі Єдиної тарифної сітки», «Положенням про преміювання та заохочення за успіхи у роботі працівників ВМ ЦБС», відповідно до Колективного договору ВМ ЦБС, виходячи з результатів індивідуальної праці та особистого вкладу в загальні результати роботи, за фактично відпрацьований час, в межах фонду заробітної плати та економії фонду заробітної плати, **здійснювалось упродовж року преміювання висококваліфікованих працівників.** Преміювання здійснювалася за результатами книжкового фестивалю «VinBookFest», до Всеукраїнського

дня бібліотек, за результатами роботи за 2025 рік тощо. Також працівникам, які відзначили ювілейні дати (50, 60, 70 років) виплачується премія в посадовому окладі.

Подяками Вінницької міської ради та її виконавчого комітету та грошовими преміями у розмірі 1000 грн., з нагоди відзначення Всеукраїнського дня бібліотек подяками та грошовими преміями у розмірі 1000 грн. нагороджені 10 працівників ВМ ЦБС, до Всеукраїнського дня працівників культури двоє працівників.

Від Вінницької обласної профспілки працівників з нагоди відзначення Всеукраїнського дня бібліотек подяками та грошовими преміями у розмірі 300 грн. нагороджені 10 працівників ВМ ЦБС, до ювілейних дат 5 працівників.

12 членів первинної профспілкової організації ВМ ЦБС нагороджені грошовими преміями у розмірі 300 грн. з нагоди відзначення Всеукраїнського дня.

Подяками та грошовими преміями від імені первинної профспілкової організації ВМ ЦБС у розмірі 1000 грн. з нагоди відзначення ювілейних дат та за багаторічну сумлінну працю нагороджені: 6 працівників ВМ ЦБС.

У 2025 році жодних змін щодо створення, ліквідації чи запровадження посад у ВМ ЦБС не відбулося.

Кількість мобілізованих працівників ВМ ЦБС:

2 працівники (Мащенко Денис Вячеславович – заступник директора з господарської роботи, Борозенцев Леонід Леонідович – бібліотекар Вінницької міської центральної бібліотеки ім. І.Бевза).

Змін у навантаженні (ставках) упродовж 2025 року не було.

Вакантні посади:

бібліотечні працівники – 10 ставок

інших спеціалістів – 4 ставки

Бібліотечна галузь сьогодні стикається з гострою нестачею кваліфікованих кадрів. Молодь рідко обирає професію бібліотекаря, що значною мірою зумовлено низьким рівнем заробітної плати, особливо для працівників без відповідного стажу або спеціалізованої освіти.

Державна підтримка працівників бібліотек наразі є недостатньою, що ускладнює залучення нових кадрів та утримання існуючих. Водночас інші сфери пропонують більш вигідні умови праці та перспективи кар'єрного зростання, що робить їх більш привабливими для молоді.

Якщо не вживати системних заходів, проблема нестачі фахівців у бібліотечній сфері лише загострюватиметься, що може негативно вплинути на розвиток культури, освіти та доступу населення до знань.

За зовнішнім сумісництвом працюють 2 особи:

бібліотечних спеціалістів – 2.

За внутрішнім сумісництвом працюють 8 осіб:

За внутрішнім суміщенням посад - 2 особи.

В штатному розписі ВМ ЦБС наявні наступні посади: провідний юрисконсульт, головний бухгалтер, бухгалтер, інженер з комп'ютерних систем, секретар, художник, оператор копіювальних і розмножувальних машин, фахівець з публічних закупівель.

Кадровий розвиток Вінницької міської централізованої бібліотечної системи (ВМ ЦБС) є необхідною умовою ефективного функціонування закладу культури, особливо в умовах швидких змін у професійних вимогах на тлі науково-технічного прогресу. Розвиток кадрів повинен бути безперервним та включати професійне навчання й підвищення кваліфікації.

Упродовж останніх років зростає потреба у кваліфікованих спеціалістах, зокрема серед молодих працівників з фаховою бібліотечною освітою. Найбільш гострі кадрові виклики пов'язані з дефіцитом фахівців на ключові посади: бібліотекарів, які працюють з дітьми та молоддю, спеціалістів з інформаційних технологій для обслуговування цифрових ресурсів, організаторів культурно-просвітницьких заходів і методистів для розвитку бібліотечних програм.

Ситуацію ускладнює обмежена можливість професійного розвитку працівників. Відсутні достатні програми підвищення кваліфікації у сфері сучасних технологій, арт-терапії та маркетингу бібліотечних послуг. Недостатнє фінансування обмежує участь персоналу у семінарах, тренінгах та міжнародних програмах обміну досвідом.

Низький рівень заробітної плати залишається значним фактором, що впливає на мотивацію працівників, особливо молодих спеціалістів без досвіду та спеціалізованої освіти. Це ускладнює залучення нових кадрів та оновлення колективу.

Додатковим викликом є потреба в оновленні технічного оснащення бібліотек. Нестача сучасного програмного забезпечення та мультимедійної техніки обмежує впровадження інновацій та знижує ефективність роботи.

Для подолання зазначених проблем необхідно:

- розробити програми підтримки та мотивації молодих фахівців;
- забезпечити регулярне підвищення кваліфікації та навчання працівників за сучасними методиками;
- підвищити рівень фінансування бібліотек;
- оновити технічну базу та мультимедійне оснащення;
- створити конкурентні умови праці, що стимулюватимуть розвиток бібліотечної справи.

Загалом кадрова робота ВМ ЦБС демонструє стабільність і поступовий розвиток, проте потребує подальшого вдосконалення кадрової політики для забезпечення якісного обслуговування громадян, залучення молодих фахівців, зменшення середнього віку працівників та посилення професійної орієнтації серед студентів і випускників бібліотечних спеціальностей.

З метою подолання існуючих кадрових викликів та забезпечення сталого розвитку ВМ ЦБС доцільно зосередити зусилля на комплексному оновленні кадрової політики, орієнтованій на залучення, утримання та професійний розвиток персоналу.

Важливим кроком у вдосконаленні кадрової політики є впровадження системи підтримки молодих фахівців, зокрема через наставництво, адаптаційні програми для новоприйнятих працівників, співпрацю з профільними закладами освіти та популяризацію бібліотечної професії серед студентської молоді. Доцільним є створення умов для проходження практики та стажування з подальшою можливістю працевлаштування. З цією метою між закладом культури «Вінницька міська централізована бібліотечна система» укладено договори про проходження студентської практики зі здобувачами освіти спеціальності «Архівна та бібліотечна справа» Донецького національного університету імені Василя Стуса та Тульчинського фахового коледжу культури.

Необхідно забезпечити безперервний професійний розвиток працівників через розширення програм підвищення кваліфікації з акцентом на цифрові компетентності, інформаційні технології, медіаграмотність, маркетинг бібліотечних послуг, інклюзивні практики та арттерапевтичні методики. Важливо активніше залучати працівників до онлайн-курсів, вебінарів, національних і міжнародних професійних програм.

Зокрема, у 2026 році заплановано провести семінари для бібліотечних працівників на теми: «Арт-практики для стійкості: творчість як інструмент ментального відновлення. Український та європейський підхід», «Бібліотеки для дітей і підлітків: виклики, можливості та сучасні рішення», «Бібліотека як магніт громади: нова роль бібліотекаря у сучасному просторі культури», «Ефективне планування діяльності бібліотек на 2027 рік: інструменти, тренди, методики»

З метою підвищення мотивації персоналу доцільно удосконалити систему нематеріального стимулювання, зокрема через визнання професійних досягнень, підтримку ініціатив, участь у проєктній діяльності, можливості кар'єрного зростання та розширення професійних ролей.

Окремої уваги потребує питання фінансового забезпечення кадрової сфери, зокрема пошук додаткових джерел фінансування для участі працівників у навчальних заходах, грантових програмах та проєктах професійного розвитку.

Для підвищення ефективності роботи бібліотек необхідно продовжити оновлення матеріально-технічної бази, зокрема забезпечення сучасним програмним забезпеченням, комп'ютерною та мультимедійною технікою, що сприятиме впровадженню інноваційних форм роботи та підвищенню привабливості робочих місць.

Для виконання цих завдань у бюджеті галузі передбачені певні кошти.

У цілому реалізація запропонованих заходів сприятиме формуванню професійної, мотивованої та конкурентоспроможної команди, зниженню плинності кадрів, омолодженню колективу та підвищенню якості бібліотечного обслуговування громади.

Х. АДМІНІСТРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. ЗМІЦНЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ БІБЛІОТЕКИ. ЗАХОДИ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Протягом 2025 року у ВМ ЦБС постійно проводилися заходи, спрямовані на зміцнення матеріально-технічної бази закладу. Зокрема, здійснено низку робіт, що стосуються господарської діяльності та поліпшення умов праці колективу і створення безпечного середовища для персоналу і користувачів ВМ ЦБС.

Загалом на зміцнення матеріально-технічної бази закладу були залучені кошти в сумі – 902141,12 грн, із них:

- ремонти та будівельні матеріали – 36411,95 грн;
- перевірка і вимірювання електрообладнання – 21000 грн;
- сервісне обслуговування газового котла – 19900 грн;
- підтримка засобів пожежної безпеки – 92429 грн. в т.ч:
- перезарядка вогнегасників – 13248 грн.
- пожежне спостереження та технічне обслуговування пожежної сигналізації – 79181 грн;
- облаштування пунктів незламності (рації, аптечки, розкладачки, миючі засоби, мастильні;
- матеріали, питна вода, чай, печиво, павербанки та ін.) – 423550 грн;
- придбання (меблі, техніка, жалюзі) – 120899,44 грн;
- санітарно-гігієнічні засоби – 7000грн;
- облаштування укриття (біотуалети, рукомийники) – 16929,99 грн;
- придбання лічильників холодної води – 8604 грн;
- канцтовари, бібліотечні бланки – 113039,50 грн;
- електротовари (лампочки, розетки, кабеля) – 6738 грн;
- придбання автомобільних шин – 14400 грн;
- обслуговування генераторів – 14530 грн.
- перевірка лічильників газу та електроенергії – 6709,24 грн.

Відповідно до Закону України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 2101-ІХ, Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022 та з метою належної організації роботи ВМ ЦБС в умовах воєнного стану, у бібліотеках-філіях проведені заходи щодо створення безпечних умов для працівників та відвідувачів.

З метою забезпечення виконання вимог законодавства у сфері охорони праці згідно Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2025 р. № 15, штатного розпису та Класифікатора професій ДК-003:2010, щоквартально, щомісячно в ЦМБ і бібліотеках філіях протягом 2025 р. проводились навчання, інструктажі з охорони праці та пожежної безпеки.

10 листопада і 22 грудня на базі Учбово-виробничого центру «Сигнал» керівники підрозділів пройшли навчання та атестацію з питань охорони праці, пожежної безпеки та отримали відповідні посвідчення.

Проводиться робота зі збереження транспортного засобу і попередження ДТП,

здійснюється постійний контроль за дотриманням правил техніки безпеки під час експлуатації автотранспорту.

На виконання наказу департаменту культури від 12.06.2025 р. № 28 «Про затвердження плану підготовки закладів культури до роботи в осінньо-зимовий період 2025-2026 років» з метою попередження пожеж та надзвичайних ситуацій у структурних підрозділах ВМ ЦБС та своєчасної підготовки ВМ ЦБС до роботи в умовах осінньо-зимового періоду закладом культури ВМ ЦБС була проведена певна організаційна та підготовча робота.

Директором ЦМБ ім. І. Бевза виданий наказ від 18.06.2025 № 42/25-ОД «Про затвердження плану підготовки ВМ ЦБС до роботи в осінньо-зимовий період 2025–2026 років», а також визначено відповідальних осіб і доручено виконання запланованих заходів.

У 2025 році у бібліотеках Вінницької міської централізованої бібліотечної системи були здійснені поточні ремонтні та господарські роботи на загальну суму 36 411,95 грн у приміщеннях, які потребували першочергового втручання. Проведені заходи були спрямовані на підтримання належного технічного й санітарного стану будівель, забезпечення безпечних умов перебування користувачів і працівників, а також покращення естетичного вигляду бібліотечних приміщень і прилеглих територій.

Упродовж року виконано комплекс ремонтних робіт у бібліотеках. Зокрема, здійснено ремонт газового котла у бібліотеці-філії № 14. Проведено ремонт сходів і заміну плитки у бібліотеках-філіях № 1, № 2, № 7, № 12, а також ремонт сходів центрального входу у бібліотеці-філії № 22. У бібліотеках-філіях № 6, № 11, № 13, № 18 виконано ремонт тротуарного покриття, а у бібліотеках-філіях № 6, № 8, № 11, № 14 проведено оновлення маркування та ремонт фасадних сходів і плитки. Здійснено ремонт навісів у бібліотеках-філіях № 6, № 14, № 18 та виконано ремонт даху бібліотеки-філії № 19.

Значну увагу приділено оновленню внутрішніх приміщень. У ЦМБ ім. І. Бевза проведено фарбування стін, сходів, кухні, вестибюлю та дверей із нанесенням жовтої попереджувальної розмітки, а також виконано штукатурні роботи колон фасаду будівлі. У IV кварталі 2025 року виконано фарбування стін кабінету директора та кабінетів заступників директора у ЦМБ ім. І. Бевза. Аналогічні ремонтні роботи, зокрема заміну плитки, фарбування підлоги, стін і дверей з нанесенням жовтої розмітки, здійснено у бібліотеках-філіях № 4, № 6, № 8, № 11.

У межах утримання матеріально-технічної бази проведено ремонт меблів у бібліотеках-філіях № 11, № 19, № 22, який включав відновлення конструктивних елементів, заміну пошкоджених деталей та приведення меблів у належний експлуатаційний стан. Також здійснено ремонт дверей та дверної фурнітури у бібліотеках-філіях № 6, № 8, № 14, зокрема заміну та регулювання замків, петель і кріплень, що забезпечило безпечну та безперебійну експлуатацію приміщень. У бібліотеці-філії № 14 виконано ремонт хвіртки та замка огорожі.

У бібліотеці-філії № 7 проведено заміну ламп освітлення та встановлення укосів на дверях. Виконано санітарно-технічні та супутні ремонтні роботи, зокрема ремонт водопровідного крана у бібліотеках-філіях № 6 та № 12. У бібліотеці-філії № 16 проведено фарбування люка колодязя та виконано зварювальні роботи, а також здійснено ремонт тротуарної плитки й фарбування цоколя будівлі. У бібліотеках-філіях № 16 та № 17 виконано роботи з фасадами, стінами та бруківкою.

У серпні–вересні 2025 року проведено санітарну обрізку дерев та здійснено комплекс робіт з упорядкування прибудинкових територій бібліотек. У межах зазначених заходів прибрано клумби, проведено ремонт і фарбування лавок у бібліотеках-філіях № 6, № 14, № 18, а також облаштовано та впорядковано місця для відпочинку відвідувачів бібліотек.

З метою забезпечення пожежної та техногенної безпеки виконано санітарно-технічні роботи з обстеження горищ та очищення їх від легкозаймистих предметів. Перевірено та прочищено димові й вентиляційні канали, загальна вартість виконаних робіт становить 2 700 грн. Проведено заміну ламп розжарювання на енергозберігаючі з метою раціонального використання енергоресурсів.

Протягом року з працівниками закладу проведено чергові інструктажі з охорони праці та пожежної безпеки. Бібліотеки-філії забезпечено санітарно-гігієнічними засобами та необхідним технічним інвентарем; закупівлю відповідних матеріалів здійснено на суму 13 196 грн. Також бібліотеки забезпечено сипучими матеріалами для використання у період ожеледиці.

Здійснені ремонтно-господарські та санітарно-технічні заходи забезпечили належний технічний стан бібліотечних приміщень, підвищили рівень безпеки та створили комфортні умови для користувачів і працівників бібліотек.

Протягом звітної періоду у ВМ ЦБС проведено низку заходів щодо організації та забезпечення функціонування «пунктів незламності» на базі десяти бібліотек-філій. Проведено аналіз наявності у пунктах продуктів харчування (цукор, чай), гігієнічних засобів (серветки, миючі засоби), електричних і технічних приладів (електрочайники, термостати, ліхтарики), теплих речей, а також сформовано заявки на додаткові потреби.

З метою забезпечення безперебійної роботи пунктів незламності проведено технічне обслуговування електрогенераторів у кількості 10 одиниць, що включало заміну мастила, свічок запалювання та елементів системи подачі палива. Окрім цього, проведено позачерговий інструктаж з бібліотечними працівниками щодо правил користування генераторами у разі відключення електроенергії.

Для забезпечення роботи електрогенераторів у бібліотеках наявні паливно-мастильні матеріали у розрахунку: у разі повного блекауту (24 години без електропостачання) – чотири години роботи генераторів з одногодинною перервою упродовж двох місяців. У випадку повного блекауту постійно працюватимуть десять бібліотек-філій, інші бібліотеки здійснюватимуть роботу в межах світлового дня за умови функціонування систем опалення.

З метою дотримання нормативних санітарно-технічних вимог та забезпечення належних режимів роботи внутрішніх систем централізованого опалення укладено угоди зі спеціалізованими організаціями на технічне обслуговування та постачання природного газу. Також створено комісію з перевірки стану готовності теплового господарства ВМ ЦБС до роботи в опалювальний період 2025–2026 років. У вересні 2025 року підписано акти готовності теплового господарства до роботи в опалювальний період по всіх бібліотеках-філіях.

У серпні–вересні проведено санітарну обрізку дерев та виконано роботи з упорядкування прибудинкових територій бібліотек.

З урахуванням вимог чинного законодавства 14 жовтня 2024 року директором ВМ ЦБС затверджено «Порядок дій працівників ВМ ЦБС у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога». Також визначено безпечні місця (найпростіші укриття) для евакуації працівників, користувачів та інших відвідувачів у разі оголошення сигналу «Повітряна тривога».

З метою збереження транспортного засобу та попередження дорожньо-транспортних пригод здійснюється постійний контроль за дотриманням правил техніки безпеки під час експлуатації автотранспорту.

Протягом року проведено значну роботу з перевірки інженерних мереж систем тепло- та водопостачання. Здійснено перевірку контрольно-вимірювальних приладів у місцевому органі Держстандарту України, виконано обстеження систем пожежогасіння та автоматичної пожежної сигналізації, проведено перевірку індивідуальних засобів захисту (протигази, респіратори, захисні пов'язки) на придатність до використання у разі виникнення надзвичайних ситуацій. Забезпечено технічне обслуговування первинних засобів пожежогасіння та виконано поточні роботи з обслуговування освітлювальної системи й електрообладнання.

Завдяки системній і послідовній роботі забезпечено належний стан матеріально-технічної бази, безпеку працівників і користувачів, а також підготовлено бібліотеки до роботи в осінньо-зимовий період і в умовах надзвичайних ситуацій, що сприяє сталому функціонуванню ВМ ЦБС.

Характеристика приміщень

Станом на 01.01.2025 року загальна площа приміщень становить 5869,71 м.кв., кількість посадкових місць для користувачів – 871. Загальна площа приміщень для соціокультурної діяльності, в тому числі для проведення заходів з особистісного розвитку 3751,11 кв.м. 7 бібліотек-філій потребують капітального ремонту із них: бібліотеки-філії № 5, № 7, № 8, № 10, № 11, № 19, ЦБДЮ. 10 бібліотека-філія немає опалення.

15 бібліотек-філій мають власні приміщення, 9 – орендоване. 19 приміщень бібліотек мають безперешкодний доступ.

У бібліотеках постійно проводяться поточні ремонтні роботи.

Технічні засоби ВМ ЦБС

Найменування	Усього
Копіювально-розмножувальна техніка	60
Мультимедійне обладнання	70
з них проекторів та екранів	17
Комп'ютери	130
з них комп'ютерів з доступом до мережі Інтернет	123
комп'ютерів для користувачів	71
з них комп'ютерів з доступом до мережі Інтернет	71
комп'ютерних тифлокомплексів	0
Транспортні засоби	1
Технічні засоби, що потребують ремонту (із рядків 1, 2, 4, 8, 9)	12
Фліпчарти	9
Кількість діючих телефонних номерів для зв'язку з бібліотекою (стаціонарного чи мобільного)	30

Директор

Олена ЗАКВАЦЬКА

Виконавці:

Шевчук О. С. (0964172813)

Єліна І. А. (0673579556)